

MGK Nord

- et musikalsk talentudviklingsmiljø

**Talentudvikling i et
holistisk økologisk perspektiv**

**Speciale af
Stinne Nygaard Rossing**

**Musik
Aalborg Universitet 2012**

1 Oplysningsside til specialerapport

Denne side skal placeres efter projekt-/specialerapportens forside. Rapporten skrives med linieafstand 1½. Den hovedansvarlige for de enkelte afsnit i rapporten anføres ud for de pågældende afsnit i indholdsfortegnelsen.

Uddannelsens navn: Kandidat i musik og idræt

Prøvens navn: Kandidatspeciale

I henhold til studieordningen må rapporten i alt maks. fylde antal tegn: 192.000

Den afleverede rapport fylder: 190.987

Her anføres, hvor mange tegn med mellemrum, der er brugt i den afleverede rapport. Indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag medregnes ikke. **NB:** Vær opmærksom på, at opgaven ikke er afleveringsberettiget, hvis den overskrider det maksimale antal tegn, som er angivet i studieordningens prøvebeskrivelse. Der er dermed brugt et eksamensforsøg.

Vejleder: Peder Kaj Pedersen

Afleveringsdato: 18/4 -2012

Projektdeltager: Stinne Nygaard Rossing

Bilag er vedlagt denne rapport som egen bilagsbog.

2 Indhold

3	Forord	7
4	Abstract.....	8
5	Introduktion	9
5.1	Problemformulering.....	11
6	Metode.....	13
6.1	Undersøgelsens metodologi.....	13
6.2	Undersøgelsens videnskabssteoretiske udgangspunkt.....	13
6.3	Undersøgelsens design.....	14
6.4	Eksplorativ-integration – et kombinations tilgang.....	15
6.5	Holistisk-økologisk perspektiv	16
6.6	Analysetilgang	17
6.7	Valg af empiriske redskaber i casestudiet.....	17
6.8	Interview.....	18
6.9	Observation og gruppeobservation	22
6.10	Arkiv- og dokumentanalyse.....	23
7	Afgrænsning	24
8	Teori - talentbegrebet i perspektiv	25
8.1	Talentudvikling i forskning og teori	25
8.2	Talentudvælgelse	25
8.3	Talentudvikling.....	26
8.4	Talentudviklingsmiljø.....	26
8.5	Talent i musikalsk domæne	27
8.6	Økologiske definitioner i forhold til talentbegrebet.....	28
8.7	Det teoretiske grundlag for arbejdsmodellerne.....	30
8.8	Beskrivelse af modellen Talentudviklingsmiljø (TUM-modellen).....	31
8.9	Beskrivelse af modellen Miljøets succes (MS-modellen).....	34
9	Beskrivelse af musikskoler og MGK.....	39
9.1	De offentlige musikskolers historie, struktur og formål.	39
9.2	De Musikalske Grundkursers (MGK) historie, struktur og formål.....	41
9.3	MGK Nord i Aalborg Kulturskole.....	43
10	Analyse.....	44
10.1	Tematisering af miljøet.....	44
10.2	Mikromiljø: Ikke-musikalsk domæne.....	50
10.3	Makromiljø: Det musikalske domæne.....	52

10.4	Makromiljø: Ikke musikalsk domæne	53
10.5	MS-modellen	56
10.6	Opsummering	66
11	Diskussion	72
11.1	MGK Nord som succesfuldt talentudviklingsmiljø?.....	72
11.2	Støttende grupper, nære rollemodeller, og åbenhed og vidensdeling.	73
11.3	Støtte fra det omgivende miljø og integrerende indsatser	75
11.4	Udvikling af personlige egenskaber, det frie initiativ, træning til en bred basis og langsigtet udvikling	78
11.5	Stærk og sammenhængende gruppekultur	81
11.6	Opsummering	83
11.7	Fra sportsmiljø til musikmiljø.....	85
11.8	Kritik af Henriksen	86
12	Konklusion.....	87
13	Metodekritik	90
13.1	Metodevalg og udførelse	90
13.2	Interviewguide	90
13.3	Valg af respondenter	90
13.4	De spontane gruppeinterviews	91
13.5	Kritik af observationer og uformelle interviews	91
13.6	Det holistisk økologiske perspektiv i forhold til tidsrammen.	92
14	Perspektivering	93
15	Referenceliste.....	94
15.1	Publikationer	94
15.2	Hjemmesider	99
15.3	Bilag.....	100

3 Forord

Med hovedfag i musik og sidefag i idræt, er det nærliggende for mig, at forsøge at implementere disse to retninger i en fælles undersøgelse. Allerede omkring årsskiftet 2010-11 vidste jeg, at mit specialeemne skulle kredse om talentudvikling og musik. Jeg havde sammen med min studiegruppe netop afsluttet et semesterprojekt på Aalborg Universitets idrætsuddannelse, omhandlende Kristoffer Henriksens talentudviklingsteorier, og vidste at her var noget nyt. Det har været en spændende rejse at finde frem til, hvordan viden om sportens succesfulde talentudviklingsmiljøer kunne anvendes, som fundament for en undersøgelse i en musikalsk kontekst.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke alle kursister, undervisere og ledere i MGK Nord, for deres åbenhed, og for at lade mig få lov til at få et kig ind i jeres verden.

En særlig tak skal lyde til MGK Nords leder Kristian Dalgaard Nielsen, som hjalp mig med at åbne MGK Nords døre. Han har introduceret mig for personer i miljøet, troligt besvaret spørgsmål, og har på alle måder hjulpet mig i min søgen på viden.

Tak til min vejleder Peder Kaj Pedersen, som med sin faglige viden og store tålmodighed, kyndigt har vejledt mig igennem specialeprocessen.

Et varmt tak til Niels, Helene, Stella og Svenning, som hver især har hjulpet mig med hver deres bidrag af spidskompetencer til udarbejdelsen af specialet. Et par af dem bør nævnes her: Korrektur, sparring, moralsk opbakning og børnepasning.

Sidst men ikke mindst, stort tak til Jens, som undervejs har haft en blækspruttefunktion, og som har måttet lægge øre til det meste.

Stinne Nygaard Rossing
Aalborg den 18. april 2012

4 Abstract

The thesis looks into a new trend of developing talents within sports, where focus is on the entire talent development environment, rather than the individual practitioner. This tendency is called *holistic ecological paradigm* and is created on the basis of the research from sports psychologist Kristoffer Henriksen.

In the thesis it is sought to adapt a sporting terminology for developing talents into a musical domain, and thus establish new talent prospects in the musical talent work.

The study is based on a case study of the musical school *Musikalsk Grundkursus Nord* (MGK Nord). Holistic ecological theory and working models of successful talent development environments in the world of sports, are used to describe and analyze complex cultural and organizational factors in the environment of MGK Nord, and thus explore the relevance of using these models and theory to develop and improve the musical environment.

This potential improvement of the musical environment is for the optimization of the factual factors and relationships, in the search to become even more successful within the development of musical talent. In addition, it is discussed whether the found relevant factors and the theory of "*the recipe for good talent developing environment*" can be used to define whether MGK Nord is a good talent development environment. Issues associated with the transformation of theories and models from the world of sports to the world of music, are being addressed.

The methods used in the thesis are based on an exploratory integration, which is an approach combining *theory testing* (deductive) and *grounded theory* (inductive) design. Exploratory integration is used in studies of new phenomena or phenomena in new contexts. In the empirical gathering of data, there has been made use of individual interviews, group interviews, observation, interviews and archival- and document analysis.

The thesis ends up with a summary of those factors and relationships within MGK Nord, which influence the students in the talent development environment. These factors will be compared to Kristoffer Henriksen's "*recipe for good talent developing environment*", and solutions for optimization within MGK Nord will be introduced.

5 Introduktion

Engang imellem oplever jeg koncerter hvor musikere og sangere leverer så ypperlige og fremragende præstationer, at jeg fuldstændig bliver blæst af banen og fascineres. Denne fascination kan både gå på en usædvanlig teknisk snilde, men kan i høj grad også gå på musikernes evne til at drage mig ind i deres musikalske verden, og deres måde at fortælle en historie på. Disse personer, som kan levere disse fantastiske præstationer, må jo være født med en særlig musikalsk begavelse, et særligt musikalsk talent, som gør at de kan præstere musikalske præstationer hævet over andres og min egen formåen. ”Du er simpelthen født med det der helt fantastiske”, eller ”det der udtryk kan man simpelthen ikke øve sig til, det er noget som han har med sig” hører jeg ofte i talentprogrammerne DR’s ”X-factor” (<http://www.dr.dk/dr1/xfactor/#/36000> d. 20/3-2012) og ”Spil for livet” (<http://www.dr.dk/DR2/Spilforlivet/Spil+for+livet2011> d. 1/12-2011), som bliver sendt i den bedste sendetid på TV i disse år. Ligesom med udvindingen af diamanter, skal vi forstå at talenter er sjældne, at de skal udvindes af naturlige råstoffer og derefter forarbejdes, så det naturlige potentiale skinner igennem.

Men er det virkelig rigtigt, at kun et fåtal af jordens befolkning har evner, som kan føre til fremragende præstationer? (Buhl 2010) Havde Platon ret, da han tilbage i oldtiden påstod, at menneskers evner og placering i samfundet var forudbestemt af guderne, og nærmere bestemt af det metal guderne havde bestemt det enkelte menneske skulle gøres af? (Galton 1978):

You, citizens, are all brothers ... But the God who created you has put different metals into your composition – gold into those who are fit to be rulers, silver into those who are to act as their executives, and in those whose task it will be to cultivate the soil or manufacture goods he has mixed iron or brass... The rulers therefore have received this paramount charge from the gods – that first and foremost they shall scrutinize each child to see what metal has gone to his making, and then allocate or promote him accordingly... (Galton 1978 introduktionen s. i)

Denne græske kulturs opfattelse af at det var guderne der gav menneskene deres evner, går igen i kristendommen, hvor vi har lignelsen om de betroede talenter, som er givet os af Gud. (Matt. kap. 25, styk 14-30) Når noget er givet os af gud, kan vi mennesker jo ikke gøre fra eller til, og må blot anerkende og respektere denne persons specielle evner, og må blot sørge for at de udvikles og kan blive til glæde og gavn for os andre. (Jørgensen 2001)

Indenfor musikkens verden er der i højere grad tradition for at talent er en medfødt gave forbeholdt de få. (Sloboda 1996) I en undersøgelse fra 1994 svarede 75 % af de adspurgte professionelle musikundervisere, at de var af den opfattelse, at det krævede en særlig gave eller et naturtalent at komponere, synge og spille et orkesterinstrument. (Davis 1994) Og i en anden undersøgelse svarede skolebørn ned til 8 års alderen, at de mente at musikalitet ikke på samme måde som sportslig formåen, var mulig at forbedre med træning. (O'Neill 1994)

Indenfor musikkens verden er der i højere grad tradition for at talent er en medfødt gave forbeholdt de få. (Sloboda 1996) I en undersøgelse fra 1994, svarede 75 % af de adspurgte professionelle musikundervisere at de opfattede at det krævede en særlig gave eller et naturtalent at komponere, synge og spille et orkesterinstrument. (Davis 1994) og i en anden undersøgelse af svarede skolebørn ned til 8 års alderen, at de mente at musikalitet ikke på samme måde som sportslig formåen, var mulig at forbedre med træning. (O'Neill 1994) Den engelske professor og musikpsykolog John Sloboda mener dog, at opfattelsen af, at det musikalske talent kun er forbeholdt de få, er fejlagtig. Han mener, at der er ikke er et reelt akademisk grundlag, til at fastholde denne opfattelse, og at musikalske evner kan sammenlignes med linguistiske. (Sloboda 1996)

I de senere år er der fra statslig side, sket en stor prioritering af at skabe bedre vilkår for musikalsk talentudvikling i landets musikskoler. Der er efterhånden kommet stort fokus på at rekruttere og fastholde musikelever samt at udvide undervisningen til de særligt talentfulde børn. Her ønskes en sikring af talentudvikling på musikskolerne, samt visioner for en kommende langsigtet talentpleje. (Kulturministeriet 2007) I arbejdet mod en optimering af talentudvikling på landets musikskoler, tages der udgangspunkt i grundlaget for den musikalske fødekæde, og ønsker at støtte nye initiativer og perspektiver.

Et af de nye talentudviklingsperspektiver indenfor musik, kunne være at se på hele miljøet omkring et talent, i stedet for kun at fokusere på den enkelte individuelle musikelev. Det nye talentperspektiv indenfor sportens verden er fokuseret omkring talentudviklingsmiljøer, og hvilke fællestræk, der kendetegner de gode talentudviklingsmiljøer.

Spørgsmålet er så om forskningen, og den erfaring der er opnået indenfor talentudviklingsmiljøer i elitesport, kan være relevant for udvikling af talenter i andre domæner, som f.eks. det musikalske. Her fokuseres der netop på, at udøveren ses som indlejret og påvirket af det miljø, som han/hun befinder sig i, og at disse faktorer både kan være fremmende eller hæmmende for udøverens udvikling. (Henriksen 2008; 2010; 2011)

5.1 Problemformulering

I denne undersøgelse ønskes det afprøvet, om musikalske talentudviklingsmiljøer kan beskrives ved hjælp af Henriksens økologiske holistiske teori og de tilknyttede arbejdsmodeller. *Opskrift på det gode talentudviklingsmiljø* anvendes til at belyse faktorer i det enkelte musikalske miljø, og relevansen af at anvende disse til at udvikle og forbedre miljøet med henblik på at blive mere succesfuld i forhold til at udvikle talenter, vurderes. Viden om disse faktorer i det musikalske miljø i forhold til Henriksens teori, anvendes til vurdering af det musikalske miljø i forhold til opskriften på det gode talentudviklingsmiljø.

Jeg har i denne undersøgelse valgt at anvende Kristoffer Henriksens teori og modeller om talentudviklingsmiljøer i et økologisk holistisk paradigme, som fundament til undersøgelse af et musikalsk talentudviklingsmiljø, nærmere bestemt MGK- Center Nord. Da denne teori og disse modeller er skabt til undersøgelse af sportslige talentudviklingsmiljøer, har jeg ved at ændre få termer, forsøgt at skræddersy modellerne til så de stemmer bedre overens med musikalske termer.

Det leder mig frem til følgende formålserklæring og problemformulering.

Formålet med nærværende speciale er:

At analysere det musikalske talentudviklingsmiljø ud fra et case studie med et holistisk økologisk perspektiv, og dermed at finde frem til kulturelle og organisatoriske faktorer, som har indflydelse på miljøets succes med at udvikle talenter. At undersøge relevansen af at anvende disse til at udvikle og forbedre miljøet med henblik på at blive mere succesfuld.

Den valgte case er Musikalsk Grundkursus Nord (MGK Nord).

Den konkrete problemformulering er som følger:

Hvordan kan Kristoffer Henriksens økologiske teori om talentudviklingsmiljøer og de to teoretiske arbejdsmodeller Talentudviklingsmiljø (TUM) og Miljøets succes (MS) om talentudviklingsmiljøer indenfor sport, anvendes i forhold til vurdering og optimering af det musikalske miljø MGK Nord, med henblik på at blive mere succesfuld, i forhold til opskriften på det gode talentudviklingsmiljø.

6 Metode

I følgende afsnit vil undersøgelsens overordnede videnskabsteoretiske udgangspunkt, det metodiske design og de anvendte empiriske redskaber blive præsenteret og begrundet. Derefter følger en redegørelse for, hvorfor netop dette valgte og undersøgte talentudviklingsmiljø, er fundet relevant i forhold til undersøgelse af talentudvikling i et musikalsk miljø.

6.1 Undersøgelsens metodologi

Undersøgelsens overordnede erkendelsesteoretiske udgangspunkt er baseret på hermeneutikken. Det hermeneutiske udgangspunkt er gældende både på for den overordnede forståelsesramme, men også i den fortolkende analysetilgang. Undersøgelsen er baseret på en kvalitativ empirisk ramme i form af et casestudie, hvor den valgte metodetilgang og metodedesignet er baseret på eksplorativ integration. Eksplorativ integration er en kombination af to traditioner, hvor der både arbejdes ud fra et grundlag med opstillede hypoteser, men hvor forskeren også møder forskningsfeltet uden bias og forforståelse. (Maaløe 1996) Derved kan jeg arbejde ud fra et veldefineret grundlag, men er i mit feltarbejde i stand til at lade personer, handlinger, relationer, hændelser osv. i selve miljøet, være styrende og retningsgivende for min opmærksomhed.

Undersøgelsens design er konstrueret som et casestudie, da denne er velegnet til undersøgelse af komplekse, nutidige fænomener i de sammenhænge de udfolder sig. (Maaløe 1996) MGK-Nords talentudviklingsmiljø, ses i denne undersøgelse, netop som et komplekst nutidigt fænomen. Her er mange datakilder med til at nuancere forståelsen af det undersøgte fænomen.

Det *holistisk-økologisk* perspektiv er anvendt for at sætte fokus på, at musikalske talenter mulighed for udvikling, ikke kun er afhængige af individuelle forhold eller af et lærer/elev-forhold. Men at talenterne og deres mulige udvikling, også er indlejret i og påvirket af det miljø, der omgiver dem. Det holistisk-økologiske perspektiv i forbindelse med talentudvikling, er i forskningsøjemed, en relativ ny synsvinkel. Perspektivet danner den overordnede teoretiske ramme for, hvordan begrebet *talent* og *talentudvikling* forstås i denne undersøgelse.

6.2 Undersøgelsens videnskabsteoretiske udgangspunkt

I et hermeneutisk videnskabsteoretisk udgangspunkt er *fortolkning* og *mening* to overordnede begreber. (Collin 2003) Personerne i det undersøgte miljø, ses som tænkende, følede, villende og handlende subjekter. Der er ikke kun tale om at personernes handlinger og selvopfattelse, kan årsagsforklares med kausale processer, som i naturvidenskabelige paradigmer. (ibid.)

Om det hermeneutiske paradigme:

... hvor man opfatter det, mennesker gør, ikke som processer, der skal forklares kausalt, men som handlinger, der skal forstås eller fortolkes – ud fra hvordan personen opfatter sig selv og sin situation, ud fra hvad personen tilsigter, ud fra de grunde, personen har til at handle, som han gør. (Collin 2003. s. 165)

Relevansen af et hermeneutisk udgangspunkt, skal ses i forbindelse med det økologisk-holistiske perspektiv, som anvendes i denne undersøgelse. I denne undersøgelse, hvor forskningsfeltet er et musikalsk talentudviklingsmiljø, anvendes det hermeneutiske udgangspunkt, som grundlag for at finde en meningsforståelse af menneskerne i miljøet, og hvilken betydning faktorer i dette miljø har for talenternes mulighed for at udvikle sig. (Kvale 1997) Mennesker reagerer ikke ens på samme forhold og påvirkninger, derfor kan et forenklet årsag/virkning paradigme, ikke anvendes i denne undersøgelse. Det hermeneutiske grundlag anvendes også i analysemetoden, hvor betydningen af de enkelte elementer, relationer osv. indenfor miljøet, skal ses i lyset af miljøet som en helhed.

6.3 Undersøgelsens design

Casestudiet er valgt som undersøgelsesdesign, da denne er særlig velegnet til undersøgelser af komplekse nutidige fænomener i de sammenhænge, hvor de udfolder sig. Dvs. at casestudiet generelt anvendes i dyberegående undersøgelser af hvordan mennesker agerer, fungerer og reagerer på hinanden indenfor deres egne rammer og egne præmisser. Casestudier er blandt andet relevante, når der ønskes en afdækning af en virkelighed, der ikke tidligere har været undersøgt. (Maaløe 1996) Desuden foretrækkes den som undersøgelsesdesign, når det som undersøges, er så komplekst at det ikke kan kontrolleres af forskeren.

Et case-studium er en empirisk undersøgelse, som undersøger et samtidigt fænomen inden for rammen af dets eget liv, når grænsefladen mellem fænomen og kontekst ikke er selvindlysende klar og hvor der bruges mange datakilder. (Yin 1984 s. 23, oversat af Maaløe 1996 s. 34)

Dette er i modsætning til et kontrolleret eksperiment med mennesker, da det ikke kan vise os hvordan disse mennesker agerer og reagerer indenfor deres egne betingelser og rammer i deres daglige virkelighed. Der mange forhold der *kun* kommer til syne ved at forskeren færdes blandt de berørte personer i miljøet. Dette gør sig gældende når det undersøgte er et socialt fænomen, som et talentudviklingsmiljø. Desuden indsamles der ikke data i casestudier, men data generes derimod i mødet mellem forsker og forskningsfeltet. Dette metodedesign er valgt, da talentudviklingsmiljøet MGK Nord er af en kompleks og dynamisk natur, og er kendetegnet ved multiple

relationer, og har en flydende grænseflade imellem miljøet og dens kontekst. (Maaløe 1996) I denne undersøgelse består casestudiet af et single cases design, om det enkelte talentudviklingsmiljø MGK-Nord, hvor der undersøges flere indlejrede analyseenheder. (ibid)

I forhold til udarbejdelsen af casestudier, er det nødvendigt og relevant at benytte så mange forskellige datakilder og datametoder som muligt. Dette er med til at nuancere den senere analyse, fortolkning og meningsforståelse af personerne, begivenhederne og konteksten. (Yin 1989)

6.3.1 Kvalitativ forskning

I kvalitative undersøgelser tales der om analytisk generaliserbarhed. Dette indeholder en vurdering af om de man har fundet ud af i en undersøgelse, kan bruges som et udgangspunkt for hvad man vil finde i en anden undersøgelse. S. 233 engelsk (Kvale 1997) Det vil sige, at vi kan drage slutninger og mening ud fra det enkelte tilfælde, som er så væsentlige og betydningsfulde, at de må regnes for at kunne sige noget om andre tilfælde. (Maaløe 1996)

Validiteten af en kvalitativ undersøgelse afhænger af om man har fulgt Kvales 7 trin igennem hele undersøgelsen. Fokus ligger her på fortløbende kvalitetskontrol og styring igennem alle stadier af produktionen af viden. S. 236 eng. (Kvale 1997) I en positivistisk tilgang handler videnskabelig validitet om forskeren undersøger det, han tror han undersøger. Viden er en direkte refleksion af virkeligheden. (Kvale) I kvalitative undersøgelser kan validitet mere bredt formuleres som til hvilken grad vores konstruerede data reflekterer det fænomen som interesserer os. (236-238 Kvale) Det kommer til at handle om forskerens håndværksmæssige kunnen. Viden ses her som en socialkonstruktion af virkeligheden og skabes gennem dialog.

Opfattelsen af viden som virkelighedens spejl er blevet erstattet af viden som social virkelighedskonstruktion. Sandheden konstitueres gennem dialog; gyldig viden opstår, efterhånden som modstridende fortolkninger og handlemuligheder diskuteres... (Kvale 1997 s. 234)

6.4 Eksplorativ-integration – et kombinations tilgang

Casestudiets metodetilgang i denne undersøgelse er baseret på *eksplorativ-integration* (Maaløe 1996), som er en kombination af to traditioner indenfor casestudier. Den ene tradition, *teori test design* (Yin 1989), anvendes hvor en teori eller/og hypotese ønskes afprøvet, og afkræftes eller bekræftes. Den anden tradition er *grounded theory* (Glaser & Strauss 1967), hvor teorier bliver opbygget på baggrund af de empiriske erfaringer. I eksplorativ-integration integreres begge tradition i en fælles metodetilgang, hvor forskeren har klare opstillede teorier eller/og teser, men samtidig undervejs i undersøgelsen kan anvende den opnåede viden, til at opstille nye eller ændrede teorier. Eksplorativ-integration kan defineres som:

... a cyclic approach of continuous dialogue between pre-chosen theories, generated data, our interpretation and feedback from the informants, which hopefully will lead us to a more inclusive theory building or even understanding. (Maaløe 2004-09 s. 3)

Denne metodetilgang integrerer den teorialprøvende tilgang med den teoribyggende, indenfor samme ramme. Metoden anvendes typisk i undersøgelser af nye fænomener eller af fænomener i nye sammenhænge. (Olsen & Pedersen 2003) Eksplorativ-integration er i denne undersøgelse relevant som undersøgelsesmetode, da den valgte teori og modeller, ikke tidligere er blevet anvendt i undersøgelser af musikalske miljøer og fænomener.

I denne undersøgelse er Kristoffer Henriksens teori og de to modeller om talentudvikling og talentudviklingsmiljøer i sport, anvendt som baggrund for undersøgelsens problemformulering. Disse to modeller blev anvendt som udgangspunkt for design af interviewguiderne og genereringen af data. I interviewguiderne var det dog muligt for forskeren, at lade sig påvirke af respondents svar. Efterhånden som data fra det undersøgte musikalske miljø blev genereret og fortolket, blev modellerne tilpasset, så det afspejlede det karakteristiske i det pågældende miljø.

Dataindsamling er en proces, som styres efterhånden som teorien gror frem. Det er opløst at tro, man kender alle relevante begrebskategorier og hypoteser, allerede inden man har været i berøring med feltet. (Glaser & Strauss 1964 s. 34, oversat af Maaløe 1996 s. 89)

Det initierende udgangspunkt (problemformulering) må bestå af en balance imellem det eksakte og det åbne eksplorative. Det eksakte og præcise er krævet for en testning af teorier. Men den søgende tilgang mod en eventuel konstruktion af ny teori, er karakteristisk for oplægget til eksplorativ-integration design.

6.5 Holistisk-økologisk perspektiv

Henriksen kritiserer forskningen i talentudvikling i sportens verden, for tidligere kun at have fokuseret på individuelle udøvere og deres egen mulighed for at forbedre sig. Henriksen udvikler i samarbejde med kollegaer det *holistisk-økologiske* perspektiv, hvor fokus skifter fra den enkelte udøver, til at omfatte hele talentudviklingsmiljøer. (Henriksen et al. 2010) Den holistiske tilgang fokuserer på at forskeren tilgår miljøet med multiple synsvinkler. (Henriksen 2011) Fra et holistisk perspektiv ses et socialt system, som bestående af mange forskellige dele. Summen af helheden er til sammen mere end disse dele. (Andersen 1990) Dette afspejler sig i denne undersøgelse, hvor jeg har færdes i miljøet, og har talt med og observeret talenter, ledere, undervisere, forældre, venner osv. Men også har benyttet forskellige metoder til indsamling af data. Det økologiske perspektivs fokus er at miljøet kan ses som et system af indlejrede strukturer, og at talentudvikling er

afhængig af det omgivende miljø. Dette perspektiv karakteriserer i høj grad modellernes emnefelt og opbygning. Disse emnefelt er også anvendt i interviewguiden, og går igen i analysens strukturering. Det holistisk-økologiske perspektiv deler forståelsesramme med den hermeneutiske videnskabsteoretiske retning.

Grundsætningen for enhver form for forståelse og erkendelse, er at man må finde helhedens ånd i det enkelte og begribe det enkelte gennem helheden... (Gadamer og Boehm 1976 s. 116, oversat af Kjølrup 1999 s. 270)

Hvor der ønskes af opnå en forståelse af et system, kan forskeren ikke udelukkende basere sin undersøgelse på de enkelte dele af systemet, men må også inkludere en samlet forståelse af helheden. (Kjølrup 1999)

6.6 Analysetilgang

Analysen er konstrueret på baggrund af de forskellige datakilder, som er anvendt i denne undersøgelse. Som grundlag for selve strukturen i analysen, anvendes faktorer fra TUM- og MSF-modellen. Analysen består af min forståelse og fortolkning af betydningen af de enkelte forskellige faktorer i talentudviklingsmiljøet MGK-Nord. Derefter opstilles disse faktorer i en samlet skematisk oversigt, for derved at skabe et overblik og en forståelse af styrker og udviklingsmulighederne i og omkring miljøet. Dette er i sammenhæng med det hermeneutiske og holistisk-økologiske perspektiv, hvor der både søges at forstå enkeltdelenes betydning i helheden, men hvor helheden også skal ses i forhold til de enkelte dele.

6.7 Valg af empiriske redskaber i casestudiet

I casestudier er det som tidligere nævnt relevant at inddrage mange datakilder og gerne flere registreringsmetoder for at belyse det undersøgte fænomen fra flere synsvinkler. Dette kaldes også triangulering, og er med til at nuancere fortolkningen af talentudviklingsmiljøet. (Maaløe 1996) Da der er anvendt eksplorativ-integration som metodetilgang, skal dataindsamlingen, som udgangspunkt, ses fra en hypotetisk metodik. Teorien om talentudviklingsmiljøer fra Henriksen opstillede modeller, er udgangspunktet for dataindsamlingen.

I denne undersøgelse er der anvendt halvstrukturerede livsverdensinterviews (Kvale 1997), spontane gruppeinterviews, observationer, arkiv- og dokument analyse. Derudover har jeg gjort brug af det jeg kalder observationsinterview, som er ikke-nedskrevne uformelle samtale. Disse interviews opstod oftest tilfældigt, ved at jeg var tilgængelig og imødekommende i miljøet. En enkelt gang var observationsinterviewet dog planlagt på forhånd, da en underviser havde inviteret mig til en uformel snak om hendes elever (se samtale m. Marianne Carlsen).

Flere datakilder sikrer at flere perspektiver og synsvinkler træder frem for forskeren. (Maaløe 1996) Når forskeren søger efter en implicit forståelse og mening af en gruppes kultur, giver det mere valid information at supplere data fra interviews med deltagerobservation og feltstudier af den faktiske adfærd. (Kvale 1997)

6.8 Interview

For at forstå mennesker og deres ageren, er det nærliggende at kontakte disse mennesker, stille dem spørgsmål og lytte til hvilke opfattelser og meninger de har formuleret med deres egne ord. Interviewet kan hverken karakteriseres som en objektiv eller en subjektiv metode, men må ses som en intersubjektiv interaktion. Der er forskellige former for interviews, som hver har deres formål og kvaliteter. (Kvale 1997).

I denne undersøgelse har livsverdensinterviewet det formål, at opnå en dybere forståelse af udvalgte personers livsverden i miljøet. I interviewene har der været fokus på leder og underviseres syn og holdning om forskellige aspekter af MGK-Nord og talentudvikling. Fra undersøgelsens begyndelse var det egentlig planlagt, at den overordnede dataindsamlingen om eleverne på MGK, skulle foregå på samme måde. Men imidlertid blev det muligt at interviewe eleverne samlet, og i deres egen kontekst (se mere under afsnit gruppeinterview). Her var det muligt at komme de to grupper af elever i tale på én gang, og der blev skabt spontane interviews med både de klassiske og de rytmiske elever.

6.8.1 Transskribering

Transskribering er en art fortolkningsproces i sig selv, da den kan ses som en ny skriftlig konstruktion af det mundtlige interview. (Kvale 1997) I denne undersøgelse blev både livsverdensinterview og gruppeinterview optaget vha. af applikationen *memoer* på en *Iphone* telefon. Derefter blev de bandede optagelser overført til computer, og derfra lagt ind i transskriberingsprogrammet *Transcriva*. I transskriberingen er det som udgangspunkt forsøgt at være så tæt på det mundtlige forlæg, som muligt. Dog er der for at fremme forståelse og for at komme tættere på et skriftsprog, i nogle tilfælde ændret i ordstilling. Derudover er gentagelser, fyldord som f.eks. ”øh” og urelevante pauser udeladt. Følelsesmæssige udbrud som f.eks. latter, anses som værende relevant for betydningen af det kommunikerede. Derfor er det inkluderet i den skriftlige fremstilling og er præsenteret i parentes, som f.eks. (griner).

I de to gruppeinterviews opstod der ofte situationer, hvor respondenterne talte i munden på hinanden. I det nedfældede interview blev disse situationer løst ved at transskribere begge udtalelser. Imellem de stillede spørgsmål var der tilfælde, hvor der opstod løs snak respondenterne imellem. Denne snak blev ikke nedfældet skriftligt.

Nedenstående er de to interviewformer, der er anvendt i denne undersøgelse, nærmere beskrevet.

6.8.2 Det halvstrukturede livsverdensinterview

Formålet med det kvalitative forskningsinterview er at beskrive og fortolke temaer i menneskers livsverden, og derfor foregår der en kontinuerlig vekselvirkning mellem beskrivelse og fortolkning. (Kvale 1997) Det halvstrukturede livsverdensinterview er egnet ved undersøgelser komplekse fænomener. Det er en samtale med struktur og formål og er ofte en-til-en samtaler. I det halvstrukturede livsverdensinterview forsøger forskeren at få en dybere forståelse af den enkelte respondent, og kan få et indgående kendskab til vedkommendes opfattelser, følelser og holdninger. Til sammenligning kan f.eks. fokusgruppeinterviews karakteriseres som en datametode, som søger information på et bredere plan, og hvor f.eks. en gruppe menneskers holdninger, fordomme, vaner osv. søges afdækket og generaliseret. (Kvale 1997)

Det kvalitative forskningsinterview er vigtigt i denne undersøgelse, da jeg her forsøger at forstå miljøet fra de interviewedes synspunkt. Kvale definerer denne type interview som:

Et interview, der har til formål at indhente beskrivelser af den interviewedes livsverden med henblik på at fortolke betydningen af de beskrevne fænomener. (Kvale 1997, s. 19, kursiv i kilde)

I nærværende undersøgelse blev der udarbejdet tre forskellige interviewguides til henholdsvis ledere, undervisere og elever. Interviewguiderne bestod overordnet af samme struktur og temaer, hvilket gjorde at forskellige synsvinkler på samme sag, kunne blive belyst. Disse interviewguides sikrede en styring af interviewet, og at essentielle interview spørgsmål, som udgangspunkt bliver stillet med samme formulering. Dog blev der ikke gjort direkte brug af interviewguiden til eleverne. Da der spontant opstod en lejlighed til at interviewe dem som en samlet gruppe, gjorde jeg brug af denne mulighed. Jeg anvendte da spørgsmålene fra interviewguiden for eleverne, som udgangspunkt for interviewet. (se mere under gruppeinterviews s. 21) Interviewdesignet i interviewguiden er struktureret tematisk efter kategoriserede emnefeltter og stramt opbygget. Disse emnefeltter er givet fra TUM- og MSF-modellen (se s. 32 og 35), og interviewguiden består af på forhånd formulerede forslag til spørgsmål.

6.8.3 Valg af miljø og deltagere

Det Musikalske Grundkursus er et statsligt musikalsk undervisningstilbud til særligt talentfulde unge, som her får mulighed for at dygtiggøre sig med det sigte at opnå et niveau, som gør det

muligt at bestå en optagelsesprøve på et af landets konservatorier. I denne undersøgelse ses MGK niveauet i lyset af en musikalsk fødekædeopfattelse¹, og som værende overgang imellem musikskole og konservatoriet. MGK niveauet opfattes i denne undersøgelse, som værende ækvivalent til niveau fra junior til senior i det sportslige domæne. En konservatoriestuderende ses i denne henseende, som værende en eliteudøver.

Miljøet MGK Nord blevet valgt som undersøgelsesobjekt, da det som et ud af de nu kun syv nationale MGK centre, er regionens tilbud om ambitiøs talentudvikling i forhold til denne aldersgruppe. Derudover sker der i Aalborg Kommune i øjeblikket stor udvikling på kulturfronten, i form af renoveringen af kulturbyggeriet Nordkraft og det kommende Musikkens hus².

Respondenterne i undersøgelsen blev valgt på grundlag af fagfordelingsoversigter. Da det var vigtigt at få forskellige perspektiver af miljøet, blev der udvalgt respondenter fra ledelsen, undervisningskollegiet og elevgruppen. Her var valget af MGKs leder Kristian Dalgaard, selvfølgelig. Valget af respondenter indenfor lærerkollegiet, skete på baggrund af et ønske om en differentiering af respondenter i forhold til deres timeantal, hovedfags- og bifagsundervisere, klassiske og rytmiske og der var også et spørgsmål om køn.

6.8.4 Udførelse af interview

På trods af interviewguidens stramme tematiske design, blev udførelsen af interviewene udført relativt dynamisk i forhold til forlægget. Rækkefølgen og den præcise ordlyd af spørgsmålene var ikke strengt bindende i udførelsen af interviewet, og hvis jeg skønnede at det kunne være relevant at stille andre spørgsmål end de der stod i guiden, gjorde jeg det. Det betød at jeg var i stand til at forfølge interviewpersonens svar, og bede om uddybninger eller forklaringer, som yderligere kunne nuancere respondentens udsagn. Dette giver den senere analyse af interviewet, et mere præcist udgangspunkt. Derudover tillod jeg at omformulere de skriftlige formuleringer fra interviewguiden, hvis respondenterne ikke i første omgang forstod spørgsmålet. Generelt blev interviewguiden dog fulgt, da dette sikrede at alle emner blev berørt. Interviewpersonerne fik lov til at holde tænkepauser, for at de kunne reflektere over spørgsmålene og deres svar. Dette kunne animere respondenterne til at komme fra et berettende niveau, om deres egen adfærd og livsverden, til at opnå et mere reflektorisk niveau. (Maaløe 1996) Derudover benyttede jeg mig af opsummerin-

¹ Musikalsk fødekæde refererer til en samlet betegnelse for det musikalske vækstlag og den udviklings af talentmasse der sker på landets institutioner, og som resulterer i færdige kandidater til det musikalske arbejdsmarked. (Taskforcen til undersøgelse af den musikalske fødekæde indenfor klassisk musik 2002, s. 4)

² Musikkens hus er i øjeblikket forventet indflytningsklart til sommer 2013 (<http://www.musikkenshus.dk/dl/15/4> 2012)

ger af dialogen igennem alle interviews. Denne fremgangsmåde sikrede, at respondenterne kunne høre sine egne udsagn formuleret på en ny måde, hvilket gjorde at respondenterne både kunne bekræfte eller afkræfte på opsummeringen, og at respondenterne eventuelt kunne komme med yderligere afklaringer eller korrektioner.

Gode respondenter er samarbejdsvillige, motiveret for at deltage og giver ærlige svar. (Kvale 1997) Dette var også kendetegnende for respondenterne i denne undersøgelse. De tog sig tid i deres ellers travle hverdag, til at svare på mine spørgsmål.

6.8.5 Gruppeinterviews

I nærværende undersøgelse blev der udover livsverdensinterview også udført uformelle gruppeinterviews med henholdsvis de rytmiske og klassiske MGK-elever. I gruppeinterviews må respondenterne, udover egne udsagn, også forholde sig til andres udtalelser. Det medfører en interaktion, som resulterer i respondenterne ofte udtaler sig spontant og emotionelt om det diskuterede emne. Det kan dog være vanskeligt for interviewerens at kontrollere interviewsituationen, og dette kan føre til en relativt kaotisk dataindsamling. Et mere eller mindre kontrolleret interview kan også medføre vanskeligheder i transskriberingen, da tydingen af sammenblandende stemmer kan være en udfordring. (Kvale 1997)

Jeg havde ikke på forhånd planlagt at opdele interview af eleverne i miljøet, i en klassisk og en rytmisk del. Men i MGK-Nord er de klassiske og de rytmiske elever to forholdsvis adskilte grupper. Dette giver sig bl.a. til udtryk ved at de ikke har undervisning sammen, at koncerterne består af en klassisk og en rytmisk afdeling, at der er to forskellige optagelsesprøver til MGK, men ses også på ledelsesniveau internt i huset, hvor ledelsen har to adskilte møder med henholdsvis den klassiske og den rytmiske lærergruppe. Derfor vurderes det som relevant at interviewe dem hver for sig, i den gruppe, som de i forvejen tilhører i miljøet.

Muligheden for gruppeinterviews opstod tilfældigt til en MGK-koncert på Aalborg Katedral Skole, hvor jeg havde planlagt at være observatør. MGK-Nord var på deres årlige turne rundt i det nordjyske, for at besøge udvalgte uddannelsessteder og samarbejdspartnere. Det er en naturlig del af deres musikalske udvikling som talent, at eleverne optræder for andre, og denne koncert var den tredje koncert på to dage. Da den klassiske og den rytmiske afdeling skulle optræde skiftevis, åbnede der sig pludselig en unik mulighed for, at jeg kunne interviewe de to grupper helt uformelt, og midt i deres eget hverdagsliv som MGK-talenter. Dette var kun muligt, da jeg tilfældigvis befandt mig i miljøet på det pågældende tidspunkt. Et eventuelt planlagt gruppeinterview kunne have været vanskeligt at udføre med MGK-elever, da de i forvejen har en travl og presset hverdag.

Da gruppeinterviewene ikke var planlagt og opstod tilfældigt, forelå der ikke en interviewguide. Interviewet kan derfor betegnes som ustruktureret i sin ramme, selvom jeg forsøgte at få forskellige dele af interviewguidens emnefelt præsenteret. Men data fra dette interview, tillægges dog på trods af sin ustrukturerede ramme, stor betydning i denne undersøgelse. Den uformelle og spontane i interviewets sprog og form, gjorde at respondenterne på deres egen "hjemmebane" kunne kommentere og diskutere på mine spørgsmål. I løbet af disse interviews fremkom der både divergerende holdninger ift. nogle emnefelt, mens der på andre områder var stor enighed.

I gruppeinterviewet var der kun 9 ud af 19 personer som kom til orde. Disse ni personer er anonymiseret, og er i det transskriberede interview, betegnet som person 1, person 2 osv. Et af gruppeinterviewets svaghed er at ikke alle respondenter i samme grad, kan komme til orde.

Nogle personer vil af natur være mere tilbageholden, og kan derfor have vanskeligheder ved at ytre sig i et sådan åbent forum. Ligeledes kan en persons holdning farves af de andre respondenter. Et gruppeinterview har til gengæld den fordel, at respondenterne kan kommentere på hinandens udsagn, og at interviewereren kan tiltale alle respondenterne på én gang. Derved mindskes tidsforbruget i empiriindsamlingen.

6.9 Observation og gruppeobservation

I denne undersøgelse ønskes en undersøgelse af MGK-Nord, som et samtidigt fænomen inden for rammen af dets eget liv (se definition af casesdesign s.14). Derfor er det her ikke relevant at benytte laboratorieeksperimentet som metode til dataindsamling, da disse foregår under kunstige og kontrollerede forhold, og hvor de implicerede mennesker ikke befinder sig i deres naturlige miljø. (Larsen 2008) Det er vigtigt at observationen af fænomenet derimod foregår i sin naturlige kontekst.

... it is argued that field studies represent an important approach to psychological studies through their focus on direct, in situ observations of human interaction, spaces and activities in social practices. (Tanggaard 2006 s. 196)

I observationer er det muligt at se menneskers faktiske adfærd, og derved supplere og nuancere information fremkommet ved interviews. (Kvale 1997) Derved vil brugen af observationer generelt øge validiteten, i forhold til hvis der kun benyttes interviews. Observationsguiden blev struktureret og formuleret omkring forudbestemte kategorier som var karakteriseret ved nøgleordene: *Ageren*, *interaktion* og *relation*. Observationerne blev foretaget ved at jeg observerede MGK-Nord i forskellige undervisningssammenhænge og i flere koncertsituationer. Inden jeg påbegyndte observationerne, havde jeg forinden udført interviews med en leder og to lærere fra miljøet. At jeg kendte disse nøglepersoner, var med til at åbne miljøet op for mig, og gjorde de to gruppeinterviews mulige. Observationer inkluderede også uformelle samtaler, som ikke blev optaget.

6.10 Arkiv- og dokumentanalyse

Dataindsamling via dokumentanalyse, spiller en vigtig rolle i casestudier og understøtter og komplementere data frembragt gennem andre datakilder. (Yin 2003) I denne undersøgelse, er der i udarbejdelsen af analysen, gjort brug af dokumenter, i form af MGK Nords adresselister, fagfordelingsoversigter, aktivitetskalender og hjemmeside. Da MGK Nord ikke har formuleret egne skriftlige visioner, målsætninger og værdier, var det ikke muligt via dokumentanalyse, at afdække disse aspekter af organisationen. De anvendte dokumenter indeholdt hovedsagligt faktuelle og praktiske oplysninger, som kunne understøtte data indsamlet i interviews og observation.

7 Afgrænsning

I denne undersøgelse, tages der udgangspunkt i MGK Nord, som et musikalsk talentudviklingsmiljø i et holistisk og økologisk perspektiv. På trods af at undersøgelsen har et holistisk og økologisk teoretisk grundlag, og derfor kan omfatte alle aspekter og faktorer i et talentudviklingsmiljø, har dette dog ikke været praktisk muligt. Alle sociale miljøer er komplekse og består af multiple faktorer og relationer. MGK Nord er f.eks. en del af Aalborg Kulturskole, og her kunne være relevant, at undersøge om hvorvidt, og på hvilken måde MGK Nords kursister udspringer af kulturskolens egen musikalske fødekæde. Flere af underviserne på MGK Nord, underviser ofte også i kulturskoleregiet. Men i praksis fungerer MGK Nord, som en enhed, organisation og kultur, som er relativt adskilt fra Aalborg Kulturskole. De eksterne samarbejdspartnere kunne også i højere grad, have været inkluderet i empiriindsamlingen, men med undersøgelsens tidsramme og med det overordnede fokus på de musikalske talenter, vurderes det som værende af mindre relevans i denne undersøgelse.

I denne undersøgelse, er der i diskussion forslag til kommende fokus- og udviklingsområder for MGK Nord i fremtiden. Et egentlig interventionsprojekt, hvor disse forslag kunne afprøves og realiseres, er dog ikke inkluderet. Det har ikke været muligt indenfor specialets tidsramme, at forsøge at implementere disse ændringer i et samarbejde med miljøet. Disse forslag er blot udtryk for hvilke ændringer jeg umiddelbart ser som relevante og praktisk mulige.

8 Teori - talentbegrebet i perspektiv

Figur 8-1 Klassiske og rytmiske kursister på MGK optræder på Aalborg Katedralskole

8.1 Talentudvikling i forskning og teori

I de sidste 30-40 år er der opstået konkurrerende forståelser af hvad talent er, og hvordan talenter bliver til eksperter. (Jørgensen 2001, Ericsson 1996, Olesen 2011). Det er et felt som lader sig inspirere fra forskellige fagområder, og er i fortsat udvikling. Oprindeligt var feltet præget af et omdrejningspunkt omkring biologi, medicin og psykologi, men i dag inddrages også læringsteori og organisationsteori. (Olesen 2011) En ny trend indenfor forskning indenfor sportens verden, er gået fra at fokusere på det enkelte talent til hele talentudviklingsmiljøer. (Durand-Bush og Salmela 2001; Henriksen 2010)

Forskningen i talentbegrebet generelt kan overordnet inddeles i tre paradigme, som henholdsvis fokuserer på talentudvælgelse, talentudvikling og talentmiljøer. Disse vil blive præsenteret først i dette kapitel.

Derefter følger der en beskrivelse af psykologen Kristoffer Henriksens økologisk holistiske teori og modeller.

8.2 Talentudvælgelse

Talentudvælgelse har, som tidligere nævnt, sine rødder tilbage helt tilbage til den græske kultur. (Galton 1978) Den var også fremherskende i det 16. århundrede, hvor man mente at kunstnere og videnskabsmænd var velsignet med en særlig guddommelig gave, der satte dem i stand til at præstere det ypperste indenfor videnskab og kunst. (Olesen 2011) Men forestillingen om at talent kun var givet få udvalgte forsvandt ikke med det guddommelige verdensbillede, men blev forlænget af

videnskabelige baserede forståelser af, at talent er knyttet til fysiske og psykiske arvelige egenskaber, som kunne findes i hjernens struktur og størrelse, og nervesystemets struktur. (Olesen 2011)

Også i dag er der forskere, som er fortalere for dette perspektiv. Efter at forskning i genetik er nået så langt at et menneskes samlede arvemasse med lethed kan lægges, kan vi få et indblik i hvordan vores gener har indflydelse på hvilke fysiske såvel som psykiske sygdomme, vi er disponeret for. Men derudover mener forskere også at de ved hjælp af genetikken kan komme med udtalelser om børns genetiske fundament for deres potentiale indenfor intelligens, emotionelle kontrol, koncentrationsevner, hukommelse og atletiske evner. (Frank 2010)

I talentudvælgelsesperspektivet handler det om at spotte den medfødte ressource så tidligt som muligt, og derefter ved systematisk træning videreudvikle disse ressourcer så de stemmer overens med domænespecifikke krav. (Henriksen 2008, Olesen 2011)

8.3 Talentudvikling

I talentudvikling lægges der vægt på tillærte færdigheder, frem for medfødte ressourcer. Forskningen inden for dette perspektiv interesserer sig for, på hvilken måde denne læring på bedste vis bør foregå. Dette omhandler den kvalitative og kvantitative dosering og tilrettelæggelse af undervisning og træning, samt spørgsmål om aldersrelateret træning, tidlig eller sen specialisering. Den svensk-amerikanske psykolog Anders Ericssons teori om ”deliberate practise” har igennem en årrække været dominerende i dette perspektiv, og opfordrer til en tidlig specialisering. ”Deliberate practise” er en bestemt form for fokuseret øvelse, hvor udøveren er fokuseret på det han/hun forsøger at træne. Udøveren må desuden konstant forsøge at overskride egne grænser, samt søge feedback fra kolleger og lærere. (Ericsson, Krampe og Tesch-Römer 1993, Olesen 2011) Teorien er vel underbygget, men har igennem nyere studier mødt en del kritik for sin vægning af tidlig specialisering. Kritikken går på at det ikke indenfor alle domæner er behov for en tidlig specialisering, men at en mere nydelsesorienteret tilgang i de tidligere år af talentudviklingen, kan skabe øget motivation, færre skader og mindre risiko for at udøveren forlader praksisfeltet inden et ekspertniveau er nået. (Coté, Baker, Abernethy 2007, Olesen 2011) Her argumenteres for en mere glidende overgang imellem en nydelsesorienteret læringstilgang (”deliberate play”) til en mere fokuseret øve- og træningsmoral (deliberate practise”). (Coté, Baker, Abernethy 2007, Olesen 2011)

8.4 Talentudviklingsmiljø

I de to foregående perspektiver fokuseres der på den enkelte udøver og dennes nære omgivelser, i form af forældre og undervisere. I dette perspektiv sættes tanken om at udøveren er indlejret og påvirket af hele sit miljø i centrum. Her ses miljøet som udøveren færdes i, værende af stor betyd-

ning for udøverens vej fra talent til ekspert, og derfor afhænger talentudvikling indenfor dette perspektiv ikke kun af medfødt potentiale, træning og læring alene. (Henriksen 2008, Olesen 2011) Den danske forsker og sportspsykolog Kristoffer Henriksen har de sidste 5 år været dominerende indenfor dette paradigme, og har udviklet det teoretiske fundament, han kalder det holistisk økologiske perspektiv. (Henriksen 2008; 2010; 2011) Henriksen har gennemført sin forskning indenfor det sportslige domæne, men foreslår at det kan anvendes indenfor andre domæner og miljøer, hvor talentudvikling er i fokus. (Henriksen 2010; 2011)

I det holistisk økologiske perspektiv anerkendes talent både som værende afhængig af et medfødt potentiale, men også som et resultat af mange timers intensiv, fokuseret træning. (Henriksen 2008) Han påstår, at der ofte fokuseres for tidligt på få udvalgte udøvere, som måske viser tidlige indikationer på talent. Henriksen mener, at det ikke er en selvfølge af disse indikationer fører til senere succes i domænet. For udøvere der bliver karakteriseret som værende mindre talentfulde, er konsekvenserne store. De kan miste motivationen for at fortsætte med at dygtiggøre sig, og holder måske helt op (Henriksen 2008) Derudover påstår Henriksen, at det er udøverens psykologiske egenskaber der bedst kan forudsige et talents fremtidige succes og udvikling, da motivation til de mange timers intensive træning er afhængig af denne. (Henriksen 2008)

I Henriksens undersøgelse af succesfulde talentudviklingsmiljøer i sportens verden, fandt han flere karakteristiske fællestræk og principper, som gik igen i alle de undersøgte miljøer, selvom disse var implementeret på forskellig vis i hvert enkelt miljø. Han taler om at fra disse karakteristika kan man udlede en tilnærmet opskrift på det gode talentudviklingsmiljø. (Henriksen 2011) Disse karakteristika for succesrige talentudviklingsmiljøer i Henriksens undersøgelse er: Træning i grupper, nære rollemodeller, åbenhed og vidensdeling, støtte fra det omgivende miljø, udvikling af personlige egenskaber og færdigheder, træning der skaber bred basis, langsigtet udvikling, integrerende indsats og en stærk og sammenhængende gruppekultur. (Henriksen 2011)

8.5 Talent i musikalsk domæne

Forskning i talent i det musikalske domæne har i høj grad været retrospektive undersøgelser af individers talentudvikling, hvor formålet har været at finde generelle karakteristika for ekspertudøveres opvækst og udvikling. (Trehub 2006) Ericssons forskning har som tidligere nævnt, vist sammenhængen mellem fokuseret intensiv øvning (deliberate practise) og udøverens opnåede niveau. Forskellen på kvantiteten og kvaliteten af udøvernes øvning akkumulerede over tid, og gjorde at de som havde øvet mest, også var de som med tiden blev de dygtigste. (Ericsson, Krampe & Tesch-Römer 1993, Hallam 2006) Dette synspunkt blev underbygget af undersøgelser udført af den engelske musikpsykolog John Sloboda, og understøttede dermed tanken om at talent-

udvikling handler mere om målrettet træning, end om arvede ressourcer. (Sloboda 1996) Dermed understøttede denne forskning talentudviklingsparadigmet. (Hallam 2006)

Andre undersøgelser bl.a. udført af Sloboda, kunne ikke fuldt understøtte at udøvere som udførte megen ”deliberate practise”, var ensbetydende med at de blev ekspert udøvere. (Sloboda og Howe 1991) Det viste sig at de børn som øvede sig mest som små, ikke nødvendigvis var de, som senere blev til professionelle musikere. De børn som senere blev professionelle, havde dog øvet sig, men det som karakteriserede dem var: stor støtte og opbakning fra forældre, positive og engagerede undervisere og at eleverne kunne være i interaktion og have fælles interesse med andre ligesindede elever. (Sloboda & Howe 1991, Trehub 2006) Det vil sige at noget tyder på at megen ”deliberate practise” ikke alene kan skabe grobund for fremtidige eksperter, men at også omgivelserne spiller en væsentlig rolle i udøverens langsigtede udvikling og mulighed for at blive ekspert i sit domæne. (Parncutt 2006, Trehub 2006)

The musical brain does not grow in isolation. It grows inside a whole person, who lives in a particular home environment, possesses internal proclivities, experiences external motivations, and so on. Those concerned with the musical development of children are encouraged to stay abreast of neuromusical literature, but also to consider context and to make applications with caution. (Trehub 2006 s. 63)

Spørgsmålet er så om forskningen og den erfaring der er opnået indenfor talentudviklingsmiljøer i elitesport kan være relevant for udvikling af talenter i andre domæner, som f.eks. det musikalske. Her fokuseres der netop på udøveren ses som indlejret og påvirket af det miljø, som han/hun befinder sig i, og at disse faktorer både kan være fremmende eller hæmmende for udøverens udvikling. (Henriksen 2008; 2010; 2011)

8.6 Økologiske definitioner i forhold til talentbegrebet

Definition af talent er i høj grad afhængig af, hvilket perspektiv talentbegrebet forstås ud fra. Dette gør sig også gældende i Henriksens definition af talentbegrebet. Her ses talent ud fra en holistisk økologisk tilgang, som pointerer sammenhængen mellem talent og miljø. (Henriksen 2011) Henriksens definition af talent er som følger:

Talent er et sæt af kompetencer og færdigheder, der er udviklet på baggrund af både medfødt potentiale og mange års interaktioner med et miljø – for eksempel i form af træning og konkurrencer – såvel som evnen til at udnytte miljøets styrker og kompensere for miljøets svagheder og til at bidrage til miljøets fortsatte udvikling. (Henriksen 2011 s. 55-56, kursiv i kilden)

Det medfødte potentiale anerkendes i den holistisk økologiske synsvinkel, men udøveres motivation for hård og intensiv træning vægtes også højt. Henriksen hævder at succesfulde miljøer både har styrker og svagheder, og at de talenter der formår at udnytte styrkerne og kompensere for svaghederne, er de talenter der bliver rigtig gode – og at dette er en vigtig del af udøverens talent. Inkluderet i definitionen er også talentets positive bidrag til miljøets fremtidige udvikling og succes, da miljøet generelt bidrager mere til de udøvere der bidrager positivt til miljøet. Dvs. at udøvere som bidrager til miljøets fortsatte udvikling, selv bliver beriget heraf. (Henriksen 2011)

I forhold til definitionen af talentudvikling, pointerer Henriksen vigtigheden af samarbejdet og relationen mellem udøver og miljø. Henriksen hævder at de bedste talentudviklingsmiljøer vægter medfødt potentiale mindre end den langsigtede udvikling af udøverne. (Henriksen 2011)

Definition af talentudvikling indenfor det holistisk økologiske perspektiv er som følger:

Talentudvikling i sport er den løbende gensidige tilpasning, der finder sted mellem en fremadstræbende ung udøver og et dynamisk og sammensat miljø både i og udenfor sporten. Talentudvikling er også måden, hvorpå denne interaktion understøtter, at udøveren tilegner sig de personlige, sociale og sportslige færdigheder, der er krævet i jagten på en karriere som elitesportsudøver. (Henriksen 2011 s. 56, kursiv i kilden)

I ovenstående citat fremhæves at både miljø og udøver må være i en gensidig tilpasning i forhold til hinanden, og at denne tilpasning også må støtte udøverens udvikling af andre færdigheder, end de rent sportslige. Talentudvikling handler her ikke kun om at skabe dygtige udøvere, men også om at udøverne udvikle metoder og ressourcer til at håndtere og modstå modgang og stress i svære situationer. Udvikling af disse personlige og sociale færdigheder, ville kunne komme udøveren til gavn i sociale, såvel som faglige sammenhænge, men også i forbindelse med udøverens forskellige overgangsfaser i karrieren, som f.eks. fra junior- til seniorudøver. (Henriksen 2011)

I definitionen af talentudviklingsmiljøet, ses det som bestående af en hel række interne og eksterne komponenter, som alle kan have indflydelse på miljøets succes i forhold til at udvikle talenter. Igen er det selve samarbejdet og relationen der er i fokus, ligesom vi også så det i definitionen af talentudvikling ovenfor.

Definitionen af talentudviklingsmiljø indenfor det holistisk økologiske paradigme er som følger:

Et talentudviklingsmiljø er et dynamisk system, der består af (a) en udøvers umiddelbare mikromiljøer, hvor den sportslige og personlige udvikling finder sted, (b) sammenhængen og koordinationen mellem disse mikromiljøer, (c) makromiljøet, der er den større kontekst, som mikromiljøerne er indlejrede i, og (d) klubbens eller holdets organisationskultur, der er en samlende faktor i forhold til miljøets succes med at udvikle unge og talentfulde udøvere til senioreliteudøvere. (Henriksen 2011 s. 57, kursiv i kilden)

Talentudviklingsmiljøet betragtes i ovenstående citat, som sammensat af både et internt mikro- og eksternt makromiljø, og som værende både fagspecifik og ikke-fagspecifik – dvs. at den f.eks. både foregår i og udenfor sporten. I denne definition er også sammenhængen og koordinationen af faktorerne i det nære miljø (klub, skole, venner, familie mv.) der er væsentlig. Desuden er selve miljøets kultur og værdier af stor vigtighed, da den definerer hvordan medlemmer i miljøet agerer og tænker i hverdagen. (Henriksen 2011)

Derudover har Henriksen også defineret hvornår han mener at et miljø er succesfuldt. Igen er denne definition set i et talentudviklingsperspektiv, og derfor inkluderer definitionen ikke glæde, trivsel eller tilfredshed. Selvom disse kan være medvirkende til at forklare hvorfor miljøet er succesfuldt, er det i denne definition selve det at støtte udøverne til at overvinde overgangen fra talentfuld ungdomsudøver til et voksent eliteniveau. (Henriksen 2011) Henriksens definition af succesfulde talentudviklingsmiljøer er som følger:

Succesrige talentudviklingsmiljøer er miljøer, der har demonstreret varig og konsistens evne til at skabe senioreliteudøvere ud fra deres talentfulde juniorer (Henriksen 2011 s. 58, kursiv i kilden)

For at miljøet er succesfuldt skal det kunne demonstrere at en relativ stor del af de unge talentfulde udøvere klarer overgangen fra et ung og talentfuld til etableret eliteudøver.

Disse definitioner af talent, talentudvikling og talentudviklingsmiljøer i forhold til det holistisk økologiske paradigme, giver en forståelse af den store vægtning af relation og interaktionen imellem udøver og miljø, og i lige så høj grad, at fokus på koordinering og samarbejdet mellem alle de forskellige interne og eksterne komponenter i miljøet.

8.7 Det teoretiske grundlag for arbejdsmodellerne

I arbejdet med at undersøge talentudviklingsmiljøer, har Henriksen skabt to arbejdsmodeller (TUM og MS, se s. 32 og 35) til metodisk undersøgelse af talentudviklingsmiljøer. Her er (Henriksen 2010; 2011) Disse modeller kan praktisk bruges i beskrivelsen af et talentudviklingsmiljø

og i struktureringen af de faktorer i miljøet, der er afgørende for om miljøet er succesfuldt. Arbejdsmodellerne er blevet skabt på baggrund af et teorigrundlag fra økologisk psykologi (bl.a. Bronfenbrenner 1979), systemteori (bl.a. Lewin 1993; Luhmann 1995; Bateson 2000) og kulturpsykologi (bl.a. Schein 1992).

Talentudvikling i forhold til en økologiske baggrund, består i at se udøveren og udviklingen af udøveren, som indlejret og påvirket af det miljø og den kontekst, hvori han/hun indgår. Miljøet beskrives her som bestående af indlejrede strukturer – fra mikro- til makromiljø. I det økologiske perspektiv, kan alle miljøets faktorer potentielt være af afgørende betydning for talentets udvikling. (Henriksen 2010; 2011)

I den systemiske teori ses miljøet som et system med en funktion, en struktur og bestående af komponenter, som tilsammen udgør en helhed. Denne helhed er under konstant regulering og ændring for at tilpasse sig omgivelsernes krav, og for at sikre stabilitet i miljøet. (Henriksen 2010; 2011)

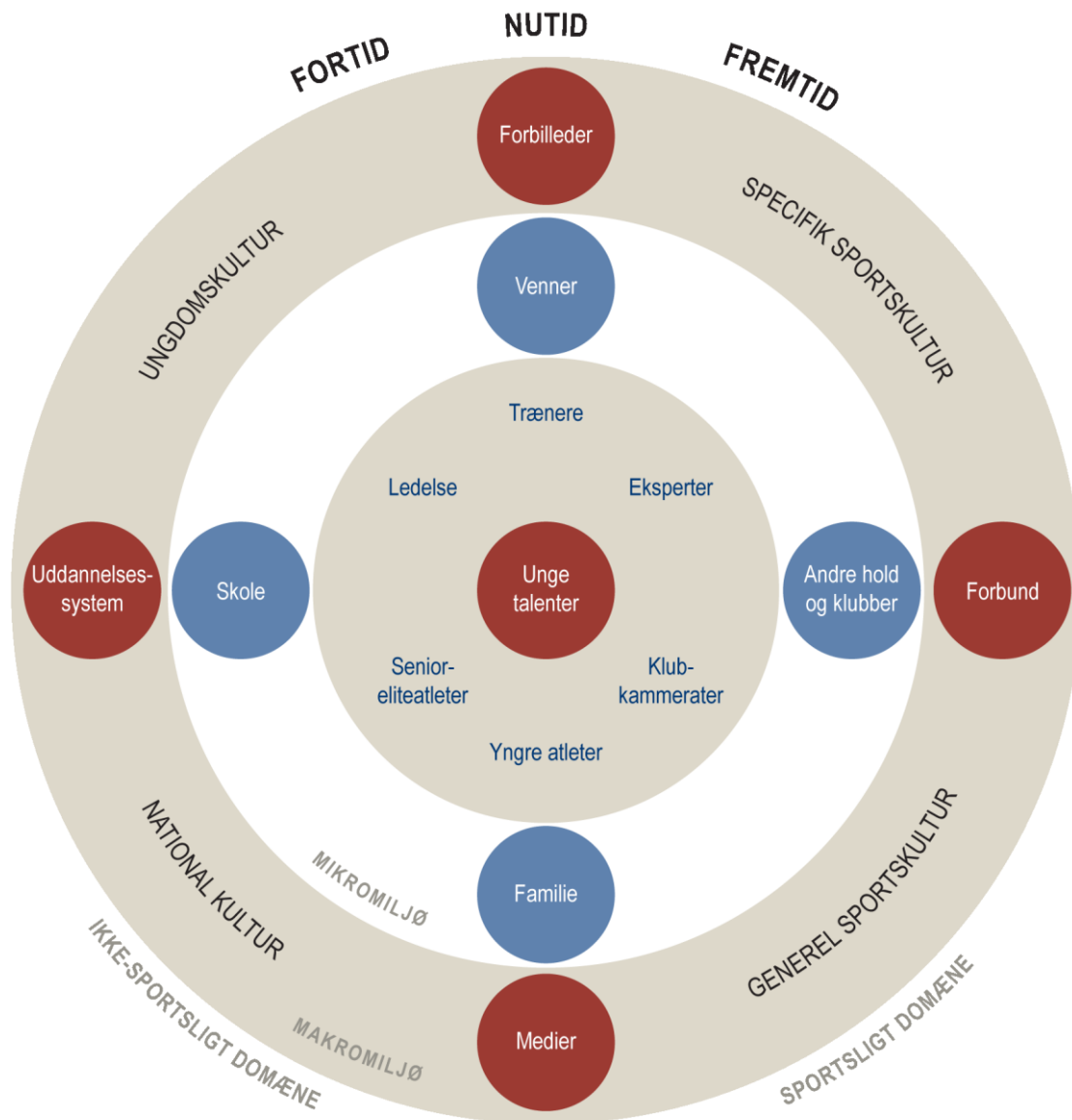
I kulturpsykologien har Henriksen hentet ideerne om, at et hvert miljø er indlejret i en større kulturel ramme, og at denne kultur påvirker vores adfærd. Kultur er et fænomen på flere niveauer, gående fra gruppens egen kultur til den bredere kultur omkring dem. (Henriksen 2010; 2011)

De to arbejdsmodeller er dels udviklet for at kunne fungere som teoretisk udgangspunkt i undersøgelse af konkrete talentudviklingsmiljøer, og kan anvendes i praksis ved design af guider til observation og/eller interviews. Derudover kan arbejdsmodeller fungere som skabelon i beskrivelsen og præsentationen af et konkret miljø. Modellerne tilpasses det konkrete miljø der er objekt for undersøgelse. (Henriksen 2011)

8.8 Beskrivelse af modellen Talentudviklingsmiljø (TUM-modellen)

Talentudviklingsmiljø (TUM-modellen) er en beskrivende model, som kan anvendes som ramme i beskrivelse og klarlæggelse af faktorerne miljøet. TUM-modellen er anvendelig til at illustrere hvilke komponenter og relationer miljøet består af, hvilken funktion de har, og hvilken rolle de har i forhold til talentudviklingsprocessen. (Henriksen 2011)

I TUM-modellen illustreres det holistiske perspektiv ved, at modellen både består af et mikro- og makromiljø, og som bestående af et sportsligt og et ikke-sportsligt domæne. Det økologiske perspektiv er repræsenteret i modellen ved at udøverens udvikling er set som værende stærk afhængig af alle komponenter i miljøet (Henriksen 2008; 2011) Nedenstående ses TUM-modellen.

Figur 8-2 Talentudviklingsmiljøet i et helhedsperspektiv – TUM-modellen (Henriksen 2011) s. 50.

Modellen er cirkelformet og har talenterne placeret i centrum. Talenterne er indlejret og omkranset af det omkringliggende miljø. Selve miljøet er afbilledet som opdelt i forskellige niveauer og er placeret som ringe rundt om talenterne. (Henriksen 2011)

Modellen illustreres at et talentudviklingsmiljø kan betragtes som et system med en funktion, en struktur og som bestående af en række elementer. Talentudviklingsmiljøets primære funktion ses som at stimulere og støtte udøverne fra at være talentfulde unge til at være etablerede eliteudøvere. Modellen indeholder tre forskellige niveauer: 1. Et mikro- og makroniveau, 2. den sportslige og ikke-sportslige domæne og 3. det fortidige, nutidige og fremtidige perspektiv. Modellens per-

spektiv er derfor ikke kun rettet mod en sportslig kontekst, men rettet mod alle faktorer, der kan påvirke talentet. (Henriksen 2008)

Mikroniveauet er det nære og konkrete miljøet, som umiddelbart omgiver talentet, hvor udøveren tilbringer sin dagligdag, og er præget af interaktion og kommunikation. Da sportslige miljøer er udgangspunktet for denne model, ses klubben som afbilledet i den ring som umiddelbart omkranser de unge talenter. Den yderste ring i mikromiljøet, består af familie, skole, venner og af andre hold og klubber. I sportens verden ville dette typisk være et klubmiljø, hvor trænere, klub- og holdkammerater og andre eksperter er tilknyttet, og som bestående af en hverdag med træning, kampe, stævner og/eller konkurrencer. Her er alle holdkammeraterne og klubkammeraterne, hvor der ofte er både yngre og ældre spillere. De ældre spillere vil ofte fungerer som rollemodeller for de yngre. Derudover indeholder mikromiljøet, udover de sportslige relationer, også repræsentanter fra de ikke-sportslige relationer såsom familie, venner og skolen. (Henriksen 2008)

Makromiljøet er de sammenhænge som udøveren ikke fungerer i til daglig, men som alligevel påvirker udøverens hverdag og mulighed for at udvikle og forbedre sig. Dette kunne være en bredere kulturel eller faglig kontekst, som indirekte kunne påvirke udøveren med f.eks. værdier og traditioner. I sportens verden kunne det være sportens forbund (f.eks. DIF, DGI, DBU)³, som ofte har stor indflydelse på fordeling af midler i sporten, og i udtagelse af landsholdsspillere osv. I makromiljøet kan medierne også have en indirekte indflydelse på de unge talenter. Der er større medieopmærksomhed på nogle sportsgrene og sportsudøvere, end på andre. I makromiljøet kan også uddannelsessystemet have en indirekte indflydelse på de unge talenter. Dette uddannelsessystem kan være mere eller mindre velegnet, fleksibel og samarbejdsvillig i forhold til støtte af talenternes sportslige talentudvikling. (Henriksen 2011)

Modellen er som tidligere nævnt, også opdelt i et sportsligt og et ikke-sportsligt domæne. Det sportslige domæne refererer til den del af miljøet, der direkte relaterer til udøverens sport, mens det ikke-sportslige domæne refererer til sammenhænge der ikke direkte har relation til sporten. Modellen opereres også med en tidslinje, som består af fortid, nutid og fremtid. Miljøet ses ikke kun som værende påvirket af sit nuværende form og kultur, men kan også i høj grad være påvirket fortiden, i form af tradition, kultur og vaner. Eller som værende under indflydelse af mål, planer og strategier for fremtiden. Tidslinjen illustrerer at talentudviklingsmiljøet er en dynamisk og konstant ændrer sig for at kunne tilpasse sig verdenen i og udenfor sporten, som også er under

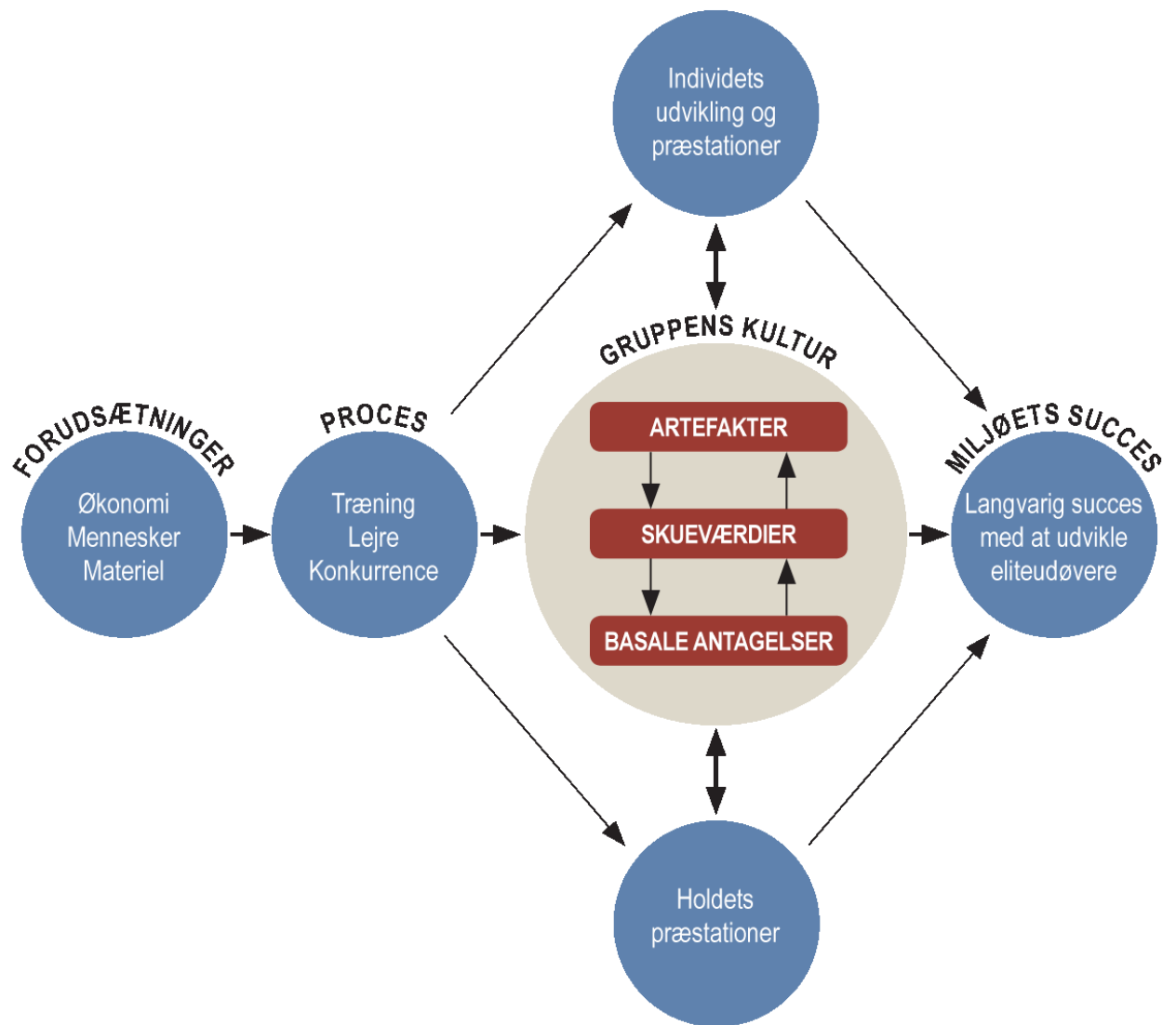
³ DGI – Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger www.dgi.dk , DIF – Dansk Idræts Forbund www.dif.dk , DBU – Dansk Boldspilunion www.dbu.dk

konstant udvikling. Vigtigheden af de forskellige komponenter varierer også over tid, da f.eks. familien rolle typisk vil være aftagende efterhånden som udøveren bliver ældre. (Henriksen 2011)

Trods inddelingen og adskillelsen af elementer og niveauer i de forskellige farver i TUM-modellen, skal de forskellige komponenter ikke ses som skarpt adskilte. De skal nærmere indikere, at de forskellige lag kan overlape hinanden og er gensidigt påvirkelige. (Henriksen 2008)

8.9 Beskrivelse af modellen Miljøets succes (MS-modellen)

MS-modellen er skabt som den årsagsforklarende ramme, og kan strukturere de faktorer der har betydning for miljøets succes. MS-modellen kan være med til at forklare, hvorfor miljøet er succesfuldt eller ej i forhold til at bistå udviklingen fra talentfulde unge mennesker til voksne eliteudøvere. (Henriksen 2011)

Figur 8-3 Miljøsucces Modellen – MS-modellen (Henriksen 2011) s. 53

Modellen går fra venstre mod højre, og opdeler talentudviklingsmiljøet i forskellige kategorier. Disse kategorier er forudsætninger, proces, gruppens kultur, individets udvikling og præstationer og holdets præstation der alt sammen fører til miljøets succes. (Henriksen 2011)

Modellen tager udgangspunkt i kategorien forudsætninger, som omhandler, hvilke ressourcer miljøet har til rådighed til talentudvikling. Disse ressourcer kan være af økonomisk, menneskelig (antal trænere; deres uddannelsesniveau; adgang til eksperter, kompetente ledere mv.) og materiel art (træningsfaciliteter og udstyr). (Henriksen 2011)

Processen omhandler alle talentets daglige rutiner og aktiviteter i det givne miljø. Disse aktiviteter er i høj grad domænespecifikke, men må formodentlig indeholde træning, konkurrencer, træningslejre, sociale arrangementer og lignende. (Henriksen 2011)

Individuel udvikling og præstationer omhandler talentets resultater og udvikling af egne kompetencer. Disse kompetencer kunne være fysiske, mentale, tekniske, taktiske, sociale osv. og udøveren kan drage fordele af disse både i og udenfor sporten. (Henriksen 2010)

Holdets præstation relaterer til holdets succes, og er særlig aktuel indenfor holdsport.

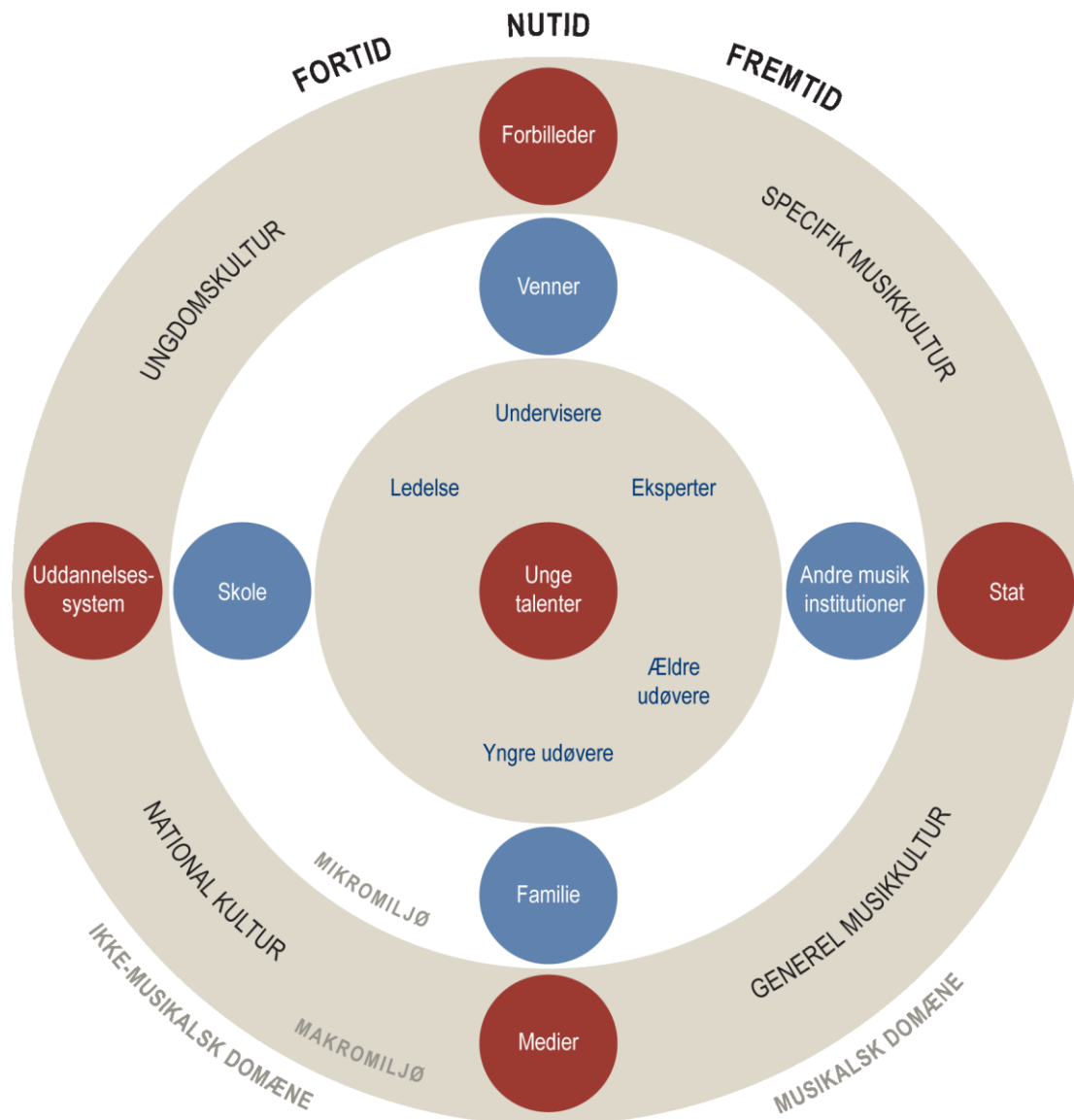
Gruppens kultur er det centrale i MS-modellen, og indeholder tre niveauer. Disse er artefakter, skueværdier og basale antagelser. Kulturen i gruppen refererer til miljøets målsætninger, værdier, visioner osv. Kulturen i miljøet kan både være bevidst og ubevidst, og kan ses som den måde, hvorpå personer agerer og interagerer indenfor miljøet.

Artefakterne er de synlige og overfladiske objekter, som kan ses eller høres, når man befinder sig i et miljø. Artefakterne kan være objekter som bygninger, tøjstil, logoer, hjemmesider mv. Ens for disse artefakter er, at de er synlige for enhver, der befinder sig i miljøet og giver en idé om, hvad der foregår i organisationen. Det er dog ikke altid, at de er nemme at forstå, da betydningen af dem kan være komplekse. (Henriksen 2010) Skueværdierne er de bevidste og udtalte værdier, som miljøet stiller til skue. Skueværdierne kan være nedfældet som miljøets strategiplan, vision eller værdigrundlag. (Henriksen 2010) De basale antagelser er ofte ubevidste og udtalte antagelser og værdier, som tages for givet i miljøet. Disse er også i høj grad med til at kendetegne hvordan gruppens medlemmer agerer og tænker, og er med til at forme nye medlemmers socialisering ind i gruppen. (Henriksen 2011)

Ved at sammenstille artefakterne og skueværdierne, kan sammenhængen mellem de påståede og de faktiske værdier, klarlægges. Hvis ikke disse er i overensstemmelse, kan det have en svækkende effekt på miljøets effektivitet. (Henriksen 2010)

Den sidste komponent af MS-modellen er miljøets succes og omhandler hvor effektivt miljøet er til at producere eliteudøvere. Hvor succesfuldt miljøet er, afhænger af sammenspillet mellem alle de andre kategorier i modellen, hvor gruppens kultur fungerer som en integrerende og samlende faktor. (Henriksen 2010)

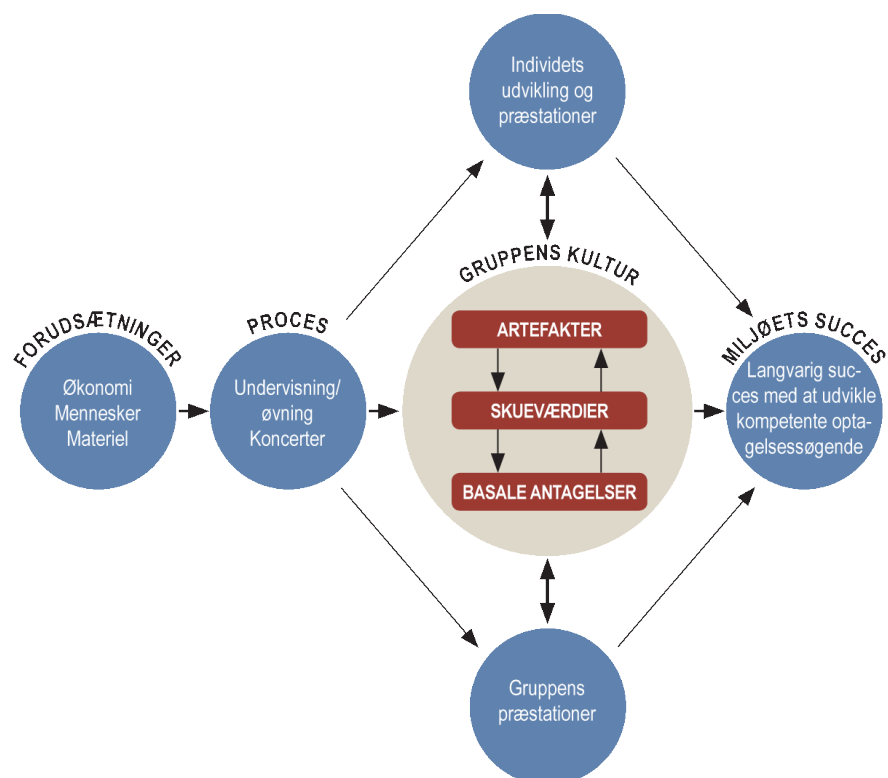
På de følgende sider er denne undersøgelses egne tilpassede modeller.

Figur 8-4 Korrigeret TUM model til undersøgelse af det musikalske domæne

De faktorer i ovenstående musikalske TUM model, der er ændret i forhold til de oprindelige sportslige TUM model er:

- Sportsligt domæne – Musikalsk domæne
- Ikke sportsligt domæne – ikke musikalsk domæne
- Specifik sportskultur – specifik musikkultur
- Ikke specifik sportskultur – Ikke specifik musikkultur
- Forbund – Stat
- Andre hold og klubber – andre musikinstitutioner
- Trænere – Undervisere
- Yngre atleter – yngre udøvere

Figur 8-5 Korrigeret MS model til undersøgelse af det musikalske domæne

De faktorer i ovenstående musikalske MS model, der er ændret i forhold til de oprindelige sportslige MS model er:

- Træning – Undervisning og øvelse
- Konkurrence – koncerter
- Holdets præstationer – Gruppens præstationer
- Langvarig succes med at udvikle kompetente optagelsessøgende

9 Beskrivelse af musikskoler og MGK

I 1970erne og 1980erne ekspanderede musikskolerne og var derved mere rettet mod bredden end eliten. Siden 1990 med musikskoleloven og etableringen af MGK har musikskolernes tilbud udviklet sig fra almen musikundervisning til et øget fokus på talentudvikling. (Holgersen 2010)

9.1 De offentlige musikskolars historie, struktur og formål.

De første musikskoler i Danmark oprettedes i 1030erne, og har indtil i dag været igennem en forandringsproces. I begyndelsen var musikskolerne hovedsagligt en fælles organisering af privatpraktiserende musikpædagoger, men er gradvis gået over til i dag at være offentlige pædagogiske institutioner. I løbet af 1970erne skyder der for alvor musikskolerne op, og i dag er musikskoler jævnt fordelt i hele landet. Med kommunalreformen i 2007 og ved sammenlægningerne af kommunerne blev antallet af musikskoler reduceret fra 216 til 99. I de kommuner, hvor flere musikskoler blev slået sammen, er de nye musikskoler til gengæld blevet større. Derudover blev det, i forbindelse med kommunalreformen, en forpligtelse for kommunerne at drive en musikskole, enten som kommunal musikskole eller som en selvejende institution med kommunalt tilskud. (Holst 2011, Holgersen 2010, kunst.dk, Rønholt 1998.)

I 1976 bliver verdens første musiklov indført i Danmark, og amatørmusikken får nu for første gang støtte til sine aktiviteter. Denne støtte er uden ophør, men med svingende beløb, blevet givet op til i dag. I første omgang blev der hovedsagligt ydet støtte til de professionelle udøvelse af klassisk musik, men musikloven bliver igennem 1970erne og 1980erne revideret flere gange, og støtten til de såkaldte ”frie midler”⁴ stiger. Derudover bliver der i disse årtier tildelt støtte til opbygning og opretholdelse af instrumentbanker, basisensembler, konsulentordninger, rytmiske uddannelser og musikskolernes overbygning i form af MGK bliver etableret i 1986. (Det Virtuelle Musikbibliotek⁵, Høilund 2001, Kulturministeriet 2000, Kunstrådets Musikudvalg 2008, Rønholt 1998, Schindel (red.) 2010)

⁴ De frie midler er penge som ikke er øremærket et bestemt formål, men som Musikudvalget i Statens Kunstråd (Statens Musikråd indtil 2003) kan fordele efter lovens gældende forskrifter. (www.kunst.dk, www.politiken.dk)

⁵ www.dvm.nu d. 17/4 - 2010

I 1991 bliver en ny musiklov indført, som har stor betydning for udbygningen af musikskoleområdet. Kommunerne får nu op til 25 % refusion fra staten til lønudgifter på musikskolerne, og i loven bliver formuleret retningslinjer og krav til musikskoleundervisningen. Statstilskuddet ændrer sig fra år til år, og har svinget imellem en refusionsprocent på 6,1% (1991) og 23 % (1994). Refusionsprocenten var i 2001 knap 18 % og er siden gået faldet, i takt med at det kommunale tilskud år for år er steget. (Holgelsen 2010, Rønholt 1998, Holst 2011, Det Virtuelle Musikbibliotek⁶)

Siden de første musikskoler blev etableret i 1931 har formålet med undervisningen været at bidrage til elevernes almen musikalsk dannelse i lighed med den danske højskoletradition. Efter indførelsen af MGK blev musikskolernes opgave gjort mere eksplicit. Musikskolerne skulle da både stå for et alment tilbud, men også give elever som ønskede en konservatoriuddannelse, et højt musikalsk niveau til at kunne bestå en optagelsesprøve. (Holst 2011)

I 1997 bliver fremtidsproblemerne i rekruttering af nye musikere til de klassiske orkestre præsenteret. (Vinther 1997) Da der var opstået en tilbagegang i undervisningen på musikskolerne i orkesterinstrumenter, ville dette kunne udmønte sig i en manglende tilgang til orkesterområdet på musikkonservatorierne. Det var her princippet om den musikalske fødekæde blev præsenteret. Det er stadigvæk i dag et påtrængende problem med for få danske ansøgere med tilstrækkelige kvalifikationer til konservatoriet. (Undervisningsministeriets Tidsskrift Uddannelse⁷)

I januar 2002 nedsatte Kulturministeren derfor en taskforce til undersøgelse af årsagerne til de aktuelle problemer med den musikalske fødekæde inden for klassisk musik, og desuden komme med anbefalinger til forbedringer. Her gives der en række forslag til at optimere samarbejdet mellem de forskellige led i den musikalske fødekæde, men også at gøre op med den ofte negative opfattelse af elitearbejde indenfor musikkens verden, og sætte fokus på en øget talentpleje og talentudvikling på musikskolerne. Musikskolens dobbelte opgave med både at give muligheder for bredden og for eliten bliver her formuleret. (Taskforcen til undersøgelse af den musikalske fødekæde indenfor klassisk musik 2002)

I 2003 fulgte *Liv i musikken - Kulturministeriets handlingsplan 2004-2007* op på de overordnede anbefalinger fra taskforce-rapporten, og havde særligt fokus på de klassiske talenter. Her er hovedindsatsen igen rettet mod det brede samarbejde mellem de forskellige led af fødekæden, på

⁶ www.dvm.nu d. 17/4 2012

⁷ (<http://udd.uvm.dk>) 17/4 2012

optimeringen af indsatsen overfor særligt talentfulde børn og unge og rekrutteringen til de mere sjældne orkesterinstrumenter. Der bliver i alt bevilliget 20 millioner fra 2004-2007 til pilotprojekter og forsøgsordninger der skulle styrke og udbrede børn og unges interesse for klassisk musik. (Kulturministeriet 2003)

Kulturministeriets handlingsplan 2008-2011 – Nye toner som blev præsenteret i 2008 har haft til hensigt at fastholde og udvikle de initiativer, der allerede var sat i gang med *Liv i musikken*. Indsatsen bliver i stor udstrækning rettet imod yderligere forbedring og koordinering af den talentudvikling på musikskolerne, og nu også på det rytmiske område. Dette gøres f.eks. i oprettelse af talentlinjer på landets musikskoler. Talentudvikling på musikskoleområdet får 23 millioner fra 2008-2011. Dette er udover støtten til MGK, som har egen bevilling på finansloven. (Kulturministeriet 2008, Helby 2011)

Statens musikudvalg kom i 2011 med anbefalinger der gik på at statens finansierede særskilte puljer til talentarbejdet ikke brude være indarbejdet i tidsbegrænsede handlingsplaner, men burde sikres som ordinære finanslovsbevillinger. Dette er dog ikke fuldt i det seneste udspil, men talentudviklingen i musikskolerne fik dog yderligere tildelt 5,8 millioner årligt i Kulturministeriets nyeste musikhandlingsplan *Én musikscene – mange genrer* fra februar 2012. (Statens Kunstråds Musikudvalg 2011, Kulturministeriet 2012)

9.2 De Musikalske Grundkursers (MGK) historie, struktur og formål

Figur 9-1 Kort over MGK-centrene i Danmark

De musikalske grundkurser er opstået over en lang årrække, startende med Holstebro Musikskole i 1976 og Kolding i 1983. Hele netværket af MGK-centrene kan siges at være fuldt opbygget med MGK på Bornholm i 2003. I forbindelse med kommunalreformen i 2007 bliver MGK-centrene reduceret fra 17 til 7. De gamle centre var fordelt på baggrund af amterne, mens de nye centre var placeret i de 7 nye regioner. MGK-tilbuddet skulle udmøntes decentralt i samarbejde med de andre musikskoler i hver af de syv definerede MGK regioner (Holst 2011)

Andre ændringer i forbindelse med kommunalreformen er, at MGK nu får en selvstændig bevilling på finansloven. Før 2007 blev MGK

finansieret ligeligt mellem stat, amt og kommune, og statens bidrag bestod af bevillinger fra Kunstrådets Musikudvalgs frie midler. Kurserne fik nu en bekendtgørelse og tilskudsbetingelser, som indeholdte krav om læseplaner, gennemgående censorer og godkendte censorlister. (Kunstrådets Musikudvalg 2008, Holgersen 2010, Statens Kunstråd 2011)

MGK er et 3-årigt overbygningskursus, som hører ind under én Musik- eller Kulturskole. Undervisningen kan dog foregå over fire år, hvis den kombineres med en gymnasial uddannelse eller anden skolegang. (www.musikalskgrundkursus.dk) Indførelsen af MGK var begrundet dels med, at der i forbindelse med nedlæggelse af musikkonservatoriernes forskole manglede et niveau mellem musikskole og konservatorium, og dels med et ønske om at uddanne dygtige amatørmusikere til de lokale musikmiljøer. Kurset er ikke som sådan adgangsgivende til konservatoriet, da der på konservatorierne er optagelsesprøve (Holst 2011)

Ifølge bekendtgørelsen nr.723 af 22/06/2006 har MGK to sidestillede formål:

at uddanne musikudøvere, som kan stimulere det lokale musikliv, og at forberede elever til optagelse på en videregående musikuddannelse. (www.retsinformation.dk)

Undervisningen på MGK er gratis og er forbeholdt unge mellem 14 og 25 år. Der kan dog dispensere fra aldersgrænserne. For at blive optaget på MGK er det nødvendigt at bestå en optagelsesprøve. Det er dog ikke alle der består optagelsesprøven der bliver optaget, da der er et antal begrænset studiepladser på hvert MGK-center.

På MGK udarbejdes der elevplaner, som skal være medvirkende til at eleven opnår et standpunkt, så det er muligt at bestå en optagelsesprøve ved et musikkonservatorium. I løbet af MGK forløbet skal eleven dog også bestå årsprøver i hovedfag og bifag. Eleverne har mødepligt, og for at eleven kan blive indstillet til års- og afgangsprøver, skal der have været en deltagelse på mindst 80 % af undervisningen i alle fag. (www.musikalskgrundkursus.dk, www.retsinformation.dk)

Musikudvalget kom i 2011 med en række anbefalinger om f.eks. en større koordinering af indsatsen mellem musikskolernes talentarbejde og de musikalske grundkurser, og bedre muligheder for at kombinere MGK med de gymnasiale ungdomsuddannelser. Derudover for og etablering af et sådant kombineret kursus efter Sct. Annæ modellen⁸ i Jylland.

⁸ Sct. Annæ-modellen referer til Sct. Annæ Gymnasium, som er Københavns sangskole. Sct. Annæ rummer både en folkeskole og et gymnasium. Her er flere timer i musikundervisning end i den "almindelige" folkeskole, og denne undervisning er en integreret del af børnenes hverdag. (www.sankt-annae.dk/ d.15/3)

Der blev også opsat anbefalinger om f.eks. at undersøge muligheden for at elever kan modtage SU. Nogle af disse anbefalinger ville dog fordrer forøgede bevillinger til området, mens andre er i konflikt med den gældende bekendtgørelse på området. (Statens Kunstråd 2011)

9.3 MGK Nord i Aalborg Kulturskole

MGK Nord hører ind under musikskolen ”Aalborg Kulturskole”, og omfatter hele Region Nordjylland på nær Thisted og Morsø kommune. (<http://www.dmf.dk>). Aalborg Kulturskole har kun eksisteret i dens nuværende form og dens beliggenhed i kulturbyggeriet Nordkraft siden 2010, hvor de to aalborgensiske musikskoler, den selvejende ”Aalborg Musikskole” og den kommunale ”Den Musiske Skole”, fusionerede. (Bilag 2;3;4) Undervisningen på MGK foregår centralt på Nordkraft, men er også forpligtet af Kunstrådet til at sikre en decentral struktur i samarbejde med regionens øvrige musikskoler. (<http://www.kunst.dk/>)⁹

MGK Nord har også de senere år gennemgået forandringer. Den overordnede MGK struktur på landsplan ændrede sig i 2007 med kommunalreformen, og MGK centrene blev reduceret fra 17 til 7 centre. I den nye nordjyske region, betød dette at to nordjyske centre i Aalborg og Hjørring, blev reduceret til ét. MGK Hjørring blev nedlagt, og alle de nordjyske pladser gik til MGK Aalborg, og fik navnet *MGK Nord*. (Bilag 2;3;4)

På MGK Nord er der 35 pladser fordelt på tre årgange på en henholdsvis klassisk og en rytmisk linje. (Bilag 2;18;19) Alle kursister modtager undervisning i et hovedfag samt et bifag, og derudover har de ugentlige lektioner i hørelære og musikteori. De rytmiske kursister modtager derudover undervisning i sammenspil, SSB (sang, spil og bevægelse) og på 2. og 3. årgang sammenspilsledelse. (Bilag 3;5;19) MGK Nords overordnede daglig leder fungerer også som souschef i musikskolen, og derudover er der en henholdsvis klassisk og rytmisk koordinator, som har den umiddelbare kontakt til kursisterne, og som arrangerer og koordinerer MGK turne og koncerter, og andre fælles arrangementer. (Bilag 2;3;5;6)

⁹www.kunst.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Musik/Referater_fra_musikudvalg_2010_og_frem/re100111.pdf (d.1/4 2012)

10 Analyse

I dette afsnit vil MGK Nord som talentudviklingsmiljø blive beskrevet, tematiseret og analyseret ved hjælp af Henriksens økologiske og holistiske arbejdsmodeller. (32 og 35) Arbejdsmodellerne indeholder både faktorer på mikro- og makroniveau og Henriksen anvender modellerne til at lægge vægt på relationerne herimellem. Disse faktorer og relationer bliver samlet og opsummeret i slutningen af dette kapitel. Derefter vil betydningen af de analyserede faktorer i MGK Nords miljø blive sat i forhold til Henriksens ”opskrift på det gode talentudviklingsmiljø”. (s. 28)

I analysen optræder der to forskellige typer henvisninger. Den ene anvendes ved direkte citater, og her er respondentens fulde navn (hvis relevant), bilag og sidetal angivet. Den anden henviser til udsagn, fænomener og hændelser, som optræder i interviewguiderne, logbøger, mv. Ved henvisninger til flere sider, som ved f.eks.: ”(Bilag 2, s.22-23)”, henvises der til passager, hvor det analyserede emne optræder flere gange på flere sider. Disse henvisninger har til formål at skabe gennemsigtighed for udarbejdelsen af analyse og brugen af bilag.

10.1 Tematisering af miljøet

10.1.1 Mikromiljøet: Det musikalske domæne

MGK Nord består af en mindre gruppe af kursister, undervisere, koordinatore og en enkelt leder og hører ind under Aalborg Kulturskole. MGK er bestående af 35 kursister fordelt på 3 årgange på 2 musikalske linjer, som hver har tilknyttet en hovedfagsunderviser og flere undervisere i andre musikalske fag. Der er tilknyttet en koordinator til hver af de to musikalske linjer, og koordinatoren fungerer som bindeleddet mellem undervisere, ledelsen og kursisterne.

10.1.2 Klassisk og rytmisk opdeling

MGK Nord er kendetegnet ved at være tydeligt opdelt i et henholdsvis klassisk og et rytmisk miljø. Disse to miljøer består af hver sin gruppe af kursister og undervisere, som adskiller sig fra hinanden med forskellig musikalsk kultur og tradition og som kun i begrænset omfang er i kontakt med hinanden. (Bilag 2, s.22-23) Forskellen på de to miljøer kommer bl.a. til udtryk i de optagelseskrav, der stilles ansøgere til MGK, i de opdelt

interne lærermøder, og i at kursisterne ikke modtager undervisning sammen. (Bilag 2 s. 22, 68) Dette gør sig også gældende for landets musikkonservatorier, hvor der findes adskilte rytmiske og klassiske uddannelser. (www.ug.dk)¹⁰ Fra ledelsens side forsøges der dog at lave faglige og sociale arrangementer på tværs af årgange og studieretninger, således at kursisterne i højere grad interagerer. Men bl.a. aldersbetingede og kulturelle forskelle gør, at det kan være vanskeligt at nedbryde skellet imellem de to grupper. De aldersbetingede forskelle uddybes i følgende afsnit.

10.1.3 De unge talenter

Der er stor forskel på de klassiske og rytmiske kursisters vilkår og hverdag. Det ses bl.a. i antallet af ugentlig timer og i kursisters tilknytning til andre uddannelsesinstitutioner. De klassiske kursister er typisk yngre end de rytmiske idet de har en gennemsnitsalder på 15-19 år, og er ofte i færd med eller på vej til at tage en ungdomsuddannelse. Mange af de rytmiske er omkring 20 år og har oftest afsluttet en ungdomsuddannelse. (Bilag 2 s. 21; bilag 6, s. 175) Netop fordi mange af de klassiske kursister tager en uddannelse ved siden af MGK, har de en del færre lektioner end de rytmiske. Dette er dog også grundet i at rytmiske optagelsessøgende skal præstere indenfor flere områder til den rytmiske optagelsesprøve på konservatoriet. (Bilag 2 s. 20) Aldersforskellen har stor betydning for det sociale liv på tværs af studieretninger. Det kommer til udtryk i følgende citat:

De klassiske er lidt yngre end de rytmiske. ”De er tit sådan lige 16-17-18 år, tror jeg. På den rytmiske linje er de lige et hak ældre... Jeg har fornemmelsen af at de er lidt mere modne, de som går på den rytmiske... Der er forskel på den måde, at eleverne er på. De (red. rytmiske) har tit gang i flere selvstændige ting. (Ole Bech, bilag 3 s. 69)

Respondenten giver udtryk for, at der er stor forskel på hvad man må og kan i en alder af 15 eller 20 år.

Udover aldersforskellen blandt kursisterne, er der også forskelle i den rytmiske og den klassiske kultur og tradition, som tidligere nævnt. Den rytmiske koordinator udtaler, at den klassiske øvekultur er mere disciplinær:

¹⁰www.ug.dk/uddannelser/kunstneriskeuddannelser/musikuddannelser/musikuddannelser_ved_konservatorierne.aspx d. 2/4 2012

Der er sådan mere kæft, trit og retning over det... Det er sådan mere en disciplinær måde, tror jeg det er. (Ole Bech bilag 3 s. 81)

Der er desuden kulturelle forskelle forbundet med de krav, der stilles til musikere indenfor de forskellige musikalske domæner. Lidt forsimplet kan den klassiske tradition beskrives ved, at den musikalske udfoldelse typisk er funderet ud fra et skriftligt nodeforlæg, hvor der fokuseres på reproduktion af klassiske musikstykker. (Sloboda 1996) I den rytmiske kultur overleveres musikken i høj grad auditivt, og improvisation og det personlige udtryk er i langt højere grad i fokus. En underviser på MGK forklarer forskellen på følgende måde:

Det (red. klassiske) er mere disciplinært og har nogle ret skabelonprægede mål for hvad man skal nå og skal kunne... Hverdagen er mere disciplineret... Mens for den rytmiske, der er improvisation så vigtigt et element, så det spontane tæller i langt højere grad i det rytmiske... Det er vilkårsforskelle i musikken og i kravene til hvad du skal yde. Det præger jo hverdagen. (Kirsten Mikkelsen, bilag 4 s. 116)

Kursisterne oplever, at der kun er en begrænset kontakt imellem de to musiklinjer, og fortæller, at de oplever det som vanskeligt, at opbygge venskaber på tværs af de musikalske genrer. De rytmiske kursister hævder desuden, at det er vanskeligt at diskutere musik med de klassiske kursister. (Bilag 5 s. 153-155, bilag 6 s. 187) En rytmisk kursist udtrykker problemstillingen således:

Så synes jeg nogen gange det kan være svært at sidde og snakke med en klassisk musiker om musik. Fordi det er virkelig to forskellige verdener. Og jeg forstår slet ikke den klassiske verden. Overhovedet. (Person 7 bilag 5 s. 153)

Både de klassiske og de rytmiske kursister er enige om, at der er fordomme forbundet med at være klassisk musiker. At de rytmiske musikere ser de klassiske musikere, som værende højtidelige, korrekte og mindre spontane end de rytmiske. Det er noget især de klassiske kursister kan mærke i deres hverdag, og som de finder problematisk. (Bilag 5 s. 154-154, bilag 6 s.187) Udover fordommene om korrekthed og manglende spontanitet, oplever flere af de klassiske kursister en manglende forståelse for det klassiske musiks domæne fra de rytmiske kursister. En klassisk kursist fortæller om en koncertsituation på følgende måde:

..nogle gange synes jeg det er hårdt at skulle synge for dem. Fordi man står selv der og slider med det man har med. Man er pissenervøs i forvejen. Det er mega svært det man skal, og man står bare og tænker: ”Jeg håber det går, jeg håber det går. Jeg håber det går!” Man sveder så det driver, og de er bare sådan: ”Jeg kan ikke lide klassisk”. ”Fedt du anerkender alt mit hårde slid”. Så kan man godt få det: ”Jeg hører jeres lor-tejazz, okay! Og jeg anerkender hvor svært det er!” Det kunne godt mangle den anden vej. Det synes jeg faktisk at de rytmiske er værre til. (Person 6 bilag 6, s. 186)

De klassiske kursister mener dog, at den manglende musikalske respekt hovedsagligt skyldes, at klassisk musik er fremmed for de rytmiske kursister, og at det primært er aldersforskellen der adskiller de to grupper.

Klassisk musik er jo også meget mere fremmed, med mindre man gør en aktiv indsats. Rytmisk, det støder du på hele tiden. I reklamer og overalt. Det er jo meget nemmere for os at relatere til. Men jeg yder stadig en aktiv indsats for at forstå det, de gør. I respekt for dem... Så længe de i det mindste gør noget for at forstå en som person, og det gør de. Jeg tror det eneste der virkelig skiller os ad, det er aldersforskellen. Det har meget at sige. Jeg blev også lige stoppet på toilettet. "Hvor mange af de klassiske er egentlig fyldt 18, for vi vil skide gerne i byen. Men vi aner ikke hvem vi kan have med." (Person 6, bilag 6, s. 187)

Især de rytmiske kursister oplever et stærkt tilhørsforhold til gruppen og de spiller også sammen i forskellige sammenhænge i fritiden. (Bilag 3 s.79-80, bilag 4 s. 117, bilag 5 s. 149) Det gør, at de rytmiske kursister finder mange venner indenfor MGK miljøet. De klassiske kursister modtager kun fælles holdundervisning én dag om ugen og oplever hinanden mere som individuelle musikere, end som en gruppe. De klassiske kursister har dog i løbet af undervisningsåret mulighed for at indgå i sammenspilssituationer i form af et kammerensemble. De udtrykker dog, at de kan savne muligheden for at spille mere sammen og være mere sammen socialt, men at de har så travlt i deres hverdag, at det ikke kan lade sig gøre.(Bilag 6 s.173-174, 177)

10.1.4 Relationen mellem kursister, undervisere og ledere

Kursisterne oplever generelt et tæt personligt og professionelt forhold til deres undervisere, deres MGK-koordinator og til ledelsen. Kursisterne kan til hver en tid kontakte lederen og underviserne med forskellige problemstillinger, og forholdet imellem dem beskri-

ves af kursisterne som værende kammeratligt. (Bilag 5, s.161-162) En klassisk kursist beskriver forholdet mellem kursister og undervisere på følgende måde:

Jeg synes generelt at det virker til at folk gør sig umage. Man kan fange mange i næsten at snakke om deres hovedfagslærer, som en slags ekstra forældre. Altså sådan musikfar og musikmor. (Person 6, bilag 6 s. 183)

Den rytmiske koordinator, som også er hovedfagslærer i guitar, beskriver sit forhold til sine elever således:

Det bliver ikke et far-søn forhold, men altså man får et forholdsvist tæt forhold til en elev man har haft i 3 år. Som man sidder og kigger på hver evig eneste uge, og måske har flere gange om ugen. Så er der hovedfagsundervisning, som er sådan meget personlig kontakt... Jeg siger at der ikke er noget de skal være bange for at spørge mig om. De må sgu sige alt, og de må gerne sige hvis der er et eller andet problem vi kan løse. (Ole Bech, bilag 3, s.86)

Nogle af underviserne i hovedfag på MGK underviser kun få timer på MGK. Det oplever nogle af især de klassiske kursister som problematisk. En klassisk kursist beskriver problematikken således:

Nogle ser det ligesom et fuldtidsjob, hvorimod jeg synes nogen lærere er sådan lidt: ”Jeg underviser dig halvtreds minutter, og så går jeg.” (Bilag 6, s. 182)

Men kursisterne mener dog, at underviserne generelt er engagerede og meget dygtige. Underviserne på MGK kan betragtes som eksperter inden for deres felt, da mange af dem udover at være undervisere, selv er professionelle udøvende musikere og er uddannet på konservatoriet. Kursisterne oplever at de forskellige undervisere er gode til at forklare sammenhænge imellem de forskellige fag, og at det gør, at kursisterne er motiverede i alle deres fag. (Bilag 5, s. 166)

Mange af kursisterne har gode venner indenfor MGK miljøet. Især de rytmiske kursister har med deres fællestimer og sammenspilskonstellationer, stor mulighed for at opbygge relationer inden for det musikalske miljø. Venner uden for miljøet er som regel også velkomne til at overvære når der øves og spilles koncerter. På den måde bliver vennerne inddraget i kursisternes liv. Pga. de få dage om ugen på MGK, mødes de klassiske kursister

ikke så ofte med hinanden, som de rytmiske, og kan derfor have sværere ved at etablere venskaber inden for MGK miljøet. (Bilag 6, s. 173)

10.1.5 Ældre udøvere

De rytmiske kursister kender flere af de studerende på byens konservatorium. Flere af de konservatoriestuderende har tidligere gået på MGK, og der er en stor tradition for at spille sammen i forskellige sammenhænge ude i byen. (Bilag 2, s. 23; bilag 3 s. 69-70, s.80; bilag 4, s. 117) De rytmiske kursister på MGK benytter sig i høj grad af de mange muligheder for at spille sammen med professionelle musikere i jamsessions rundt omkring på spillesteder i Aalborg. (Bilag 3, s.93; bilag 4, s. 117)

De klassiske kursister har i mindre grad kontakt til professionelle udøvere i området. Men fra ledelsens side arbejdes der dog på at skabe et samarbejde med Aalborg Symfoniorkester i form af praktikordninger. De første kursister har været en del af en forsøgsordning, hvor de har spillet med til en offentlig symfoniorkesterkoncert (Bilag 2 s. 25, 32; bilag 11, s. 193, bilag 15, s. 199)

10.1.6 Yngre udøvere

MGKs samarbejde med yngre udøvere er ret begrænset. (Bilag 2, s. 29, bilag 3, s.) Ledelsen har dog ønske om i høj grad at involvere kursisterne, og fra 2011 har MGK Nord forsøgt at etablere et samarbejde med talentklasserne på de forskellige musikskoler i Region Nordjylland. (Bilag 3, s.73, s.83) Den rytmiske koordinator udtaler sig om fordelene ved et samarbejde:

Altså igen for vores talentklasser synes jeg, det er ærgerligt at der på en eller anden måde ikke er noget mere kobling. Det er jo en kæmpe mulighed for dem at de går op og ned af MGK. Ikke fordi de skal gå på MGK, men bare de stadigvæk kan se nogle forbilleder og spejle sig i nogle elever, hvor de også kan komme op. (Ole Bech, bilag 3, s. 73)

Der har dog været en blandet modtagelse af ideen fra de andre musikskoler i regionen, og det har vist sig at flere musikskoler ikke har været særligt interesserede i et samarbejde. (bilag 3, s.87) Den rytmiske koordinator på MGK siger om den manglende interesse fra de andre musikskoler:

Om det er fordi de betragter, at nu kommer storebror rullende over dem. Eller om det er fordi, de er bange for at der kommer en eller anden elevflugt fra deres kulturskole, og nu kommer vi og stjæler deres elever, skal være usagt. Om det er fordi de synes det er for bøvlet eller om de synes det er sgu' lige meget for vores elever. Eller hvad problemet er, kan jeg ikke gennemskue... Jeg tror i bund og grund at det handler om at vi kommer og skal stjæle deres elever. Og det har ikke en skid med det at gøre. Det har ikke en skid med at vi skal ud og have nogen, for vi har sådan set masser af elever her... (Ole Bech, bilag 3, s. 87)

På MGK Nord's turné i efteråret 2011 var der indlagt et besøg hos talentklassen på Vesthimmerlands Musikskole, hvor kursisterne og eleverne spillede koncert for hinanden. Dette arrangement var både MGK Nord og Vesthimmerlands Musikskole begejstret for, og begge parter ønsker at udvide samarbejdet i fremtiden. (Bilag 8 s.190) Derudover har ledelsen planer om at udbygge samarbejdet med Aalborg Kulturskoles egen Talentklasse, hvor kursisterne kan prøve at undervise de yngre elever i sammenspil. Der skal fremadrettet arbejdes på et større samarbejde med Aalborg Kulturskoles talentklasse og andre musikskolers talentklasser. (Bilag 2, s. 29; bilag 3, s.87)

10.2 Mikromiljø: Ikke-musikalsk domæne

10.2.1 Uddannelse

Aldersforskellen på de rytmiske og de klassiske kursister har betydning for, hvor langt kursisterne er i uddannelsessystemet. Som tidligere nævnt, er den typiske klassiske MGK kursist i færd med at gennemføre en ungdomsuddannelse, mens den typiske rytmiske MGK-elev har afsluttet sin. Dette har en stor betydning for kursisternes hverdag, som også nævnt tidligere. De rytmiske kan fokusere deres energi og tid på musikken, mens de klassiske i høj grad er nødt til at strukturere sin hverdag ift. de forskellige krav, der bliver stillet fra forskellige andre institutioner end MGK Nord. De klassiske kursister er også typisk stadigvæk hjemmeboende, og mange af dem bor ikke i Aalborg by. Derfor udgør transport, sammen med lektier og øvning væsentlige tidsfaktorer i de klassiske kursisters hverdag. Flere klassiske kursister udtrykker, at det er hårdt at gå på MGK:

Da jeg ikke havde kørekort og ikke havde mulighed for at låne en bil, var det rigtig hårdt. Og det var nogle lange dage. Det var lidt trælst, at man var lidt halvt i det. Lidt halvt i MGK, og lidt halvt i gymnasiet. Jeg har det bedst med at være helt i tingene. Og jeg kan også sådan mærke, at det lettede mig, da jeg fik kørekort. Men jeg kan

mærke nu, at jeg tror at jeg har haft alt for mange ting i gymnasiet... det kan godt ærgre mig lidt nogle gange, at jeg tror at jeg har stresset mig selv unødigt. (Person 2, bilag 6, s.177)

Det er dog muligt for MGK-elever at benytte sig af *Team Danmark-ordningen*, som er et tilbud om et ekstra år på gymnasiet (4-årigt) eller HF (3-årigt) og et ugentligt reduceret timetal. (www.nghf.dk)¹¹ Men det er ikke en ordning som kursisterne foretrækker, og den er sjældent benyttet i MGK regi. Konsekvensen af et ekstra år på ungdomsuddannelsen er, at kursisten undervejs må skifte stamklasse. (Bilag 2, s.25-26, s.33; bilag 3, s. 85) Flere af kursisterne vælger i stedet, at tage et års orlov fra MGK i løbet af deres ungdomsuddannelse. En af de klassiske kursister fortæller om overvejelserne for og imod Team Danmark-ordningen:

Jeg snakkede med en, der gik på andet år på MGK, da jeg startede på mit første. Og så spurgte jeg ham om det... Jamen han havde også tænkt på det. Han fandt ud af efter et år, at han ikke ville gide gå på gymnasiet i fire år. Det orker man ikke. Man er ligesom bagefter... Jeg startede nemlig også i 1.g, og havde ligesom Trine¹² orlov i 3.g fra MGK. Det var virkelig rart, at man kunne få det sociale og ligesom fuldt koncentrere sig. (Person 7, bilag 6, s.176)

Samarbejdet mellem MGK og de enkelte uddannelsesinstitutioner er begrænset. Ved MGK koncertturné, som forløber over flere dage, henvender ledelsen i MGK sig til kursisternes uddannelsesinstitution, hvis kursisterne får problemer med at få godskrevet fravær. Men en egentlig kommunikation og et samarbejde om de fælles elever, er kun tilstede i begrænset omfang.

10.2.2 Familie

Der har ikke været tradition for at familierne til MGK kursisterne i særlig høj grad bliver involveret i MGKs miljø.(bilag, 2, s. 41) Forældrene og anden familie er meget velkomne til MGKs koncerter, og også til at henvende sig med eventuelle spørgsmål, men en egentlig inddragelse og fortløbende kommunikation er ikke blevet vurderet som relevant. (bilag 4, s.127) Dette begrundes med at mange af især de rytmiske kursister er myndige og ger-

¹¹ http://www.nghf.dk/index.php?id=510&no_cache=1&sword_list%5B%5D=mgk (d. 3/4 2012)

¹² Navnet er ændret pga. ønske om anonymitet

ne vil ses som voksne mennesker. Men ledelsen ønsker nu efterhånden at styrke samarbejdet med familien, og lederen på MGK forklarer det på følgende måde:

Fordi når vi når til MGK, er nogle af dem myndige og oppe i tyverne, og vil dybest set helst ikke have deres forældre indblandet. Men vi har også sager indimellem, hvor vi er nødt til at have forældrene med. ... Men på den måde så tænker jeg at forældresamarbejdet kan være meget bedre. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.38)

Den enkelte kursist og den enkelte familie har i høj grad ansvaret i forhold til at koordinere og tilrettelægge kursistens hverdag, så den hænger sammen med transporttid, lektier og øvning mv. Det er ikke noget, som MGK Nord tager del i. (Bilag 2, s.24)

10.3 Makromiljø: Det musikalske domæne

10.3.1 Lokalsamfundet

Den klassiske linje på konservatoriet i Aalborg havde i 2011 meget få ansøgere til deres uddannelse. Efter den politiske beslutning om en sammenlægning af konservatoriet i Aarhus (Det Jyske Musikkonservatorium) og i Aalborg (tidligere Nordjysk Musikkonservatorium) i januar 2010, har der været en stor usikkerhed om hvilken betydning fusionen vil have for konservatoriet i Aalborg og på sigt for resten af Nordjylland. (Bilag 3, s.79; bilag 4, s. 136-137) Sanglærer Kirsten Mikkelsen forklarer problematikken på følgende måde:

Konservatoriet er der jo stadigvæk, og den rytmiske del af konservatoriet klarer sig fint heroppe. Med den klassiske er det jo rigtig skidt nu. Den sygner jo fuldstændig. Der er måske to klassiske ansøgere derude.... Der er jo ingen, der ved, hvad der sker. Men altså, der er ingen tvivl om, at de har haft spot på i mange år. At de der små konservatorier på en eller anden måde ikke holder. (Kirsten Mikkelsen, bilag 4, s. 136)

MGK Nord er afhængig af, at der er en talentmasse i Nordjylland, som finder det relevant og interessant at ansøge om en plads som kursist. Hvis kursisterne ikke i fremtiden vil kunne fortsætte deres musikalske udvikling i Nordjylland efter et MGK-forløb, vil det sandsynligvis have konsekvenser for MGK Nord og resten af den musikalske fødekæde i Nordjylland. (Bilag 3, s.105) Den rytmiske koordinator, Ole Bech, beskriver fusionens eventuelle konsekvenser på følgende måde:

Om det er godt eller skidt at de er blevet lagt sammen, tror jeg sådan set ikke har vist sig endnu... Hvis det bare ender med at det er storebror Aarhus, som æder afdelingen i Aalborg, så er det en katastrofe. Og det vil være en katastrofe for vores MGK, tror jeg. Det vil være en katastrofe for hele musikmiljøet i Aalborg. Hvis det ryger, så skal du sateme have en god grund til at søge på MGK i Aalborg, hvis du vil på konservatoriet... Vores talentmasse og de professionelle musikere vil det jo lynhurtigt tynde ud i... Det bider sig jo selv i halen, som en kæmpe lang fødekæde. (Ole Bech, bilag 3, s. 105-106)

Figur 10-1 Nordkraft i Aalborg

At MGK Nord er centralt placeret i Nordkraft i Aalborg har betydning for kursisternes muligheder for at interagere med byens kulturliv. I selve kulturbyggeriet Nordkraft holder også byens kendte spillested *Skraaen* til, og her kan MGK leje lokaler til koncerter på særlige vilkår. (Bilag 3, s. 93) Ved siden af Nordkraft er byens kommende musikhus ”Musikkens Hus” under opbygning, og her skal Aalborg Universitets Musiklinje, Aalborg Symfoniorkester og Nordjysk Musikkonservatorium have sin base, når bygningen står klar i 2013.

(www.musikkenshus.dk)¹³ På denne måde får de kommende MGK-kursister mulighed for at være i umiddelbar nærhed af klassiske og rytmiske musikstuderende og professionelle musikere, og et samarbejde på tværs af de forskellige talentudviklingslag vil være oplagt. Derudover har især de rytmiske kursister mulighed for at blande sig på de forskellige scener og spillesteder rundt om i byen. (Bilag 3, s. 79-80; bilag 4, s. 117)

10.4 Makromiljø: Ikke musikalsk domæne

10.4.1 Dansk stat og kultur

¹³ <http://www.musikkenshus.dk/musikkenshus/trin/Pages/default.aspx> (4/4 - 2012)

I Danmark er der tradition for at musikkulturen bliver statsligt støttet. MGK Nord er økonomisk afhængig af at modtage denne statsstøtte og må indrette sig på de betingelser, som staten udstikker for deres virke, ligesom de er afhængig af at blive prioriteret politisk. Den indholdsmæssige og økonomiske ramme er udstukket af Kunstrådet. (bilag 2, s.33)

MGK-området er afhængig af at blive prioriteret politisk lokalt og nationalt, men også af, at andre dele af den musikalske fødekæde bliver prioriteret. Hvilke økonomiske ressourcer, der bliver afsat til talentudvikling og hvilke retningslinjer, der bliver udstukket på MGK-området, er af afgørende betydning for MGK Nord. Den statslige prioritering af talentklasser på landets musikskoler, er af indirekte betydning for MGK NORD.

Ved skiftende regeringer og kommunale råd, må MGK Nord orientere sig og indrette sig efter nye politiske dagsordener. (Bilag 2, s.38)

Altså, politikere kan være i stand til at ødelægge rigtig meget i én sætning. Især fordi de ikke rigtig ved... Altså nogen er også knalddygtige... Men altså der hvor det virkelig kan gå galt, det er jo netop ved skiftende kommunale ting og skiftende regeringer osv. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s. 38)

Det er gratis for unge at tage en uddannelse i Danmark, og derudover bliver de studerendes leveomkostninger i løbet af studietiden støttet igennem Statens Uddannelsesstøtte (SU). (Bilag 4, s.123) Dette gælder også de kunstneriske og akademiske musikuddannelser på konservatorierne og universiteterne. MGK er et gratis statsligt tilbud til unge, som ønsker at dygtiggøre sig i forbindelse med optagelsesprøven til konservatoriet. (Bilag 4, s.123, www.musikalskgrundkursus.dk). Sanglærer Kirsten Mikkelsen udtaler sig om de unges muligheder for at uddanne sig inden for musik således:

... at de danske unge godt nok er heldige med, at de kan få lov at drømme så meget og realisere sig selv, som de kan. Indtil videre. Nu kan vi jo se, om krisen kan føre os nogle andre steder hen. Men det er jo en fantastisk luksus at man egentlig kan sige: "Jeg vil studere musik". Her kan du få uddannelsesstøtte til at drømme om at blive skidegod til at spille guitar. Så der er de danske unge jo meget heldige, synes jeg. (Kirsten Mikkelsen, bilag 4, s. 123)

At kursisterne på MGK Nord kan modtage gratis undervisning og efterfølgende få en gratis uddannelse i musik, er meget privilegeret, og en enestående chance for danske unge med musikalske drømme.

Individet har en stor rolle i vores danske demokratiske velfærdsstat. Dette har betydning for læringsperspektiverne i MGK Nord, hvor de i høj grad lægger vægt på motivation til læring. (Bilag 2, s. 36-37)

Der er det klart, at der kan vi ikke, ligesom man kan i østlandene, stille et eller andet bloksystem op, som vi så beder alle om at spise. Det duer simpelthen ikke. Vi er nødt til at arbejde med motivationsfaktorer, som bunder i den enkelte. Og så få flettet de her disciplinære ting ind, via de kanaler som i forvejen bor i den enkelte elev. Vi kan altså ikke bare stille et absolut system op, og så sige: "At nu marcherer vi". Så vil folk rende skrigende væk. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.36)

10.4.2 Medier

I Danmark er rytmisk musik, i langt højere grad end den klassiske musik, eksponeret og er en del af mange danskeres hverdag. Det har betydning for, hvor mange der er interesseret i at beskæftige sig med musikken, både som aktiv udøvende og som publikum. (Bilag 2, s.36-40; bilag 4, s. 122; bilag 6 s.187) Dette er af indirekte betydning for kursisterne på MGK Nord, da det påvirker hvor stort et publikum, der er interesseret i musikgenrerne, og hvor godt befolkningen kender musikkens præferencer. En klassisk kursist beretter om musikgenres forskellige grader af eksponering i medierne.

Klassisk musik er jo også meget mere fremmed, med mindre man gør en aktiv indsats. Rytmisk, det støder du på hele tiden. I reklamer og overalt. (Person 6, bilag 6, s.187)

Mediernes eksponering af henholdsvis rytmisk og klassisk musik har indirekte indflydelse på MGK miljøet. Hvilke musikprogrammer, der får lov til at fylde sendefloden på de store tv-stationer, kan være medvirkende til at skabe fornyet interesse for f.eks. den klassiske musik, mens andre underholdningsprogrammer måske ikke er særligt fordrende for det langstrakte talentarbejde. (bilag 2, s.36-38)

... hvis man kigger på den måde som kultur i dag bliver formidlet af medierne i den brede sendeflade, så synes jeg at det er en fordummende sendeflade. F.eks. omkring

det her "stjerne-helvede". Fordi fagligheden ryger fuldstændig på det... Men på den anden side, så er der især nogle af de der klassiske ting, der kører nu... der er sket meget bl.a. omkring Radiosymfoniorkestret og de senere år omkring Sigurd (red. Barrett). Også i konkurrencer, hvor de spiller til. Og alt sådan noget, hvor den klassiske musik på en eller anden måde, bliver spiselig for dem, der ikke kender noget til den. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.36)

Når den klassiske musik bliver serveret på en mere tilgængelig måde, vil det kunne have betydning for, hvor mange børn og unge, der bliver interesseret i klassisk musik og eventuelt vil kaste sig ud i at lære at spille et klassisk instrument. Både kvaliteten og kvantiteten af musikalsk eksponering i medierne, har en ikke ubetydelig indflydelse på kursisternes miljø.

Der er forskelle i eksponeringen af klassisk musik, hvis vi sammenligner med vores nærmeste nabolande. I de andre skandinaviske lande er der en større tradition end i Danmark for på TV at sende klassiske koncerter på de bedste sendetidspunkter af døgnet.(bilag 2, s.39-40)

Jamen, det er helt klart at Sverige, Finland og også Norge er meget mere nuancerede og seriøse i deres mediedækning af den klassiske musik, end vi er i Danmark... I den bedste sendeflade der sender de jo lange koncerter og portrætter af musikere. Altså virkelig primetime lørdag, kan de godt finde på det. Det kunne du aldrig se i Danmark. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.39)

Til gengæld har den rytmiske musik generelt bedre vilkår for at blive eksponeret end den klassiske og er en stor del af den danske musikkultur i dag. (Bilag 2, s.36-40; bilag 4, s. 122; bilag 6 s.187)

10.5 MS-modellen

10.5.1 Forudsætninger

MGK Nord og Aalborg Kulturskole har de seneste år været igennem omfattende organisatoriske strukturændringer.. I 2007 blev det fra statslig side bestemt, at antallet af MGK lokaliteter skulle reduceres fra 17 til 7 nationale centre. (bilag 3, 101) I Nordjylland betød det, at MGK Hjørring blev fusioneret med MGK Aalborg og at alle de nordjyske kursister nu skulle samles i Aalborg under navnet "MGK Nord". Udover ændringer på MGK-

området, besluttede Aalborg kommunalråd i 2009 at ”Aalborg Musikskole” og ”Den Musikalske Skole” i Aalborg fusioneres under navnet ”Aalborg Kulturskole”, og i januar 2011 flyttede skolen ind i det nyetablerede kulturbyggeri Nordkraft. (<http://nordkraft.dk>)¹⁴

Disse ændringer præger i høj grad hverdagen i miljøet. Både ift. de fysiske rammer, idet indretningen af lokaler mangler, og i forhold til hvordan fusionen fordrer nytænkning omkring optimering af skolens talentudvikling. De to nu fusionerede musikskoler i Aalborg, har haft hver deres tradition og omdrejningspunkt omkring forskellige typer af musikalske tilbud. Mens Aalborg Musikskole f.eks. har stået for MGK, har Aalborg Musikalske Skole stået for et mere alment musikskoletilbud. Ledelsen er meget åben over for nye ideer og tilgange til talentudvikling, hvilket kommer til udtryk i nedenstående citat. MGKs leder Kristian Dalgaard udtaler sig om sammenlægningen af de to musikskoler på følgende måde:

Så det er en fusion imellem to forskellige traditioner, og er egentligt noget helt nyt. Og i den sammenhæng, der mener jeg jo netop, at nytænkning omkring talentudviklingsmiljøer og sådan noget, er et rigtig spændende tidspunkt. Kaos er jo godt på den måde, at så har man mulighed for at påvirke. Og det er der jeg tror vi er nu. Så det bruger jeg rigtig meget tid på. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.45)

MGK Nord har fået gode nye undervisningsfaciliteter i Nordkraft og har gode økonomiske ressourcer. Det betyder blandt andet, at der er råd til at hyre eksterne gæstelærere til workshops og masterclasses og råd til at tage på ekskursioner til ind- og udland. (Bilag 2, s. 49; bilag 3, s. 91) En enkelt forringelse i forhold til den tidligere placering på C.W. Obelsplads er dog, at kursisterne på MGK ikke har en fælles mødeareal. Det betyder, at det sociale liv på MGK er indskrænket til at foregå på kulturskolen. Det kan have stor betydning for kursisternes mulighed for at skabe relationer til andre end de personer, de modtager undervisningen sammen med. (Bilag 4, s. 130; Bilag 5, s. 156; bilag 12 s.194)

MGK Nord har tilknyttet dygtige undervisere, hvoraf mange er professionelle udøvende musikere, ofte med en konservatorieuddannelse. Nogle af underviserne er også tilknyttet musikkonservatoriet og musikvidenskab på universitet. De ved, hvad der skal til for at

¹⁴ http://nordkraft.dk/Vis_organisationer.aspx?ID=10&oId=3&e=0&a=2 (d. 4/4 2012)

bestå en konservatorieoptagelsesprøve og har netværket og kendskabet til det omgivende professionelle musikalske miljø. Ledelsen lægger vægt på underviserens faglige ekspertise, at de brænder for at arbejde på MGK og med talentudvikling. (Bilag 2, s. 50-51; bilag 3, s.92; bilag 4, s. 129)

Men der er dog flere af hovedfagsunderviserne, som kun har enkelte lektioner på MGK om ugen. Det kan påvirke deres tilhørsforhold til MGK og deres relation til til kursisterne. En klassisk kursist beretter om sin underviser i hovedfag, der er travlt beskæftiget med sit eget professionelle udøvende virke:

Min lærer han har mindre tid. Han spiller jo fast nede i Aarhus Symfoniorkester, og er mange gange af sted. Så det er jo begrænset hvornår han kan sige: "Hvornår kan vi have næste time". Og så har han ikke tid, fordi han er enten ude at spille eller øve. (Person 9, bilag 6, s.182)

Lederen for MGK og de to MGK-koordinatorer planlægger i et tæt samarbejde de overordnede rammer for MGK Nord. Koordinatorerne har den direkte kontakt med alle kursisterne på MGK, men har dog ikke megen kommunikation med hinanden. Koordinatorerne samarbejder ved fælles arrangementer, men har ikke en løbende kontakt i det daglige talentarbejde. De andre tilknyttede undervisere er ikke på samme måde som koordinatorerne, en del af fællesskabet omkring ledelsen af MGK, men deltager dog i de to fælles årlige lærermøder. Sanglærer Kirsten Mikkelsen beskriver den interne kommunikation og sparring på MGK Nord således:

Vi holder et par møder om året. Lærermøder. Ja. Men det er fortravlet, for der er jo mange dagsordener. Og det er et af de problemer, der er her på kulturskolen, at der er fortravlet omkring rigtig mange ting... Den der for alvor følelse af at man er en del af et team, den synes jeg nogen gange for mig, er lidt længere væk end f.eks. de der er koordinatorer... Og det er ikke altid at kommunikationen foregår så godt. Der er nogen gange at jeg får at vide om det de skal, igennem eleverne. (Kirsten Mikkelsen, bilag 4, s.115)

Respondenten fortæller, at hun oplever at hverdagen på kulturskolen er præget af at folk har meget travlt. Underviserne har ofte ansættelsesforhold flere steder, og det er medvirkende til travlheden. Respondenten fortæller yderligere, at den interne kommunikation er mangelfuld, og at hun ikke i høj grad føler sig som en del af teamet omkring kursisterne.

10.5.2 Proces

Der er stor forskel på de klassiske og de rytmiske kursisters hverdag på MGK. På grund af de klassiske kursisters skolegang og at de ofte bor ude i regionen, så har den klassiske linje kun én skemasat dag om ugen, hvor de har holdundervisning i hørelære og musikteori på Nordkraft. Derudover modtager de undervisning i hovedfag og bifag, som de selv tilrettelægger med underviserne. (Bilag 2, s.21) De rytmiske kursister har langt flere fag end de klassiske og er typisk på Nordkraft to eller tre dage om ugen. (bilag 2, s. 22) På den rytmiske linje modtager de, udover hovedfagsundervisning, også undervisning i to bifag, typisk sang og klaver. Desuden har de holdundervisning i hørelære, musikteori, SSB (Sang, spil og bevægelse) og sammenspil. På 2. og 3. årgang modtager de også undervisning i sammenspilsledelse.(Bilag 3, s.98-99) Det forventes, at alle kursister dagligt sætter et par timer af til individuel effektiv øvning. (Bilag 3, s. 95; Bilag 4, s. 130-131)

Undervisningen er i høj grad baseret på at kursisterne indenfor tre år skal kunne nå et niveau, hvor de kan bestå en konservatorieoptagelsesprøve. Der er to årlige prøver, hvor kursisterne får mulighed for at afprøve sig selv, og hvor deres standpunkt bliver vurderet. (Bilag 3, s.98-99) Disse prøver er ikke af en altafgørende karakter. Hvis underviseren vurderer, at kursistens ellers har haft en tilfredsstillende udvikling i det daglige, behøver en eventuel dårlig prøve ikke at betyde at kursisten ikke kan fortsætte. (Bilag 3, s. 98-99) Prøven om foråret hedder dog ”stopprøven”, og kursisterne kan i princippet blive afmeldt MGK, hvis det vurderes, at de ikke har haft en tilfredsstillende udvikling. Det er også sket, at en kursist er blevet udmeldt foranlediget af dette. (Bilag 2, s.54-55) De årlige prøver fungerer dog primært som motivationsværktøj og som et faktisk mål i den daglige undervisning. Den rytmiske koordinator fortæller, hvordan han gør brug af prøverne:

Derfor er der prøven og delprøven til sommer, hvor vi ligesom kan sige... Jamen hvis det er nogle elever, som slet ikke gider øve sig, så kan man true lidt med det: "Hvis du ikke bliver ved med at øve dig, så bliver du verfet ud til sommer fordi du ikke kan bestå den prøve." "Nå ja, det er også rigtigt". (Ole Bech, bilag 3, s.99)

10.5.3 Kultur

Kulturen på MGK Nord er præget af de mange nye ændringer, der er sket på området, og der er generelt en fornemmelse blandt kursister, undervisere og ledelsen af, at MGK i Nordjylland er i gang med at starte på en frisk. At det er tid til nytænkning ift. arbejdsgange, visioner og målsætninger, og at gamle rutiner skal revurderes. (Bilag 3, s.101) Den

generelle holdning blandt udøvere, undervisere og ledelsen i miljøet er, at MGK har forbedret sig meget de sidste par år, og alle vil gerne fortsætte udviklingen. En klassisk kursorist fortæller om sin oplevelse af at MGK miljøet ændrer sig:

Da jeg startede, og det er ved at være tre år siden. Jeg er på mit fjerde år nu. Da var det noget helt andet at gå på MGK. Der var så også en anden leder. Der skete ikke særlig meget. Der skulle vi også have SSB. Så vi lærte de rytmiske at kende. Men vi var ikke på turné, og det var ikke alle, der havde interne koncerter sammen. Så kunne man komme med til en julekoncert. Og der var nogle matinee¹⁵, som ikke altid lige kom op at stå, fordi folk ikke kunne komme til det. Der skete ikke særlig meget. Og så er det ret sjovt at se, faktisk hvad der er sket siden mit andet år. (Person 2, bilag 6, s. 173)

MGK Nord har ikke et specifikt logo, men lader sig repræsentere ved enten Aalborg kommunes eller Aalborg Kulturskoles logo. (Bilag 2, s. 52; bilag 3, s. 100-101; bilag 4, s.133) MGK Nords formål og målsætning er dikteret fra Kunstrådet. Udover Kunstrådets retningslinjer, er der ikke nedfældet en fælles vision for MGK Nord. Der er dog en fælles tanke blandt undervisere og ledere om, at MGK Nord er, og fortsat skal være, et rigtig godt talentudviklingsmiljø, og at alle i miljøet fortsat skal komme med input til udvikling og nytænkning omkring optimering af talentudvikling i miljøet. (Bilag 2, s.52-53; bilag 3, s.100-103; bilag 4, s.132-134)

Altså visionerne for det her sted, jamen det er simpelthen at få lavet et eller andet sted, som de unge mennesker jo simpelthen bare helst ikke vil gå glip af. Det er vi også rigtig, rigtig godt på vej til at få lavet. Jeg kan høre, når jeg snakker med de unge mennesker, og de snakker med andre som ikke går her, at der bliver set et meget stort lys i at gå herinde. Så visionerne vil stadigvæk være, at vi bliver ved med at være det... Vi skal sgu' holde gryden i kog, og videreudvikle på det her sted hele tiden... Vi stiller krav til dem, og de må rigtig gerne stille krav til os også. Det siger vi jo til dem: ”I må endelig sige til, hvis vi kan forbedre os på nogle punkter. Hvad kan vi gøre for at skabe de bedst mulige rammer for Jer?” (Ole Bech, bilag 3, s. 101-103)

¹⁵ Matiné: forestillinger og koncerter, der finder sted om formiddagen eller eftermiddagen. (www.denstore danske d.17/4 2012)

Kulturen på MGK Nord er en undervisning, der i høj grad forsøger at være i øjenhøjde med kursisterne. Lederen for MGK Nord lægger vægt på åbenhed og tilgængelig for både medarbejdere og kursister, og det vil i praksis sige, at ”døren står åben”. Underviserne forsøger også at nærme sig eleverne ved at komme ud over et distanceret lærer-elevforhold og forsøge at skabe et godt og fokuseret læringsmiljø. (Bilag 4, s.98). Øve-kulturen på MGK Nord er i høj grad præget af seriøsitet og selvdisciplin, og det er op til kursisterne selv at få øvet. Denne selvdisciplin og udvikling af kursisters autonomi, er noget der vægtes højt på MGK, og noget som kursisterne også for brug for på en eventuel uddannelse på musikkonservatoriet. Derudover ligger der den holdning i miljøet, at klassisk og rytmisk kultur er forskellig, og at kursisterne skal lære at dyrke sin egen musikalske kultur:

... typisk ser vi, at de grupperer sig. Og det er helt naturligt. Det er to forskellige kulturer, og det får de da bare lov til. Det tror jeg også er en del af talentudvikling. Man skal ikke altid ville sætte ting i hovedet på folk. Man må også nogle gange kigge på, hvordan udfolder de sig naturligt... Så det gør vi helt bevidst. Vi prøver at opdyrke en klassisk kultur på klassiske præmisser, og en rytmisk kultur på rytmiske præmisser. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.22)

En tilbagevendende tradition på MGK Nord er deres introdag, koncertturne og elevkoncerter. Disse traditioner er både faglige og sociale begivenheder, som har stor betydning for trivsel og det sociale fællesskab på MGK Nord. (Bilag 2, s.52, s.59) Det faglige beror på, at kursisterne får prøvet sig selv af i autentiske koncertsituationer. De sociale traditioner er vigtige, da der her er mulighed for at se og opleve hinanden i andre omgivelser. Der er tradition for, at hovedfaglærerne, i det omfang det er dem muligt, hører elevkoncerterne og på den måde bakker op om kursisten. (Bilag 3, s.61, s.66, s.76, s.97; bilag 4, s.120; bilag 4, s.148)

10.5.4 Individuel udvikling

Det påvirker talenternes musikalske udvikling at være en del af MGK Nord. Både i forhold til udvikling af teknisk/håndværksmæssig karakter på et instrument, men også ift. deres musikalitet, sammenspil, åbenhed for at sætte sig ind i nye ting, øveindstilling og selvdisciplin. Et vigtigt aspekt af talentudviklingen på MGK er, at et 3-årigt forløb kan være med til at afklare, om en musikalsk levevej er det rette for den enkelte kursist. Kursisterne går fra at være unge dygtige musikalske musikskoleelever, til at bestå en optagel-

sesprøve på konservatoriet og derefter til at have en fremtidig levevej som professionel musiker eller underviser. At blive professionel musiker eller sanger kræver en stor satsning af tid og kræfter, og en tro på sit eget musikalske potentiale. (Bilag 3, s. 103; bilag 4, s.135) Lederen for MGK fortæller om, hvordan han taler med kursisterne om deres tro på egne evner og udviklingspotentiale:

... det de skal arbejde med, det er egentlig næsten at tage sig selv alvorligt... Jeg siger tit til dem det her med, at tiden går. ”Uanset hvad du vil gøre, så går tiden. Du starter nu, og du er færdig her om tre år. Du bestemmer selv, hvad den tid skal bruges til. Og også hvor stor kraft der er på den tid, der går. Det er helt op til dig. Men der er jo ikke noget forgjort i, at i den tid du er her, at prøve det hundrede procent. Fordi hvis det nu skulle gå sådan, at du bliver skidegod på baggrund af det. Jamen, så har du nogle reelle valgmuligheder, når du når til enden. Hvis ikke du gør det, så har du måske det vilkår, at det bliver andre, der bestemmer, hvor du så kan gå hen..” Og det handler det første år jo egentlig om. Det er det der med at lukke dem op. Simpelthen gå fuldstændig... De må gerne være uudholdelige for deres omverden. De må gerne være nogle nørder. Det skal de faktisk være. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s. 54)

Denne selvdisciplin, åbenhed for nye ting og troen på eget udviklingspotentiale er egenskaber som er almen gyldige, og som er brugbare udenfor musikkens verden. (Bilag 3, s.103)

10.5.5 Miljøets succes

MGK Nord har mange ansøgere til især de rytmiske pladser, derfor er de i en situation, hvor egnede talenter må afvises. MGK Nord har succes med at udvikle kompetente optagelsessøgende til konservatorierne, og i 2011 var halvdelen af den nye rytmiske 1.årgang på Det Jyske Musikkonservatorium i Aalborg tidligere kursister fra MGK Nord.(Bilag 2, s.23, s.35) Det vil sige at miljøet er succesfuldt i forhold til de formålskriterier, der er opstillet fra Kunstrådet. (www.retsinformation.dk)¹⁶ Derudover er udfordringen for miljøet, at blive ved med at udvikle relationerne til omgivelserne. Dette er både ift. at sprede budskabet til unge om det musikalske tilbud, som MGK er, og i form af bedre kommunikation med forældre, musikskoler og gymnasier. (Bilag 2, s.59; Bilag 3, s. 104-105, bilag 4, s.134-135)

Vi lever jo af vores ansøgertal og det må på ingen måde gå nedad... Folk skal vide, at det er et pissegodt sted. Man behøver ikke nødvendigvis tage til Aarhus eller København for at blive skidegod til at spille og få noget pissegod undervisning. Det kan de faktisk få her. Vi skal have folk til at gå her og hele tiden få dem til at søge videre. Der er også noget med det konservatorium i Aalborg... Hvis vores deltagere og ansøgere begynder at svigte, så er der chance for at vi lige pludselig bliver skåret væk i de nedskæringer, som findes. Vi skal virkelige holde gryden i kog. (Ole Bech, bilag 3, s.101)

10.5.6 Talentbegrebet, talentudvikling, talentudviklingsmiljø.

Opfattelsen af hvad talentbegrebet indeholder, er ikke som sådan veldefineret i MGK Nord, men der er enighed i miljøet om, at talent er et musikalsk potentiale. (Bilag 2, s.16; bilag 3, s.64-65; bilag 4 s. 110-111) At talent er det musikalsk potentiale, og er altafgørende for, om personen med tiden kan udvikle sig til at blive eliteudøver indenfor musik. Der er divergerende holdninger i miljøet om i hvor høj grad dette potentiale er opstået som konsekvens af en persons arvemasse, om potentialet er udtryk for et barns tidlige påvirkning fra et stimulerende musikalsk miljø eller som en kombination af de to. MGKs leder er fortaler for, at musikalsk talent i høj grad er arveligt betinget og er noget unikt:

Hvis vi snakker om det synlige talent... Når jeg sidder f.eks. til optagelsesprøver og skal vælge... Det er ikke mig, det er censorerne der skal. Men tit har man jo de samme fornemmelser. Det der med hvem har mest talent. Så er det jo de ting, der ikke er lært, men som er naturligt medbåret. Altså en naturlig musikalitet, som ikke er skolet for eksempel. Men som bare er der.. Et eller andet som man kan sige, at den person kommer med. Noget talent, som den person er... som den person udtrykker... Selve talentbegrebet, når vi snakker den elitære bevidsthed, så er det jo altså der, hvor der er nogen, der tydeligt springer frem. At de har noget unikt. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.16)

Andre er mere i tvivl om talent hovedsagligt er nedarvet eller om det er et udtryk for en opvækst præget af musik, og om talent nødvendigvis er synligt fra første øjekast. Sanglærer Kirsten Mikkelsen udtrykker sine overvejelser om talentbegrebet således i nedenstående citater:

.. så er jeg tilbøjelig til at tro, at der er noget genetisk i det. Men der kan jo også være noget opdragelsesmæssigt i det. For lad os nu sige, at far og mor har de egenskaber

og har den evne til umiddelbar direkte formidling igennem stemmen. Så er barnet jo opvokset i sådan en kultur. Så det synes jeg faktisk er... Jeg vil umiddelbart ikke kunne sige det ene eller andet... Nej, de har det med på en eller anden måde... (Kirsten Mikkelsen, bilag 4, s. 110)

Respondenten kan ikke umiddelbart forklare om hun ser talent som værende hovedsagligt arveligt eller udviklingsmæssig betinget. Men fortæller at de må være en kombination af de to. Hun fortsætter i følgende citat med at fortælle om sine oplevelser med, at et talent ikke nødvendigvis behøver at være synligt fra starten.

Jeg har faktisk lagt mærke til i mit lange liv, at én ting er sådan det, at man ved første eller anden eller tredje kontakt, kan spotte talent. Men jeg synes jo, at talentet kan dukke op eller kan vise sig pludseligt hos mennesker, man i første omgang ikke havde troet havde talent. (Kirsten Mikkelsen, bilag 4, s. 111)

Andre i miljøet mener de er i stand til at vurdere om en person har musikalsk talent eller ej. (Bilag 2, s.16; bilag 3, 63-64) Den rytmiske koordinator fortæller om sin opfattelse af talent:

Det er hvis jeg kan se nogle muligheder i en elev. Og det kan jeg se på lang afstand. Du kan spille tre toner på en guitar, og så vil jeg vove at påstå, at jeg kan høre om det der nogensinde bliver til noget. Om det sådan ligger inde i kroppen af folk... (Ole Bech, bilag 3, s.63)

På baggrund af citaternes flere forskellige definitioner og forståelser af talentbegrebet, kan jeg konkludere er der ikke er én fælles opfattelse af hvad talentbegrebet indeholder. Der er derimod en langt større enighed om betydning af begrebet *talentudvikling*. Musikalsk talentudvikling ses som den rette stimulans af udøveren. Denne udvikling kræver en koncentreret fordybelse og ihærdighed, og der lægges vægt på de langsigtede mål. (Bilag 2, s. 36; bilag 3, s. 64-65, s.78)

Begrebet *talentudviklingsmiljø* ses som et fællesskab, der indeholder en række faktorer, som er fordrende for talenternes udvikling. Dette fællesskab består både af det nære miljø (undervisere, ledere, medkursister) og det omgivende miljø (professionelle musikere, uddannelsesinstitutioner, familie osv.) og understøtter udøvernes talentudvikling. (Bilag 3, s.64-65; bilag 4, s.111-112) At udøvere i miljøet har relation og interagerer med rollemo-

deller i form af ældre udøvere, undervisere og andre professionelle musikere, er af stor vigtighed.. (Bilag 2, s.16-18)

MGKs leder fortæller om sin opfattelse af, hvad et godt talentudviklingsmiljø er og hvilke eksterne faktorer, der umiddelbart ligger MGK Nord til hindring for at skabe et godt talentudviklingsmiljø:

.. det er mit indtryk at hver eneste kulturskole jo ligesom har en ambition om at være et lukket system... Man vil helst holde sine bedste elever inden for egne rækker ... Men har også brug for det. Det er klart, at man også har brug for at fortælle de gode historier. Men hvis man skulle kigge på f.eks. den direkte adgang til bedre og bedre sparring for den enkelte elev, så er det igen uhensigtsmæssigt. Men det er de vilkår, vi har. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.18)

Kristian Dalgaard kommer dog også med bud på, hvorledes MGK Nord kan optimere faktorer internt i miljøet, og derved udvikle sig til et endnu bedre talentudviklingsmiljø:

For mig er det vigtigt, at den talentbevidsthed, der skal være i en skoleforståelse, er et fælleseje. At det er en ånd, der ligesom går igennem skolen og den historie, vi fortæller hinanden. Så på den måde har vi ikke et godt talentmiljø. Men det er vi bevidste om. Bl.a. sammenhængen imellem MGK og vores egen talentklasse er først noget, vi begynder for alvor nu, at skal til at have gang i. Sammenhængen imellem de overbygninger og så ud i resten af systemet, har vi slet ikke gang i ... (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.16-17)

Da MGK Nord's leder bliver adspurgt, om MGK Nord er et godt talentudviklingsmiljø, udtaler han sig på følgende måde:

Ikke der hvor vi er nået til nu. Altså hvis du stiller spørgsmålet ”om jeg synes vi er på plads”? Så, nej. Det er vi ikke. Men vi er på vej. Og vi er meget bevidste om, at vi gerne vil være det. Men jeg er sikker på, at vi bliver det.
(Kristian Dalgaard, bilag 2, s.16)

Citatet viser at MGK Nord's leder er fokuseret på at forbedre miljøet, men samtidig er der også en stolthed over, at de er villige til fremskridt. Dette er også med til at kendetegne kulturen i MGK Nord.

10.5.7 Ændring af forhold i løbet af undersøgelsen

Fra undersøgelsens start, var der en stor interesse fra alle i miljøet om at være en del af min undersøgelse, og flere syntes at talentudviklingstanker fra sportens verden var interessante og relevante for MGK miljøet. (Bilag 2, s.19; bilag 3, s.64, s.92) Især MGKs leder Kristian Dalgaard Nielsen fandt undersøgelsen interessant og udtalte sig på følgende måde:

... det kunne være rigtig spændende... Altså de der ting, som du snakker om. At få nogle kontakter udenfor vores eget system til at være med til at formulere nogle løsninger eller nogle muligheder omkring talentudvikling. Men det er ikke noget vi har som sådan nu... Men den der helt eksakte, nærmest akademiske viden omkring talentarbejdet og udviklingsmulighederne som håndværk, og: "Hvad er det vi gør?" Den har vi ikke. Det er jo den del, der egentlig skal på, synes jeg. (Kristian Dalgaard, bilag 2, s.19)

Han satte sig ind i Henriksens bog fra 2011 om talentudviklingsmiljøer, og efterhånden som undersøgelsen skred frem, skabte og styrkede han MGKs relationer til det omgivende miljø. (Bilag 8, s. 190; bilag 11, s.193) Et nyt samarbejde mellem MGK Nord og Aalborg Symfoniorkester er blevet etableret, og to af de ældste klassiske kursister får mulighed for at spille til en koncert med Aalborg Symfoniorkester. Begge de klassiske kursister går på det lokale gymnasium. Til dette gymnasium bliver der også skabt et nyt samarbejde, så de to klassiske kursister får mulighed for at få godskrevet fravær for at kunne øve til koncerten. (Bilag 11, s.193; bilag 15, s. 201-202)

10.6 Opsummering

Talentudviklingsmiljøet MGK Nord er i høj grad kendetegnet ved en inddeling i en klassisk og en rytmisk afdeling, som ikke som sådan interagerer med hinanden. Kursisterne modtager ikke undervisning sammen, og de årlige lærermøder foregår adskilt. For at overskueliggøre ligheder og forskelle imellem det klassiske og rytmiske miljø i MGK Nord, er de relevante faktorer fra TUM- og MS-modellen samlet i et komparativt skema.

TUM-modellen

Nærmiljø	MGK Nord – Det klassiske miljø	MGK Nord – Det rytmiske miljø
De unge talenter	Typisk kursist 15-19-årige teenagere. I gang med ungdomsuddannelse. Hjemmeboende ude i regionen.	Typisk ca. 20-årige voksne. Afsluttet ungdomsuddannelse. Udeboende i Aalborg.
Kulturen de to linjer imellem.	Forståelse for både klassisk og rytmisk musik og kultur. Fornemmer manglende forståelse og anerkendelse fra de rytmiske kursister i forhold til den klassiske musik.	Forstår og interesser sig mest for rytmisk musik. Er bevidste om fordomme og manglende forståelse for den klassiske musik og klassiske musikere.
Undervisere/eksperter	Forhold til undervisere individuelt. Undervisere også eksperter.	Forhold til undervisere individuelt. Undervisere også eksperter.
Venner	Bekendte i miljøet. I mindre grad en gruppefølelse.	Venner i miljøet. Stærk gruppefølelse.
Ældre udøvere	I <i>mindre</i> grad kontakt og relation til konservatoriestuderende. Kontakt organiseret af MGK ledelsen.	I <i>høj</i> grad relation og venskab til konservatoriestuderende, og sker udenom MGK ledelsen.
Yngre udøvere	Begrænset kontakt og relation til talentklasser i regionen, men begyndende samarbejde. Modvillighed fra flere musikskoler.	Begrænset kontakt og relation til talentklasser i regionen, men begyndende samarbejde. Modvillighed fra flere musikskoler.
Familie	Svag relation og kommunikation. Opbygning af samarbejde kommende projekt.	Svag relation og kommunikation. Opbygning af samarbejde kommende project
Skole/Uddannelse	Stress ift. krav fra skole og MGK. Koordination af lektier, transporttid og øvning en væsentlig faktor. Ikke tradition for Team Danmark- ordning.	Fokus på krav fra MGK. Koordination af tid til øvning en væsentlig faktor. Ikke tradition for Team Danmark- ordning.

Makromiljø	MGK Nord – Det klassiske miljø	MGK Nord– Det rytmiske miljø
Lokalsamfundet	Etableringen af Musikkens hus i Aalborg. Begrænset samarbejde med Aalborg Symfioniorkester. Opbygning af støre samarbejde kommende projekt.	Etableringen af Musikkens hus i Aalborg. Mange spillesteder med mulighed for jam i Aalborg by. Rytmisk afdeling af konservatoriet sikkert

	Usikkerhed om klassisk afd. af konservatoriet i Aalborg	funderet i Nordjylland..
Dansk stat og national kultur	Statsstøttet undervisningstilbud med formulerede formål. Gratis uddannelse i Danmark. Stor statslig interesse for ”talentudvikling”. Motiveret læringstilgang i et individfokuseret samfund. Begrænset interesse for klassisk musik.	Statsstøttet undervisningstilbud med formulerede formål. Gratis uddannelse i Danmark. Stor statslig interesse for ”talentudvikling”. Motiveret læringstilgang i et individfokuseret samfund. Stor interesse for rytmisk musik.
Den specifikke musik-kultur	Traditionsbundne og skabelonprægede mål for teknik og klang. Kammer-sammenspil. Nødvendigt med teknisk/håndværksmæssigt højt niveau.	Improvisation, groove, sammenspil, Ikke nødvendigvis teknisk/håndværksmæssig højt niveau..
Medierne	Begrænset interesse for klassisk musik. Dog nye gode udsendelser om klassisk musik.	Stor interesse for rytmisk musik.

En af de væsentligste forskelle imellem de to musiklinjer er, at de klassiske kursister typisk er yngre end de rytmiske kursister. Denne forskel er af stor betydning, da alderen er bestemmende for hvor kursisterne er i uddannelsessystemet, og om de er flyttet hjemmefra. At de klassiske kursister typisk er i gang med en ungdomsuddannelse, og eventuelt har lang transporttid til Nordkraft i Aalborg, har stor vigtighed i deres hverdag. Mange af de klassiske kursister udtaler, at de er stressede, og at det er vanskeligt at koordinere deres hverdag, og prioritere tid til både øvning, lektier, skolegang og transport. Det er overladt til den enkelte kursist og dennes familie, at koordinere hverdagen og arbejdsbyrder, samt at stå for kommunikationen imellem deres skole og MGK Nord. Da de rytmiske typisk har afsluttet en ungdomsuddannelse, er skolegang ikke relevant og derfor heller ikke problematisk. De rytmiske kursister udtaler også, at de kan have vanskeligt ved at koordinere deres hverdag i forhold til øvning, men er ikke i samme grad presset af andre faktorer, som de klassiske.

Et andet vigtigt aspekt er, at klassisk musik i dag ikke har befolkningens interesse, på samme måde som rytmisk musik. Det præger de klassiske kursister i høj grad, da de ople-

ver en manglende forståelse og interesse fra deres rytmiske medkursister. De klassiske kursister lytter udover til klassiske musik, også til rytmisk musik i deres fritid.

MS-modellen

Forudsætninger	MGK Nord – Det klassiske miljø	MGK Nord– Det rytmiske miljø
Økonomi	Gode økonomiske ressourcer. Råd til workshops, ekskursioner til ind- og udland.	Gode økonomiske ressourcer. Råd til workshops, ekskursioner til ind- og udland.
Mennesker	Nylig fusioneret virksomhed på MGK niveau og musikskoleniveau. Tæt ledelsesteam bestående af leder og koordinator, som har visioner for fremtiden. Dygtige undervisere, mange af dem også udøvende musikere.	Nylig fusioneret virksomhed på MGK niveau og musikskoleniveau. Tæt ledelsesteam bestående af leder og koordinator, som har visioner for fremtiden. Dygtige undervisere, mange af dem også udøvende musikere.
Materiel	Nye gode undervisningsfaciliteter i Nordkraft i Aalborg. Manglende fællesrum/kaffestue. Begrænset mulighed for at øve på Nordkraft.	Nye gode undervisningsfaciliteter i Nordkraft i Aalborg. Manglende fællesrum/kaffestue. Begrænset mulighed for at øve på Nordkraft.

Processer	MGK Nord – Det klassiske miljø	MGK Nord– Det rytmiske miljø
Undervisning, øvning og koncerter.	Op til 3 dages ugentlig undervisning. Flere praktiske og teoretiske fællesfag. Mindst en times daglig koncentreret øvning på hovedinstrument. Undervisningen tilrettelægges efter konservatoriets optagelsesprøver. Fælles koncertturne i efteråret.	Undervisning 1 dag om ugen. To teoretiske fællesfag. Mindst en times daglig koncentreret øvning på hovedinstrument. Undervisningen tilrettelægges efter konservatoriets optagelsesprøver. Fælles koncertturne i efteråret.

Sociale begivenheder	Introdag, rystesammen dag og ekskursioner.	Introdag, rystesammen dag og ekskursioner.
-----------------------------	--	--

Udvikling og kultur	MGK Nord – Det klassiske miljø	MGK Nord– Det rytmiske miljø
Artefakter	Nordkraft som eneste artefakt. Intet logo for MGK Nord. Ingen synlige artefakter om MGK Nord i Nordkraft.	Nordkraft som eneste artefakt. Intet logo for MGK. Ingen synlige artefakter om MGK Nord i Nordkraft.
Skueværdier	MGKs nedskrevne formålsbetingelser. Stolthed omkring MGK. Men også fokus på udviklingspotentialer af miljøet.	MGKs nedskrevne formålsbetingelser. Stolthed omkring MGK. Men også fokus på udviklingspotentialer af miljøet.
Basale antagelser	Seriøsitet, målrettethed og vedholdenhed.	Seriøsitet, målrettethed og vedholdenhed.

Individuel udvikling	MGK Nord – Det klassiske miljø	MGK Nord– Det rytmiske miljø
Musikalsk og alment	Fokus på øveindstilling og troen på eget udviklingspotentiale. Nogle af de egenskaber som bliver udviklet og vægtes højt i miljøet, er også egenskaber som kan være brugbare i andre sammenhænge. Udover tekniske og musikalske færdigheder, er disse egenskaber seriøsitet, målrettethed og vedholdenhed.	Fokus på øveindstilling og troen på eget udviklingspotentiale. Nogle af de egenskaber som bliver udviklet og vægtes højt i miljøet, er også egenskaber som kan være brugbare i andre sammenhænge. Udover tekniske og musikalske færdigheder, er disse egenskaber seriøsitet, målrettethed og vedholdenhed.

Miljøets succes	MGK Nord – Det klassiske miljø	MGK Nord– Det rytmiske miljø
Udvikling af kompetente ansøgere til konservatorierne	Tradition for at udvikle kompetente ansøgere til konservatoriet.	Tradition for at udvikle kompetente ansøgere til konservatoriet.

Med hensyn til MS-modellen er der også flere bemærkelsesværdige forskelle de to linjer imellem. Bl.a. i form af at de klassiske kursister har færre ugentlige lektioner. Lektionsantallet er endda nyligt reduceret, pga. de klassiskes kursisters arbejdsbyrde i forhold til deres almene uddannelse. Dette er en positiv ændring ift. at give de klassiske kursister mere tid til skole/uddannelse, men kan være negativt i forhold til muligheden for at få et stærkere sammenhold de klassiske kursister imellem.

De faktorer og relationer som i særlig grad karakteriserer MGK Nord, og er med til at påvirke deres succes i at talentudvikle kompetente udøvere til optagelse på en videregående musikuddannelse er: at miljøet består af to meget adskilte miljøer, og at disse i begrænset omfang interagerer med hinanden. Kursisterne har dog generelt en tæt og god kontakt til deres hovedunderviser, som også ofte er udøvende musiker. Miljøets er kendetegnede ved at have en begrænset ekstern kommunikation til kursisters forældre og uddannelsessted, men også begrænset samarbejde eksternt til andre musikskoler og musikinstitutioner (Aalborg Symfoniorkester). De nye faciliteter på Nordkraft er gode, men der er en begrænset adgang. I miljøet er der ikke skriftlige nedfældede visioner og målsætninger, men der er en god tradition for at udvikle kompetente optagelsessøgende til landets konservatorier.

11 Diskussion

I følgende kapitel vil analysen af MGK Nord som et musikalsk talentudviklingsmiljø, blive anvendt som udgangspunkt for en diskussion om i hvor stor grad disse analyserede faktorer har indflydelse på miljøets succes i forhold til at udvikle talenter. I diskussionen vil betydningen af faktorerne i miljøet MGK Nord, blive set i forhold til Henriksens ”opskrift på det gode talentudviklingsmiljø. I den forbindelse vil der blive pointeret indsatsområder, hvor MGK Nord har mulighed for at udvikle sit talentudviklingsmiljø ved interne og eksternt optimeringer, samt i styrkelsen af miljøets relationer.

Dernæst vil der blive diskuteret hvilke problemstillinger, der er forbundet med overførslen af teori og modeller fra sportens domæne til et musikalsk domæne, og hvilke forskelle og lighedspunkter talentudviklingsmiljøer indenfor de to domæner består af.

Derudover vil Henriksen økologiske teori og modeller blive diskuteret i forhold til om disse er relevante og anvendelige i optimering af eksisterende talentudviklingsmiljøer, og om Henriksens forskning hviler på et tilpas velfunderet grundlag. Også om konsekvensen af den økologiske tanke i forhold til talentudvikling, og om spændingsfeltet til de eksisterende paradigmer på området om talentudvikling.

11.1 MGK Nord som succesfuldt talentudviklingsmiljø?

I Henriksens undersøgelse af succesfulde talentudviklingsmiljøer i sport, finder han at miljøerne hver især er unikke, men også indeholder en række fællestræk. Disse fællestræk er dog implementeret forskelligt i miljøet, men tegner alligevel et overordnet billede af hvilke faktorer der er af betydning for miljøets succes. (Henriksen 2010; 2011) Disse fællestræk opstiller han i ti overskrifter, som han betegner som *opskriften på det gode talentudviklingsmiljø*. (s.28)

Sportslig opskrift på <i>det gode talentudviklingsmiljø</i>	Musikalsk opskrift på <i>det gode talentudviklingsmiljø ?</i>
Støttende træningsgrupper	Støttende grupper
Nære rollemodeller	Nære rollemodeller
Åbenhed og vidensdeling	Åbenhed og vidensdeling
Sportsmål støttes af det omgivende miljø	Musikalske mål støttes af det omgivende miljø
Integrerende indsats	Integrerende indsats
Udvikling af personlige egenskaber og færdigheder	Udvikling af personlige egenskaber og færdigheder
Langsigtet udvikling	Plads til det frie initiativ
Træning der skaber en bred basis	Øvning og sammenspil der skaber bred basis
Plads til det frie initiativ	Plads til det frie initiativ
Stærk og sammenhængende gruppekultur	Stærk og sammenhængende gruppekultur

De ti fællestræk har jeg modificeret til anvendelse i denne diskussion. Opskriften på det gode talentudviklingsmiljø er i sportslige og modificerede musikalske overskrifter som følger:

I de kommende afsnit vil talentudviklingsmiljøet MGK Nord, blive diskuteret i forhold til hvert af de ti fællestræk fra opskriften på det gode talentudviklingsmiljø. I hvert afsnit beskrives betydningen af de opstillede fællestræk. Disse bliver sat i forhold til de analyserede faktorer fra MGK Nord's miljø, og bliver samlet løbende i tabeller.

Ja	Delvist	Nej
√	(√)	-

Efterfølgende opsummeres de ti fællestræk i en samlet tabel og diskussion. I tabellerne anvendes symboler, som illustrerer om MGK Nord kan karakteriseres, som indeholdende faktorer, som er sammenlignelige med sportsmiljøernes fællestræk.

11.2 Støttende grupper, nære rollemodeller, og åbenhed og vidensdeling.

11.2.1 Succesfulde sportsmiljøer

Henriksen finder i sin undersøgelse, at de succesfulde miljøer er fælles om, at havde indrettet deres miljø, således at teambaseret læring er i fokus, kommunikationen er støttende og der er en stor grad af åbenhed og vidensdeling. Disse forhold gør sig gældende for både udøvere og trænere. (Henriksen 2010;2011)

Træningsgrupperne giver udøverne mulighed for at interagere, konkurrere og skaber god mulighed for gruppekohæsion.¹⁷ Den teambaserede læring, er med til at inspirere udøverne til at forbedre sig, og motiverer til en fortsat udvikling. Udøverne i disse miljøer oplever stort tilhørsforhold til hinanden, og oplever at trænerne og de voksne eliteudøvere i miljøet, fungerer som nære og synlige rollemodeller. Der er et tæt udviklet forhold mellem eliteudøvere og de unge udøvere, og dagligt træner de ved siden af hinanden. Desuden påtager udøverne sig ansvaret, som synlig rollemodel overfor de yngre udøvere i miljøet. (Henriksen 2010; 11)

Trænerne i de sportslige miljøer er også organiseret i teams, hvor vidensdeling og åbenhed højner trænerens motivation for talentarbejdet og for udvikling af eget kompetence-, færdigheds- og

¹⁷ Kohæsion kan defineres som en dynamisk proces, som udtrykkes ved en gruppes tendens til at forblive sammen og holde sammen i jagten på fælles eller personlige mål. Henriksen 2011. (Oversættelse og omskrivning af Paskevich, Estabrooks, Brawley & Carron, 2001)

vidensniveau. Miljøets åbenhed giver sig bl.a. til udtryk ved, at trænerne gerne og åbent diskuterer deres metoder med andre trænere, og at udøvere fra andre klubber, også er velkomne til at træne med i miljøet. (Henriksen 2010; 11)

11.2.2 MGK Nord

I MGK Nords miljø er den teambaserede læring bestemt tilstede, men den individuelle øvning og undervisning er i højere grad prioriteret. Denne prioritering er mere udtalt indenfor den klassiske kultur i miljøet, end i den rytmiske. Undervisning i sammenspil, sammenspilsledelse og SSB kan ses som et teambaseret læringsmiljø, og er en obligatorisk del af de rytmiske kursisters fastlagte ugentlige skema på MGK Nord. Interaktion, samarbejde, åbenhed, vidensdeling og venskabelig konkurrence med hinanden gennem musikalsk udfoldelse, er en naturlig del af den rytmiske kultur i MGK Nord. Den individuelle øvning er dog også højt prioriteret, og det forventes at de rytmiske kursister på egen hånd, øver flere timer hver dag. I MGK Nords klassiske kultur, fokuser kursisterne i endnu højere grad på individuel undervisning og øvning. Der er dog i løbet af undervisningsåret, tilbud om teambaseret læring i klassiske ensembler, og de har mulighed for at akkompagnere hinanden til interne og eksterne koncerter. Men de klassiske er i langt højere grad end de rytmiske, ”individuelle udøvere”, og er mere på egen hånd med deres instrument, end de rytmiske.

Kursisterne på MGK Nord har alle synlige rollemodeller i form af deres undervisere, som ofte også er udøvende musikere ved siden af lærergerningen. De rytmiske kursister har desuden ofte et tæt relation til byens konservatoriestuderende, og til andre lokale musikere, via deres mulighed for sammenspil på byens spillesteder. Nogle af klassiske kursister har fra dette undervisningsår, fået mulighed for i en periode, at komme i praktik i Aalborg Symfoniorkester. Disse eksempler på direkte kontakt imellem klassiske/rytmiske kursister og deres næste vækstlag i den musikalske fødekæde, giver dem mulighed for at interagere med og komme tæt på deres rollemodeller. Underviserne på MGK Nord underviser fortrinsvis enkeltvis, og er ikke inddelt i teams. Dette gør kommunikation og vidensdeling vanskelig.

Musikalsk opskrift på det gode talentudviklingsmiljø	Klassisk	Rytmisk
Støttende grupper	-	√
Nære rollemodeller	(√)	(√)
Åbenhed og vidensdeling	-	-

Som det illustreres i ovenstående model, har kursisterne i miljøet delvist *nære rollemodeller*. Der kunne dog godt gøres yderligere tiltag på området, således at kursisterne f.eks. kunne få udvidet mulighederne for praktikordninger, og få en tættere kontakt til det lokale professionelle miljø.

Sammenlignet med Henriksen fællestræk i ”den sportslige opskrift på det gode talentudviklingsmiljø” afviger MGK Nord på områderne *støttende grupper* og *åbenhed og vidensdeling*.

At være inkluderet i træningsfællesskaber og at have nære rollemodeller, er kilde til motivation og har på mange områder en optimerende effekt på læring og udvikling. Hvis alle kursister i MGK kunne have lige vilkår for at indgå i teambaseret læringsmiljøer, kræver det en stor kulturændring i miljøet. Dette gælder også, hvis underviserne i højere grad skal undervise i teams. Men hvis MGK Nord i højere grad prioriterer læring i fællesskaber, vil de givetvis kunne drage fordel, af en større grad af vidensdeling, åbenhed og kohæsion blandt både kursister og undervisere. Praktikordninger og samarbejdsaftaler til det lokale professionelle musikmiljø, er vigtige initiativer, og inspirerer kursisterne til at få højnet motivationen for egen udvikling. Især eksterne samarbejder med projektkarakter, kunne være fordelagtige og formodentlig praktisk mulige for MGK Nord. Her kunne kursisterne i en koncentreret konkret ramme, få mulighed for interaktion med professionelle musikere, i en tidsbegrænset periode. Et sådan projektarbejde ville formodentlig kunne godtages af professionelle musikeres og kombineres med deres eget udøvende virke.

11.3 Støtte fra det omgivende miljø og integrerende indsats

11.3.1 Succesfulde sportsmiljøer

Som netop præsenteret i forrige afsnit, finder Henriksen at kommunikation, samarbejde og åbenhed i høj grad kendetegner træningen og hverdagen i de succesfulde sportsmiljøer, hvor den teambaserede læring var i fokus. Men kommunikation, samarbejde og åbenhed optræder også på andre måder, i andre relationelle sammenhænge og med andre begrundelser.

Kommunikation og relationen til udøvernes familie og skole vægtes højt, da sportsmiljøerne i samarbejde med disse, kan skabe en integreret indsats omkring udøverens hverdag. Ved en integreret indsats kan udøveren for det første, få lettet koordinationen af sin hverdag i forhold til skole og træning. Men derudover kan miljøets samarbejde med familie og skole, også betyde en øget forståelse for og støtte af udøverens mål om en fremtidig sportskarriere.

De succesfulde sportsmiljøer var alle kendetegnet ved at udøvernes forældre og familie til en vis grad, var i relation til miljøet. Familiens opbakning er vigtig i forhold til udøverens mulighed for økonomisk og emotionel støtte. På mange områder er udøverne dog i en alder, hvor de ønsker at frigøre sig fra forældrenes indflydelse og ønsker at udvikle en større grad af selvstændighed og ansvar. Processen mod selvstændiggørelse, støtter sportsmiljøerne op om, og f.eks. gives udøverne efterhånden større ansvar for egen træning og udvikling. På den anden side prioriterer miljøerne, at forældrene er med på ”sidelinjen”, og på den måde forbliver som en del af udøverens støt-

tende netværk. Denne støtte kan betyde, at udøverens store engagement og tidsforbrug i sporten bliver lettere. (Henriksen 2010;2011)

Henriksen finder, at de succesfulde miljøer støtter udøverne i at tage en almen uddannelse. En karriere indenfor sport er relativ kort, og det kan derfor være vigtigt, at tænke på livet efter en udøvende elitekarriere. Selve livet i sportsmiljøerne, var dog præget af stort fokus på sportslige aspekter, frem for andre aspekter, og på udvikling af en stærk sportslig identitet,. At udøverne udvikler et stort fokus på sport, er en forudsætning for udviklingen mod en elitekarriere. Ved at sportsmiljøet støtter op om udøvernes almene skolegang, får de både en mulighed for at udvikle en stærk sportsidentitet og sportslige værdier, og samtidig udvikle identiteter indenfor andre domæner. Denne udvikling af andre identiteter kan være af stor vigtighed, hvis f.eks. udøveren alligevel ikke kan fortsætte sin sportskarriere ved f.eks. en pludselig opstået sportsskade. Hvis udøveren kun er forankret i sin sportsidentitet, og der opstår en pludselig og permanent skade, kan udøveren risikere at miste hele grundlaget for sin identitet. (Henriksen 2010;2011)

Denne kommunikation imellem sportsmiljø, skole og familien er med til at lette sportsudøvernes hverdag i forhold til koordinering af tid til træning, lektier, skolegang osv., og er med til, at der ikke opstår interessekonflikter mellem de forskellige miljøers krav og ønsker. Det som er kendetegnende ved de succesfulde sportsmiljøer er, at der i miljøet, er nogle personer, som påtager sig rollen, med at koordinere og kommunikere til forskellige personer og institutioner. Dette betyder at udøverne befinder sig i et koordineret og sammenhængende miljø, hvor de kan fokusere på sin sportslige udvikling, frem for at være nødsaget til, at bruge tid og kræfter på andre aspekter. (Henriksen 2010;2011)

11.3.2 MGK Nord

I MGK Nord er der ikke tradition for et eksternt samarbejde med kursisternes familie og uddannelsesinstitution. Koordinering af kursisternes hverdag udenfor selve undervisningssituationen, har ikke været prioriteret som relevant ansvarsområde for MGK Nord. I MGK Nord's miljø, ses ansvaret for tilrettelæggelsen og koordineringen af kursisternes hverdag, i høj grad som et anliggende mellem kursisterne og deres forældre. Kursisterne ses som unge selvstændige voksne, som foretrækker at deres forældre ikke indblandes i MGK anliggender.

I forhold til kursisternes uddannelsesinstitutioner, har der traditionelt ikke været et konkret fortløbende samarbejde. Kontakt til gymnasier, er f.eks. kun prioriteret fra MGKs side, i forbindelse med skriftlig kommunikation om fraværsgodkendelse i forbindelse med MGK Nord's koncertturne. Interessen for kursisternes almene uddannelse er begrænset, da det er udvikling af musikalske færdigheder og identitet som vægtes. Det er i høj grad op til kursisternes selv, om de ønsker en

almen uddannelse ved siden af kurset, og dette skyldes formodentlig, at det ikke er nødvendigt at have en ungdomsuddannelse, for at opnå optagelse på et musikkonservatorium. Der er derfor heller ikke en integreret indsats fra MGK Nords side i koordineringen og planlægningen af kursisternes hverdag i forhold til øvning, lektier, skole, transporttid osv. Det ses er i høj grad, som kursisterne eget ansvar, at kunne tilrettelægge og prioritere sin tid i hverdagen. I MGK Nord vægtes istedet, at kursisterne fokuserer på musikken og vil prioritere flere timers øvning hver dag. Dette fokus på øvning og udøvelse af musik er ofte nødvendigt, hvis udøveren i løbet af tre år, skal have mulighed for at udvikle sig, til at kunne bestå en optagelsesprøve på konservatoriet.

Det er dog ikke en selvfølge at omverdenen har forståelse for denne optagethed af musik. I indeværende undersøgelse udtalte flere af kursisterne, at deres familie ikke er klar over hvad MGK egentlig er og står for. Kursisternes fortalte, at deres forældre nærer en skepsis i forhold til deres børns fokusering på musikken, og ser måske ikke det professionelle musikalske liv, som ”et rigtig arbejde”.

Samtidig oplevede de kursister, som er i gang med en almen uddannelse, samtidig med at de går på MGK, ofte en uløselig konflikt mellem ønsker, krav og forventninger fra deres skole/gymnasium og fra MGK Nord. Kursisterne følte det som om de bliver trukket i fra flere sider, og at det var vanskeligt at opfylde de krav der blev dem stillet. På trods af at flere af dem virkelig selv fik koordineret deres hverdag, oplevede flere stress, og enkelte ender med at droppe ud af deres ungdomsuddannelse eller at tage et års orlov på MGK Nord.

Musikalsk opskrift på det gode talentudviklingsmiljø	Klassisk	Rytmask
Støtte af det omgivende miljø	(√)	(√)
Integrerende indsats	-	-

I den ovenstående tabel illustreres, hvorledes faktorerne omkring *støtte fra det omgivende miljø* og *integrerende indsats*, kan ses i forhold til miljøet i MGK Nord.

Der er delvis støtte fra det omgivende miljø, dvs. støtte fra familie og skole i forhold til at udøveren bruger meget tid og ressourcer på at udvikle sig i MGK Nords miljø. Derimod ses en integrerende indsats, som ikke tilstedeværende i miljøet.

Hvis MGK Nord i højere grad skulle prioritere en større integrerende indsats i forhold til koordinering og tilrettelæggelse af kursisternes hverdag, kræver det en holdningsændring i miljøet. Det kræver først og fremmest, at den koordinerende indsats, ses som værende af vigtighed for kursisternes musikalske talentudvikling. Derefter kræver det, at MGK Nord ønsker at udvide sit ansvarsområde og eventuelt påtager sig et kommunikations- og koordinationsansvar.

Jeg mener dog, at det er af stor vigtighed, at der gøres en indsats for at afhjælpe de kursister som uddanner sig, samtidig med at de er optaget på MGK. De klassiske kursister udtalte at de var stressede, og nogle følte at de ikke havde ordentlig tid til både lektier og øvning. Forbedring af kommunikationen og opbygning af relation til kursisternes uddannelsessteder, er vigtig for at skabe en bedre koordinering af kursisternes hverdag imellem de to miljøer. Uddannelsesstederne kan også drage fordel af et sådan samarbejde, da deres interessere ligger i, at kursisterne gennemføre deres studie hos dem. Desuden er uddannelsesinstitutioner i dag interesseret i at skabe sin egen unikke profil, og et stærkt samarbejde om fælles elever med det lokale MGK, kunne være prestigefyldt for f.eks. et kreativt gymnasium med et musikalsk fokus. På sigt kunne der arbejdes med heldagsskoler a la Skt. Annæ-modellen, eller blot fælles kommunikation om skemalægning og lektie- og øvetid i miljøerne, så transport- og spildtid kan formindskes.

11.4 Udvikling af personlige egenskaber, det frie initiativ, træning til en bred basis og langsigtet udvikling

11.4.1 Succesfulde sportsmiljøer

Henriksen fandt, at et af fællestrækkene for de succesfulde miljøer, var at de både fokuserede på udvikling af sportslige færdigheder, men også prioriterede udvikling af bredere personlige færdigheder. Disse personlige færdigheder og psykiske ressourcer, som f.eks. selvstændighed, ansvarfølelse og ambitiøsitet, skulle lette sportsudøverens karriereovergange fra f.eks. ungdomsniveau til eliteniveau, men blev også set som fundament og katalysator for, at den sportslige udvikling kunne finde sted. Derudover var der en stor bevidsthed i sportsmiljøerne om, at disse personlige kompetencer både kunne anvendes i udøvernes sportslige karriere, men også i livet i almindelighed. En stigende grad af selvstændighed og at tage ansvar for egen træning og læring, forventes efterhånden som udøverne bliver ældre. Her er forventningen, at sportsudøverne efterhånden kan planlægge og strukturere sin hverdag selv, og dermed udvikle vigtige kompetencer, der senere kan anvendes i den voksne professionelle sportsverden. Et af de fællestræk der går igen i Henriksens undersøgelse er desuden, at de succesfulde miljøer har mere fokus på den langsigtede udvikling, ned på kortsigtede resultater. (Henriksen 2010;2011)

Som tidligere præsenteret, er langt størstedelen af udøvernes træning i de succesfulde miljøer, bestående af målrettet bevidst træning rettet mod hovedsporten. Men på trods af fokus på hovedsporten, er der i den daglige træning plads til en vis bredde, hvor andre discipliner, idrætsgrene og lege kan blive introduceret. Denne afveksling fra hovedsporten er selvfølgelig tiltænkt i et træningsmæssigt perspektiv, men finder i lige så høj grad sted, fordi sportsudøverne synes det er sjovt og motiverende. Derudover er der plads til den selvorganiserede legende træning.

I Henriksen undersøgte miljøer, havde sportsudøverne desuden mulighed for på eget initiativ, at træne på egen hånd. Det vil sige, at det var muligt for udøverne at få adgang til træningsfaciliteter og træningslokaler, og ikke altid blive mødt af en låst dør eller optagne faciliteter.

11.4.2 MGK Nord

Som i sportsmiljøerne, ses udviklingen af domænespecifikke færdigheder i MGK Nord's miljø, som tæt forbundne med udviklingen af almene færdigheder. I MGK Nord opfattes udviklingen af musikalske færdigheder, også som værende afhængig af, udviklingen af kompetencer på andre områder. Her ses koncentration, seriøsitet, disciplin, selvstændighed og koordinering af egen øvning vigtigt, og er grundlaget for en tilfredsstillende musikalsk udvikling, indenfor de fastsatte tidsrammer på MGK. MGK Nord har en forståelse af, hvad der kræves af konservatoriestuderende og professionelle musikere i det næste led af den musikalske fødekæde, og fokuserer derfor både på udvikling af kursisternes musikalske færdigheder, men også på udvikling af personlige kompetencer. Disse egenskaber forventes dog allerede grundlagt, når kursisterne bliver optaget på MGK Nord.

Som tidligere nævnt, kan kursisternes koordinering og prioritering af hverdagen være vanskelig, og miljøet har ikke tradition for, at hjælpe kursisterne med at løfte denne opgave. Da kursisterne kun møder deres underviser én gang om ugen, forventet det derfor også, at udøverne selv finder tid til øvning hver dag på egen hånd. Det vil sige, at fokus på og udvikling af udøvernes personlige færdigheder og kompetencer er til stede i miljøet. Dette gælder for koncentration, seriøsitet og disciplin. I forhold til selvstændighed og koordinering af egen tid, er der i miljøet mindre fokus på at udøverne gradvis forbereder sig til at udvikle disse kompetencer. De forventes allerede at være grundlagt, og udøveren står selv for den videre udvikling. Dette hænger sammen med den tidligere holdning, at kursisterne selv har ansvaret for koordinering af deres tid udenfor selve MGK Nord.

I forhold til kortsigtede og langsigtet udvikling, er der i MGK Nord fokus på begge perspektiver. I MGK's målsætningserklæring, er der både indlejret et konkret og et alment perspektiv, hvor man både ønsker at forbedre kursisterne til en optagelsesprøve på et konservatorium, men også ønsker at uddanne musikere, som kan stimulere det almene musikliv. På en og samme tid, er målsætningen meget konkret, kortsigtet og resultatorienteret, og på den anden side er den meget generel, langsigtet og procesorienteret. Generelt er der stor fokus på at en kursist generelle positive udvikling er vigtigere, end et aktuelt færdighedsniveau til en koncert eller årsprøve.

I udviklingen af musikalske færdigheder, er der i MGK Nord størst fokus på udviklingen i kursisternes hovedinstrument, men samtidig er bifagsundervisning i andre instrumenter obligatorisk. MGK Nord har med sin vægtning af bifag, ensemblespil, sammenspil, SSB, teori, hørelære osv.

allerede en bred musikalsk profil. Undervisningen og øvningen er dog i langt højere grad, præget af seriøsitet og disciplin, end af legende musikalsk legende tilgang.

Muligheden for det frie initiativ i forhold til brug af faciliteter, er i kraft af, at MGK Nord er flyttet i nye omgivelser på Nordkraft, skulle i teorien være gode. Til lokalerne i Nordkraft er der blevet installeret et digitalt låsesystem, hvor eleverne selv kan låse sig ind. Dette låsesystem, gør i sig selv at adgangen til øvelokaler er gode. Men kursister fortæller, at det i praksis er vanskeligt at finde ledige lokaler. MGK Nord deler lokaler med resten af musikskolen, og disse er ofte booket op uden for kursisternes egen undervisningstid.

I den tabellen illustreres, hvordan faktorerne omkring *udvikling af personlige egenskaber, langsigtet udvikling, øvning og sammenspil, som skaber bred basis, og plads til det frie initiativ*. I MGK Nord er der generelt stor mulighed for udviklingen af personlige egenskaber, som kan bruges i alle aspekter af kursisternes liv. Desuden er udviklingen af kursisterne i MGK Nord i høj grad tænkt i forhold til et langsigtet perspektiv.

Musikalsk opskrift på det gode talentudviklingsmiljø	Klassisk	Rytmsk
Udvikling af personlige egenskaber	√	√
Langsigtet udvikling	√	√
Øvning og sammenspil, der skaber bred basis	√	(√)
Plads til det frie initiativ	(√)	(√)

I forhold til de succesrige sportsmiljøer, hvor udviklingen af ansvarlighed var noget der kom over tid, er MGK Nord her mere resultatorienteret, end procesorienteret. I det musikalske udviklingsperspektiv, satser MGK ellers generelt på den langsigtede udvikling, og er meget procesorienteret. I løbet af MGKs undervisningsår, er der opstillet flere resultatmål og fokus på en kortsigtet udvikling, i form af øvning til årsprøver og koncerter. Men de er af mindre betydning, end den langstrakte musikalske udvikling. Her har MGK et udviklingspotentiale i forhold til den gradvise selvstændiggørelse og ansvaret for egen koordinering af hverdagen.

Prioritering af den musikalske bredde, ligger allerede i MGK Nord's miljø. Dog mere i den rytmiske afdeling af miljøet, end i den klassiske. Derimod er der ikke i særlig grad, fokus på inkludering af den musikalske legende læring. Talentudviklingen i MGK Nord er præget af seriøsitet, målrettethed, perfektionistisk og koncentration omkring egen øvning. Jeg mener, at legende tilgang kan være kilde til inspiration, motivation, glæde og læring af sociale kompetencer på tværs af musikalske genre, og her kunne kursisterne blive kastet ud i andre fremmede musikalske sammenhænge, som musikalske lege, danse, sangskrivning, spil på hinandens instrumenter mv. Hvis rytmiske og klassiske kursister og undervisere kunne have fælles oplevelser, på nye musikalske

områder, og kunne mødes på nogenlunde samme kompetenceniveau, kunne dette også være med til at skabe flere relationer og mere forståelse og samarbejde på tværs af de musikalske genrer.

Ifølge Henriksen er det frie initiativ vigtigt for talentudvikling, er det vigtigt at udøvere har mulighed for at benytte sig af faciliteter på egen hånd. I tabellen er det illustreret, at det frie initiativ delvist bliver belønnet i MGK Nord. Det er mange elever i en musikskole, og da der kun er et begrænset antal rum i Nordkraft, er det sikkert ikke praktisk muligt, at give MGK kursister fri adgang til afbenyttelse af øvelokaler. Til en vis grad, er det også forventet, at kursisterne øver hjemme. Hvis det frie initiativ i højere grad skulle belønnes, kunne et indsatsområde være at finde alternative øvelokaler i Nordkraft eller i Aalborg by. Fokus på det frie initiativ er vigtigt, og kunne eventuelt også være med til at styrke selvstændigheden og relationerne på MGK Nord.

11.5 Stærk og sammenhængende gruppekultur

11.5.1 Succesfulde sportsmiljøer

I Henriksens undersøgelse af succesfulde sportsmiljøer finder han, at miljøets stærke og sammenhængende kultur, er et af de tydeligste og vigtigste kendetegn på det gode talentudviklingsmiljø. Kulturen i det succesfulde talentudviklingsmiljø, fungerer som en stabiliserende faktor, og er med til at definere opretholdelsen af miljøets indre integration, og miljøets tilpasning til ydre faktorer. Miljøets kultur definerer hvilke egenskaber og værdier der tillægges værdi, og har også indflydelse på træneres og sportsudøveres tanker om sporten, og hvorledes de agerer og interagerer i deres hverdag. Kulturens indlejrede værdier og antagelser, kaldes miljøets kulturelle paradigme, og udgør sammen med kulturens egen indre sammenhæng, to vigtige faktorer, som er afgørende for miljøets succes i forhold til talentudvikling. Er der sammenhæng imellem det indtryk, som miljøet giver, det som bliver kommunikeret og det som faktisk sker. Disse sammenhænge kaldes også miljøets artefakter, skueværdier og basale antagelser. Henriksens undersøgte succesfulde sportsmiljøer, var kendetegnet af sammenhæng mellem kulturelle artefakter, skueværdier og basale antagelser.

De artefakter som umiddelbart kom til udtryk i sportsmiljøerne, var portrætter af klubbens helte, ens tøj, og ophængte ordsprog, som tydeligt viste miljøernes kerneværdier og visioner. Der var i miljøerne enighed om formuleringen af visionerne og målsætninger, og der var en konsistens imellem miljøernes vision, og udøvernes og træneres daglige praksis. Dvs. at de målsætninger, som blev opstillet og den plan og proces, som blev lagt for at nå disse mål, blev også fulgt i hverdagen.

Derudover var de sportslige talentudviklingsmiljøer kendetegnet ved at være forankret i en tradition, som miljøerne var selvbevidste om og stolte af. Selv om miljøerne var forankret i en histo-

risk tradition, var de samtidig også fokuseret på at udvikle miljøet til at fastholde og eventuelt udbygge sin succes i fremtiden.

Musikalsk opskrift på det gode talentudviklingsmiljø	Klassisk	Rytmask
Stærk og sammenhængende gruppekultur	-	(√)

Som det illustreres i ovenstående tabel, kan miljøet MGK Nord ikke siges på alle områder, at være kendetegnet ved en stærk og sammenhænge gruppekultur, men kan på nogle områder siges at være fragmentarisk. Dvs. at miljøet i højere grad kan karakteriseres, som bestående af en masse enkelte komponenter, som ofte fungerer uafhængigt af hinanden. Denne fragmenterede kultur er både betinget af den nylige fusion, miljøets kultur og traditioner, af undervisernes ansættelsesforhold og af helt praktiske facilitetsmæssige faktorer. Det er nok på dette område at MGK Nord afviger i størst grad, fra de succesrige sportsmiljøer.

MGK Nord har for nylig gennemgået to fusioner, og er derfor præget af at finde sig til rette i den nye struktur og i de nye omgivelser. Derudover har MGK Nord ikke formuleret en skriftlig fælles vision, mission og værdier, som kunne udtrykke hvad MGK Nord specifikt står for, og ønsker at arbejde imod i fremadrettet. MGK Nord gør heller ikke meget ud af at en billedskabende kommunikation omkring egne succeshistorier. På trods af denne fusion, ligger der dog alligevel en indlejret en historisk tradition i MGK Nords miljø, da MGK Nords leder og koordinatører, kommer fra det tidligere MGK Aalborg. Disse personer fører en stolthed omkring MGK videre, og medbringer en fælles vision om at få mange og dygtige ansøgere, og en mission om at udvikle disse til at blive kompetente optagelsessøgende på landets konservatorier.

Bygningen Nordkraft, er MGK Nords tydeligste artefakt, og står som en mastodontisk kulturbygning ved Aalborgs havnefront. Men Nordkraft indeholder også mange andre kulturinstitutioner, og kan ikke siges, at være billeddannende for lige netop MGK Nords miljø. Det samme gør sig gældende i forhold til MGK Nords logo, hvor miljøet lader sig præsentere ved logoet for Aalborg Kulturskole. En hjemmeside kan være et miljøes tydelige interne og eksterne artefakt, men MGK Nords profil på nettet, henviser blot til de skriftlige formålkrav og målsætninger, som er givet fra Kunstrådet. MGK Nords netprofil en del af Aalborg Kulturskoles hjemmesideadresse, og har ikke sit eget netdomæne.

Undervisernes arbejdsvilkår, er også med til at bevirke, at der ikke er en sammenhængende kultur i MGK Nords miljø. Mange undervisere er deltidsansat, har flere arbejdspladser, og kan risikere kun at have en enkelt elev på hele Aalborg Kulturskole. Det kan resultere i, at underviseren blot afholder sin undervisning, og derefter kan gå igen, uden at møde andre. Andre undervisere har mange undervisningstimer, men nogle oplever ikke i særlig høj grad et kollegialt fællesskab på

MGK Nord. Arbejdsbetingelserne for underviserne gør, at undervisningen ofte ikke kan afholdes samtidigt, og kan gøre den kollegiale sparring og vidensdeling vanskelig.

Derudover er MGK Nord kendetegnet ved at indeholde to meget adskilte miljøer, med hver sin musikalske retning og kultur, og de to miljøer i MGK Nord interagerer ikke med hinanden i hverdagen. Desuden nævner nogle af de klassiske kursister, at de ikke føler, at deres musikalske tradition og kultur i særlig høj grad, møder forståelse og respekt fra de rytmiske kursister.

Alle de ovenstående opstillede forhold bevirker, at MGK Nords miljø fremstår som bestående af en fragmentarisk kultur, og hvor der ikke er formuleret overordnede fælles visioner, missioner og værdier. Forskellige forhold i miljøet bevirker, at de forskellige musikalske retninger i miljøet, ikke kun virker understøttende for kursisternes udvikling, og derudover kan personer kan have vanskeligt ved at interagere med hinanden.

11.6 Opsummering

Nedenfor illustreres den samlede sammenstilling af MGK Nords miljø i forhold til fællestrækkene fra den sportslige opskrift på det gode talentudviklingsmiljø.

Musikalsk opskrift på det gode talentudviklingsmiljø	Klassisk	Rytmisk
Støttende træningsgrupper	-	√
Nære rollemodeller	(√)	(√)
Åbenhed og vidensdeling	-	-
Støtte af det omgivende miljø	(√)	(√)
Integrerende indsatser	-	-
Udvikling af personlige egenskaber	√	√
Langsigtet udvikling	√	√
Træning der skaber bred basis	√	(√)
Plads til det frie initiativ	(√)	(√)
Stærk og sammenhængende gruppekultur	-	(√)

På flere områder afviger MGK Nords miljø, fra fællestrækkene i denne opskrift. Men hvad kan denne sammenstilling egentlig bruges til? Kan kvaliteten af MGK Nord, på baggrund af afvigelserne fra opskriften, bedømmes, og er MGK Nord set i det lys, er et mindre godt musikalsk talentudviklingsmiljø?

Set i lyset af den opsummerende tabel, ville det være nærliggende, at MGK Nord på en lang række områder har udviklingspotentialer. Igennem denne undersøgelse, er der fremkommet et billede af, at MGK Nord i forhold til talentudvikling og ”det gode talentudviklingsmiljø”, indeholder flere mindre hensigtsmæssige faktorer. Men det er umuligt direkte, at overføre erfaringer og viden om succes fra andre miljøer i andre domæner, til analyse og intervention af MGK Nord. Der er

ikke én generel opskrift på det gode talentudviklingsmiljø. Den musikalske kultur er forskellig fra sportens kultur, og det er ikke givet, at de faktorer der fungerer godt i sportsmiljøer, er de samme i musikmiljøer.

Sammenstilling af forskelle fra de gode sportsmiljøer, kan dog i høj grad anvendes til at belyse eventuelle fremtidige fokusområder for MGK Nord, og kan give dem mulighed for at sit eget miljø i et nyt lys. Det kan anvendes til at bevidstgøre af ens holdninger, vaner og værdier i forhold til talentudvikling. Hvilke faktorer der er relevante i forhold til MGK Nord, og musikalske miljøer generelt, er umuligt entydigt at konkludere. Her er fremtidige interventionsprojekter i samarbejde med miljøet, en mulighed. Denne undersøgelse indikerer dog, at musikalske talentudviklingsmiljøer, med fordel kunne skele til de gode miljøer i sportens verden, i forhold til at arbejde med at skabe et godt talentudviklingsmiljø. De kunne f.eks. stille sig selv nogle spørgsmål:

På hvilke måder kan MGK Nord f.eks. være med til at gøre det lettere for kursisterne at tage en uddannelse, samtidig med MGK?

Skal nye interne og eksterne samarbejder etableres og udbygges?

Hvordan kan miljøet sikre en stærkere gruppesammenhæng og forståelse på tværs af de musikalske faggrænser?

Skal nye faglige metoder og tilgange inkluderes i undervisningen?

Osv.

Hvis de holistisk økologiske ideer skal indføres indenfor miljøer i et musikalske domæne, har det stor betydning for praksis. I talentudvikling, set gennem et holistisk økologisk perspektiv, kan alle faktorer i miljøet potentielt have indvirkning på miljøets succeskriterier. Traditionelt har vægtningen i talentudvikling i musik, fokuseret på den musikalske udvikling hos det enkelte talent. I en økologisk talentopfattelse, er nødvendigt, at have fokus på flere aspekter, end blot den enkelte udøvers antal af undervisningstimer og mængde af øvning. En udvidelse af indsatsen i forhold til en lang række faktorer, bør overvejes, da disse potentielt kunne hindre eller fremme talenternes udvikling.

I løbet af denne undersøgelse har jeg oplevet at det både er muligt og relevant, at anvende den holistiske økologiske teori i forbindelse med undersøgelse af talentudvikling i et musikalsk domæne. Mange af faktorerne i Henriksens teoretiske er kompatible med det musikalske miljø, og jeg oplevede i MGK Nord en stor interesse for de nye ideer. I løbet af undersøgelsen skete der en række tiltag på områder, som i forhold til den økologiske teori, skulle kunne forbedre talentudviklingen. Når teoretiske modeller kan og bliver anvendt til optimering i praksis, må de siges at være relevante.

Den holistisk økologiske ide i forhold til talentudvikling er stadig ganske ny, og viden om talentudviklingsmiljøer, og hvad der gør dem succesfulde, er mangelfuld. For at kunne forene og udbygge viden på området, er det nødvendigt at undersøge flere succesrige talentudviklingsmiljøer. Både indenfor sportens og musikkens domæne, men også indenfor andre domæner som f.eks. skuespil, uddannelse, erhvervslivet osv. Det er nødvendigt at undersøge miljøer i andre dele af verdenen og sætte succes i forhold til en given kultur.

11.7 Fra sportsmiljø til musikmiljø

Generelt var det ganske enkelt at overføre og tilpasse Henriksens talentteori og sportsmodeller til at kunne anvendes i forbindelse med en undersøgelse af et musikalsk miljø. De faktorer TUM-modellen og MS-modellen består af, vurderes i vid strækning direkte overførbare og anvendelig til analyse af miljøer i en musikalsk kontekst. Der er mange lighedspunkter imellem et ungt talentmiljø i en klubverden, og et MGK miljø. Udøverne er i en alder, hvor de er i gang med at specialisere sig i deres specifikke sportsgren eller i deres hovedinstrument. De er samlet i et miljø med andre talentfulde unge, med voksne mennesker omkring dem, som ønsker at stimulere og motivere til en videreudvikling af udøveren. Mange af de unge talenter har også en skolevirkelighed, og er i en alder, hvor forældrene stadig spiller en stor rolle.

Dog var dog også en række umiddelbare forskelle, imellem det sportslige og musikalske domæne. MGK centrene er finansieret af staten. Dette har betydning for deres placering og deres økonomiske muligheder. Mens MGK Nord benytter sig af professionelle undervisere, må selv elitesportsklubber ofte klare sig med frivillige trænere. Disse frivillige, er ofte "ildsjæle", som føler stor tilknytning til klubben.

Udover de netop nævnte forskelle, fandt jeg i denne undersøgelse, at en af de største forskelle imellem et sportsligt og et musikalsk domæne, er begrebet succes og eksperter. Disse faktorer var også de vanskeligste elementer, at overføre til arbejdsmodellerne. I Henriksens teori er et miljø succesfuldt, når miljøet har langvarig succes med at udvikle eliteudøvere i verdensklasse. Eksperter kan i den henseende, også ses som eliteudøvere. Men hvornår er et musikalsk miljø succesfuldt, og hvornår er man ekspert i musikalske sammenhænge? Det er vanskeligt at svare på. Er et musikalsk miljø kun succesfuldt, hvis de formår at udvikle musikudøvere i verdensklasse? Kan en person kalde sig ekspert, hvis han/hun er professionel musiker, og kan leve af sin musik? Eller skal en eksperter indenfor musik have en konservatorieuddannelse?

Selvom der er opstillet formålsbetingelser i forhold til MGK, kan det også være vanskeligt at definere succes i forhold til et MGK miljø. Ordlyden i disse betingelser er, at MGK skal "*forberede*

elever til optagelse på en videregående musikuddannelse". (MGK centrenes fælles hjemmeside)¹⁸ Her er det vanskeligt at afgøre om et MGK miljø er succesfuldt, hvis det formår at skabe udøvere, som *kan bestå* en optagelsesprøve på en musikuddannelse. Eller om miljøet kun har succes, hvis det formår at udvikle kursister som *bliver optaget* på en musikuddannelse. I denne undersøgelse var MGK Nords succes defineret, som deres evne til at udvikle kompetente ansøgere til konservatoriet, mens eksperterne var defineret som professionelle musikere. Men andre definitioner er bestemt mulige og relevante.

11.8 Kritik af Henriksen

Henriksen forskning har indenfor talentudvikling i sportens verden, indført et nyt paradigme indenfor talentudvikling, som har medført ændring i fokus fra den enkelte udøver til hele talentmiljøer. Henriksen hævder at have fundet en slags "opskrift på det gode talentudviklingsmiljø". En formel, som er mulig for andre miljøer at følge og efterprøve. Men er dette ikke en forsimpning af noget meget komplekst?

I Henriksen undersøgelse indgår kun tre miljøer, som alle var placerede i forskellige lande i Skandinavien. Kun et af disse miljøer var en egentlig sportsklub (IFK Växjö atletikklub), mens det andre miljø var et landshold (Den danske 49'er) og udøvere fra et elitesportsgymnasium (Wang). Siger tre unikke skandinaviske miljøers succes, noget om nøglen til talentudvikling i andre lande og indenfor andre domæner?

Den akademiske viden om talentudviklingsmiljøer er ny og stadig meget mangelfuld. Det er umuligt at opstille en færdig formel for talentudvikling, men den økologiske tanke introducerer et nyt teoretisk ståsted for arbejdet med talentudvikling. Ideen om en "opskrift på det gode talentudviklingsmiljø" er forsimplet, men kan i praksis fungere som et konkret redskab, til bevidstgørelse af talentudviklingens mange facetter.

¹⁸ www.musikalskgrundkursus.dk d. 17/4 2012

12 Konklusion

I denne undersøgelse blev det afprøvet, om musikalske talentudviklingsmiljøer kan beskrives ved hjælp af Henriksens økologiske holistiske teori og de tilknyttede arbejdsmodeller. Dette viste sig i høj grad at være tilfældet. Det var forholdsvist enkelt at overføre teori og arbejdsmodeller til undersøgelse af et musikalsk talentudviklingsmiljø.

Der var en række fællestræk imellem talentudviklingsmiljøer i det sportslige og det musikalske domæne: Samme aldersgruppe og stadig afhængig af forældre; specialisering i sportsgren hovedinstrument; samlet i et fælles miljø med voksne mennesker omkring dem; almen uddannelse ved siden af talentudvikling. Dog var dog også en række umiddelbare forskelle, imellem det sportslige og musikalske domæne: Miljøernes økonomiske finansiering, professionelle undervisere ift. frivillige trænere; succeskriterier; definition af ekspert.

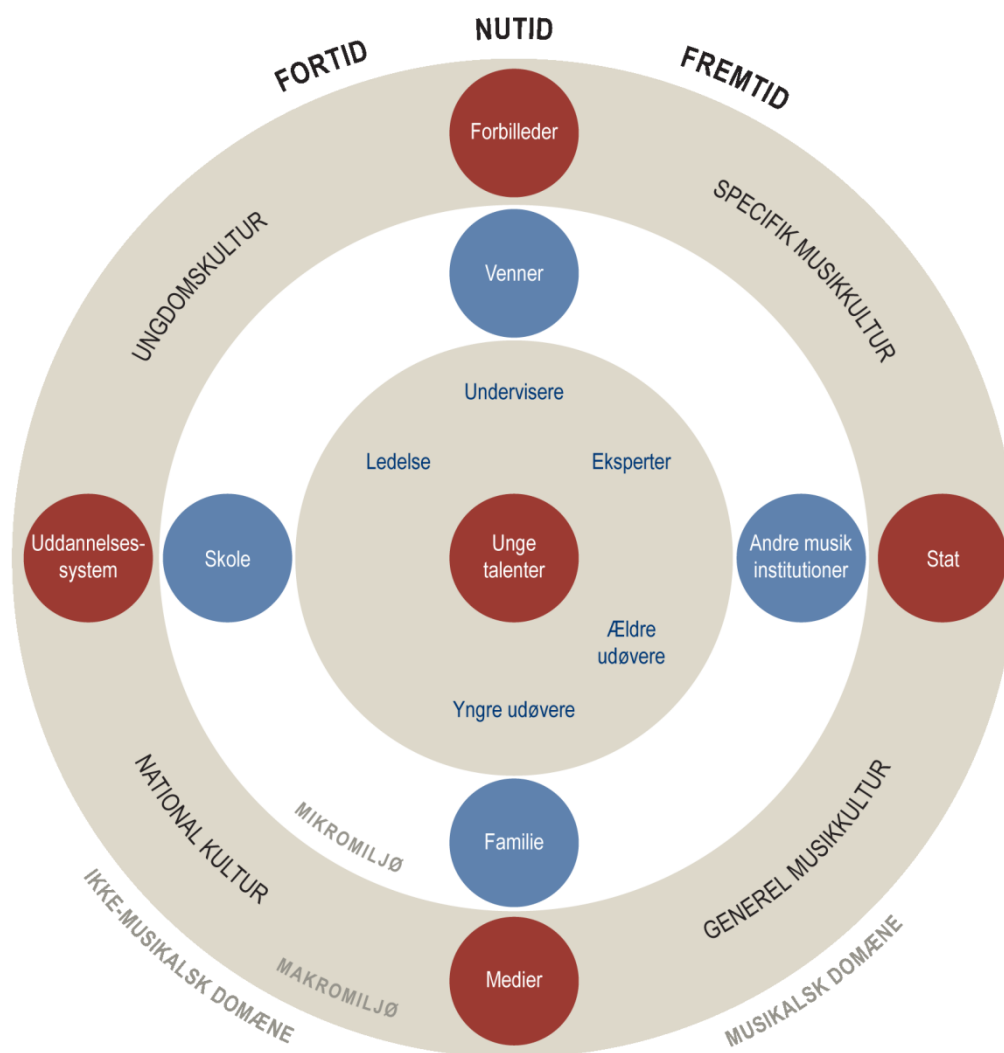
Opskrift på det gode talentudviklingsmiljø blev anvendt til at belyse faktorer i det enkelte musikalske miljø, og det blev vurderet at det er relevant at anvende disse fællestræk fra sportens verden, til at udvikle og forbedre det musikalske miljø med henblik på at blive mere succesfuld i forhold til at udvikle talenter. MGK Nords miljø afveg på flere områder fra fællestrækkene i ”den gode opskrift på talentudviklingsmiljø”, og her bliver miljøets udviklingspotentialer klarlagt i den nedenstående opstillede tabel.

Musikalsk opskrift på det gode talentudviklingsmiljø	Klassisk	Rytmask
Støttende træningsgrupper	-	√
Nære rollemodeller	(√)	(√)
Åbenhed og vidensdeling	-	-
Støtte af det omgivende miljø	(√)	(√)
Integrerende indsatser	-	-
Udvikling af personlige egenskaber	√	√
Langsigtet udvikling	√	√
Træning der skaber bred basis	√	(√)
Plads til det frie initiativ	(√)	(√)
Stærk og sammenhængende gruppekultur	-	(√)

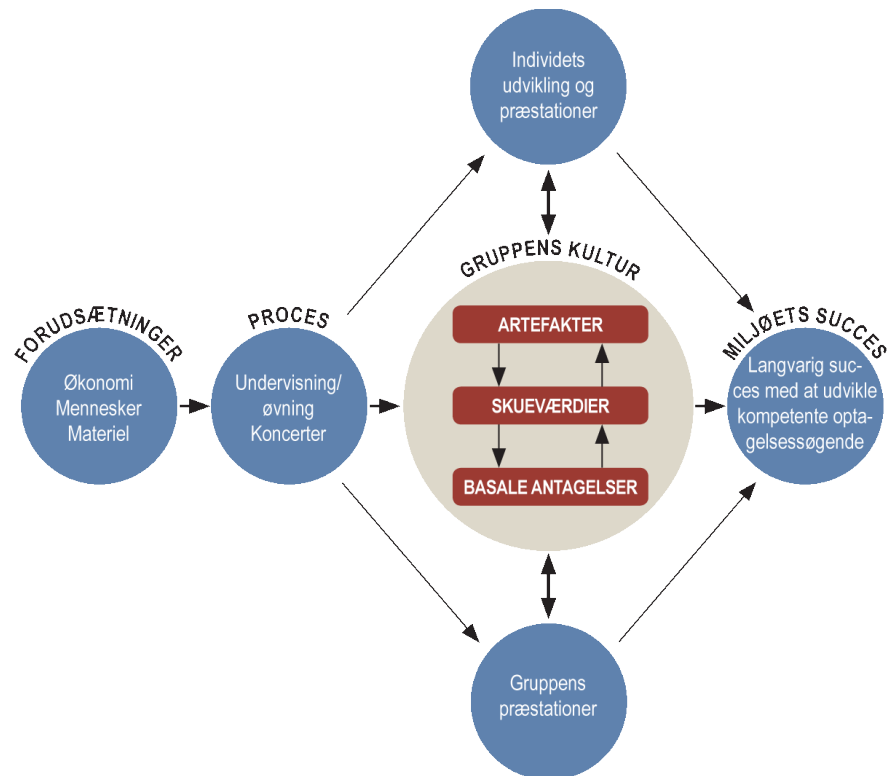
Men viden om faktorer i det musikalske miljø som afviger i forhold til opskriften på det gode talentudviklingsmiljø, kan ikke udelukkende som grundlag til at vurdere MGK Nord som værende et godt talentudviklingsmiljø eller ej. Disse fællestræk er sportslige fællestræk, og det ikke siges med sikkerhed at være kompatible med musikalske. For at undersøge dette kræves en yderligere

interventionsundersøgelse, med udgangspunkt i den sportslige ”opskrift på det gode talentudviklingsmiljø”.

Henriksens økologiske teori om talentudviklingsmiljøer og de to teoretiske arbejdsmodeller Talentudviklingsmiljø (TUM) og Miljøets succes (MS) om talentudviklingsmiljøer indenfor sport, kan anvendes til at beskrive og analysere musikalske talentudviklingsmiljøer. Dette kan gøres ved at ændre få komponenter i arbejdsmodellerne. Mine forslag på modeller er opstillet nedenstående. I forhold til vurdering og optimering af det musikalske miljø MGK Nord, med henblik på at blive mere succesfuld, er der ingen direkte overfør opskrift eller formel, som kan anvendes på alle miljøer i alle domæner. Her indebærer det en bevidstgørelse af terminologi og termer i overførslen af erfaring og viden fra andre domæner, som med fremtidig forskning og afprøvning, måske kan føre til en art ”musikalsk opskrift på det gode talentudviklingsmiljø.

Figur 12-1 Korrigeret TUM model til undersøgelse af det musikalske domæne

Figur 12-2 Korrigeret MS model til undersøgelse af det musikalske domæne

13 Metodekritik

I forhold til valg af metode og udførelse af empirien, er der flere faktorer, som kunne være kritiske. I dette kapitel vil valg og anvendelse af forskellige metoder blive vurderet.

13.1 Metodevalg og udførelse

13.2 Interviewguide

Til den empiriske dataindsamling havde jeg som udgangspunkt valgt, at skabe og anvende interviewguides i forbindelse med udførelsen af de kvalitative interviews. Disse interviewguides blev skabt på baggrund af Henriksens teoretiske talentudviklingsmodeller, og var omfattende grundet det holistiske økologiske perspektiv i undersøgelsen. På grund af den omfattende interviewguide, og på grund af mit begrænsede kendskab til faktuelle forhold i MGK Nords miljø, blev interviewene meget tidskrævende og langtrukne. Det første udførte interview med MGKs leder Kristian Dalgaard (Bilag 2) blev også det længste, tog i alt 4 timer over to dage, men alle individuelle interviews varede over 2 timer (Bilag 2, 3,4). De langstrakte interviews gjorde, at de sidste spørgsmål i f.eks. Kirsten Mikkelsens interview (bilag 4) blev besvaret meget kort, og at nogle emner ikke var relevante for alle respondenterne.

13.3 Valg af respondenter

Derudover var selv udvælgelsen af respondenterne problematisk. Valg af respondenterne skete på forhånd, og her var det foretrukket af interview personer fra ledelsen og fra undervisningsstaben. Valget af Dalgaard, som respondent, var derfor selvfølgelig. Men valget af undervisere blev truffet i forhold til hvor mange elever de underviste i miljøet, om de havde hovedfag eller bifag, om de underviste klassiske og rytmiske elever, og det var også et spørgsmål om køn. Et nærmere kendskab til miljøet og til opdelingen imellem klassisk og rytmisk linje, havde betydet at jeg havde valgt de to koordinatore, som interviewpersoner. Den respondent som underviste i hovedfag (Ole Bech), var tilfældigvis også koordinator for den rytmiske linje. Denne tilfældighed har helt sikkert været givende for min indsigt og viden om MGK Nords talentudviklingsmiljø. Valget af bifagsunderviseren Kirsten Mikkelsen, var truffet i troen om at hun var bifagsunderviser i klassisk sang. Det viste sig at hun var bifagsunderviser i rytmisk sang. Til gengæld fik jeg med hende som respondent, en synsvinkel på miljøet, som jeg ellers ikke ville have fået. Dette var f.eks. tilfældet med hensyn til information om den manglende intern kommunikation i miljøet. Hvis jeg kunne gøre det om, ville jeg have valgt den klassiske koordinator Vita Kold, som respondent i min undersøgelse. På den måde kunne jeg også have fået et større kendskab til det klassiske miljø i MGK Nord. I forhold til de klassiske kursister, havde jeg kun deres og MGKs leders udsagn om deres

hverdag, og dette gjorde mit analysearbejde vanskeligt og mangelfuldt. Jeg kunne med fordel have benyttet mig af et forbesøg, for derved at få et kendskab til miljøet, som derved både kunne anvendes i skabelsen af interviewguiden og i valg af respondenter.

13.4 De spontane gruppeinterviews

Oprindeligt var der produceret en interviewguide, som skulle anvendes i forhold til udarbejdelsen af kvalitative halvstrukturerede livsverdensinterview af udvalgte rytmiske og klassiske kursister på MGK Nord. Imidlertid opstod der spontant, en mulighed for udarbejdelsen af gruppeinterviews af begge grupper af kursister. Dette fandt jeg fordelagtigt, da der her var mulighed for at få flere forskellige perspektiver af miljøet på én gang. Derudover blev det vurderet, at interviewets spontane og uformelle struktur og stemning, kunne influere på at respondenter kunne være afslappede, åbne og ærlige. En anden fordel med gruppeinterviews var, at kursisternes udsagn ville kunne inspirere eller provokere andre kursister, til at komme med støttende eller modsatrettede udsagn. Disse gruppeinterviews var dog også problematiske. Den manglende interviewguide betød, at vigtige emner, som f.eks. de klassiskes kursisters forhold til konservatorierne og konservatoriestuderende, blev forbigået. Desuden betød den spontane udarbejde og struktur af gruppeinterviewene, at det var vanskeligt at holde styringen over interviewet, og under det klassiske interview, forlod flere af kursisterne lokalet, da de var færdige med den del af dagens planlagte program. I det rytmiske gruppeinterview var alle kursister tilstede, men der var kun omkring ti personer der for alvor kom til orde, og det var kun tre til fire personer, som for alvor ytrede sig igennem hele interviewet. Disse respondenter var 2. og 3. års elever. De respondenter, som ikke eller i mindre grad kom til orde, kunne have andre holdning og perspektiver, som ikke kom til udtryk i gruppeinterviewene.

13.5 Kritik af observationer og uformelle interviews

I forbindelse med indsamlingen af empiri igennem observationer, dannede udvalgte nøgleord rammen og pejlepunkter for observationen. Disse nøgleord var *ageren*, *interaktion* og *relationer* af og mellem personer i miljøet. Jeg fandt imidlertid, at disse nøgleord ikke var en tilstrækkelig ramme for min observation, da jeg fandt, at jeg forglemte mig selv i miljøet og blot var tilstede. Dette skyldtes også, at jeg i min empiriindsamling, gjorde brug af uformelle interviews, og konstant stod rede til at interagere med personer i miljøet. Disse forhold gjorde, at jeg i mindre grad fik skriftlig nedfældet mine oplevelser. For at kunne fastholde fokus i indsamlingen af data i observationer og uformelle interviews, blev der udarbejdet en observationsguide. (Bilag 10), hvor rapportering løbende kunne finde sted. Brugen af observationsguiden betød, at den skriftlige rapportering blev mere struktureret, men betød også, at jeg blev mere fastlåst til mit rapporterings-

redskab, computeren. Brugen af den løbende rapportering via computeren, kan have haft indflydelse på min interaktion med miljøets personer, i denne del af undersøgelsen.

13.6 Det holistisk økologiske perspektiv i forhold til tidsrammen.

I løbet af den empiriske dataindsamlingsperiode, har jeg indsamlet data i forskellige undervisnings- og koncertsammenhænge, og er blevet udarbejdet igennem individuelle interviews, gruppeinterviews, uformelle interviews og observationer. Jeg har dog kun observeret holdundervisning, og har af tidsmæssige årsager, ikke observeret kursisterne modtage undervisning i solofag, bifag eller sammenspil. Hvis denne undersøgelse i højere grad skulle have nærmet sig en i sandhed økologisk, holistisk undersøgelse, havde det krævet, at jeg havde opholdt mig længere tid i miljøet, og set kursisterne i flere forskellige sammenhænge. Jeg vurderede dog, at dette ikke praktisk muligt, indenfor den fastsatte tidsramme af denne undersøgelse.

14 Perspektivering

I dette kapitel vil der blive opstillet forslag til, hvorledes der med udgangspunkt i denne undersøgelse, ville kunne arbejdes videre med fremtidige undersøgelser af musikalske talentudviklingsmiljøer. Derudover vil der blive givet bud på hvilke andre sportslige talentperspektiver, der kunne være relevant at afprøve, implementere og diskutere i forhold til det musikalske domæne.

Dette speciale kan anvendes som udgangspunkt for holistiske og økologiske undersøgelser af andre/alle landets 7 MGK centre, hvor selve talentudviklingsmiljøet og dets faktorer og relationer er i fokus. Her kunne undersøgelsens fokus f.eks. være forskelle og ligheder centrene imellem. Også MGK centrenes succes, i forhold til udvikling af kompetente optagelsessøgende til landets konservatorier, kunne være interessant at undersøge. Hvilke faktorer der kendetegner de mest og de mindre succesfulde MGK centre, og om der findes generelle fællestræk, kunne være fremtidige forskningsprojekter. Den opnåede viden ville kunne anvendes i interventionsprojekter, hvor fokus er mindre gode talentudviklingsmiljøer, og deres udvikling imod at blive gode talentudviklingsmiljøer. Dette ville være relevant i MGK regi, men også i andre musikalske miljøer, på andre niveauer.

Det ville være relevant at undersøge særlige succesrige musikalske talentudviklingsmiljøer i Danmark og i udlandet. Det kunne være interessant at se på, hvad der kendetegner de særligt gode musikalske talentudviklingsmiljøer, om der er fællestræk, og om der er forskel på det der kendetegner det gode sportslige talentudviklingsmiljø og det gode musikalske talentudviklingsmiljø.

Derudover kunne det være interessant at undersøge og anvende andre talentperspektiver fra idrætsverdenen i forhold til et musikalsk domæne. Her kunne f.eks. DIF¹⁹ idrætskonceptet ”aldersrelateret træning”, set i forhold til en musikalsk læringskontekst, være spændende. Her er holdningen, at træning skal ske i forhold til børn og unges fysiske og mentale formåen, og at træning med variation og progression kan skabe motiverende og præstationsoptimerende træning. Hvor de holistiske og økologiske undersøgelser af talentudviklingsmiljøer ser på helhederne og rammerne for talentudvikling, kunne undersøgelser med udgangspunkt i den aldersrelaterede træning fokusere på indhold. Her kunne erfaringer fra idrætsverdenen omkring progression og motivationsfaktorer være særligt interessante, som grundlag for pædagogiske og didaktiske overvejelser samt repertoirevalg og f.eks. gradsprøver i forhold til udøvernes alder.

¹⁹ Danmarks Idræts-forbund http://www.dif.dk/NYHEDER/nyheder/2011/06/20111606_ATK11.aspx d.15/4 2012)

15 Referenceliste

15.1 Publikationer

- Andersen, H. (red. o.a.) 1990 *Videnskabsteori og metodelære*, Samfundslitteratur.
- Ankersborg, V. 2011, *Specialeprocessen: Tag magten over dit speciale*, 1.udg., Samfundslitteratur.
- Austin, J. 2006, *Developing motivation*, I McPherson (red) ”The child as a musician: A handbook of musical development”, Oxford University Press.
- Bateson, G. 2000 *Steps to an ecology of mind*, ed. 2000, The University Of Chicago Press.
- Bibelen, *Den hellige Skrifs kanoniske Bøger*, 1. udg. (1993) Det Danske Bibelselskab.
- Blak, J. m.fl. 2002, *Musikkens amatører bør behandles professionelt: Rapport om amatørmusiklives vilkår i Danmark*, Statens Musikråd.
- Bloom, B. S.1985, *Developing Talent in Young People*, Ballantine Books.
- Boisen, C. & Henriksen, K. 2010, *Talentudviklingsmiljøer i verdensklasse*, Puls, vol. 20, nr. 19, s.38-42
- Bronfenbrenner, U. 1979, *The Ecology of Human Development: Experiments by nature and design*. 3. printing, Harvard University Press.
- Buhl, C. 2010, *Talent: Spørgsmålet er ikke om du har talent men hvordan*, 1.udg., Gyldendal Business.
- Bull, G. (1987) *A translation of Giorgio Vasari's Lives of the Artists*, (2 vols.). New York: Viking Penguin.
- Chase, W.G. & Simon, H.A. (1973), *The mind's eye in chess*, I W.G. Chase (red), “Visual information processing s.215-281, Academic Press.
- Christensen, M.K. 2009, ”An eye for talent”: *Talent identification and the “practical sense” of top-level soccer coaches*, Sociology of Sport Journal, 26, s. 365-382.
- Christiansen, J. & Ketting, K. 2003, *Musik uden skel- Aalborg Symfoniorkester 60 år*, Aalborg Universitets Forlag.
- Collin, F. & Køppe, S. (red) 2003, *Humanistisk videnskabsteori*, 2.udg., DR Multimedie.
- Côte, J. 1999, *The influence of the family in the development of talent in sport*, The Sport Psychologist, 13, s. 395-417
- Côte, J., Baker, J. & Abernethy, B. (2003), *From play to practice: A development framework for the acquisition in team sports*. Expert performance in sports: Advance in research on sport expertise, Campaign: Human kinetics

- Côte, J., Baker, J. & Abernethy, B. (2007), *Practice and play in development of sport expertise*, Handbook of sport psychology 3.ed., s. 184-202. John Wiley & Sons
- Côte, J., Lidor, R. & Hackfort D. 2009, *To sample or to specialize? Seven postulates about youth sport activities that lead to continued participation and elite performance*. International Journal of Sport and exercise Psychology, 7, s. 7-17.
- Côte, J., Wilkes, S. (2007), *A sampling environment to promote diverse relationships and continued involvement in sport*, 12th European Congress of Sport psychology
- Davis, M. 1994, *Folk music psychology*, The Psychologists, 7(12), s. 537
- Durand-Bush N. & Salmela, J. 2001, *The development of talent in sport*, Handbook of sport psychology, 2. ed., John Wiley & Sons.
- Durand-Bush N. & Salmela J. 2002, *The development and maintenance of expert athletic performance: Perceptions of world and olympic champions*. Journal of Applied Sport Psychology, 14, 154-171.
- Ericsson, K. A. (red.) 1996, *The Road to Excellence: The acquisition of expert performance in the arts and sciences, sports, and games*, Lawrence Erlbaum Associates.
- Ericsson, K.A., Krampe, R.T. & Tesch-Römer, C. 1993, *The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance*, Psychological Review, 100, s. 363-406.
- Frank, Lone 2010, *Mit smukke genom: Historier fra genetikkens overdrev*, Gyldendal.
- Gadamer, H. & Boehm, G. (red) 1976, *Seminar: Philosophische Hermeneutik*, Suhrkamp.
- Gagné, F. 1985, *Giftedness and Talent – Reexamining A Reexamination of the definitions*, Gifted Child Quarterly, nr. 29, s.103-112.
- Galton, F. 1978, *Hereditary Genius: an inquiry into its laws and consequences*, Teksten er baseret 1.udg. fra 1869, Julian Friedmann Publishers.
- Gibson, J.J. 1986, *The Ecological approach to visual perception*, 1. ed., Psychology Press.
- Gladwell, M. 2008 *Outliers: The Story of Success*, 1.ed., Penguin Books.
- Glaser G.G. & Strauss, A.L. 1967, *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*, Aldine Publishing Company.
- Gould D., Dieffenbach, K. & Moffett, A. 2002, *Psychological characteristics and their development in Olympic champions*. Journal of applied Sport Psychology, vol.14 nr. 3, s. 172-204.
- Hallam, S. 2006, *Musicality*, I McPherson (red) ”The child as a musician: A handbook of musical development”, Oxford University Press.
- Henriksen, K., Hansen, M. & Hansen, J. 2007, *Gyldendals idrætspsykologi*, 1.udg. 1.opl., Nordisk Forlag.
- Henriksen, K. (red) 2008, *Inspiration til talentudvikling: Et psykologisk perspektiv*, Syddansk Universitetsforlag.

- Hansen, J. & Henriksen, K. 2009, *Træneren som coach: En praktisk guide til coaching i sport*, 1.udg., 1.opl., Dansk Psykologisk Forlag.
- Helby, O. 2011, *Stort behov for ny pulje til talentudvikling på musikskolerne*, Modus, Dmpf, april s.3
- Henriksen, K., 2010, *PhD Dissertation - The Ecology of Talent Development in Sport: A Multiple Case Study of Successful Athletic Talent Development Environments in Scandinavia*, Institute of Sport Science and Clinical Biomechanics, Faculty of Health Sciences, University of Southern Denmark.
- Henriksen, K. 2011, *Talentudviklingsmiljøer i verdensklasse*, 1.udg. 1.oplag, Dansk Psykologisk Forlag..
- Henriksen, K. & Stambulova, N. & Kaya, K. 2010, *Successful talent development in track and field: Considering the role of environment*, Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports.
- Hohmann, A. & Seidel, I. 2003, *Scientific aspects of talent development*, International journal of physical education, 40, 9-20
- Holgersen, S. 2010, *Musikskolerne: Status og perspektiv*, Fra bogen ”Musikfag i undervisning og uddannelse – Status og perspektiv 2010” af Nielsen F.V, Faglig Enhed Musikpædagogik, Institut for Didaktik, DPU, Aarhus Universitet.
- Holst, Finn 2011, *PhD: Talentudvikling. Rapport om indsatsen i forbindelse med de af Statens Kunstråds Musikudvalg uddelte talentpuljer*, Faglig Enhed Musikpædagogik, Institut for Didaktik, DPU, Aarhus Universitet.
- Howe, M. J. A., Davidson, J.W. & Sloboda, J.A. 1998, *Innate talents: Reality or myth?* , Behavioral and Brain Sciences, 21, 399-442.
- Høilund, O. 2001, *Nye tider, Nye kompetencer: Udviklings- og uddannelsesstrategier i dansk musikpolitik 2001*, spillesteder.dk.
- Jørgensen, H. 2001, *Hvem er de musikalske ekspertene? Ekspertiseteori og musikalsk udvikling*, fra konferencerapporten 2001 ”Musikalsk læring” fra DNMPF, Dansk Pædagogisk Universitet.
- Kissmeyer, L. 2009, *Jagten på glæden – og det bedste talentliv*, 1.udg. 1. opl., Syddansk Universitets Forlag.
- Kjørup, S., 1999 *Menneskevidenskaberne: Problemer og traditioner i humanioras videnskabsteori*, 1.udg., 3. oplag, Roskilde Universitetsforlag.
- Kulturministeriet 2012, *En Musikscene – mange genre. Udspil til musikhandlingsplan 2012-2016*. Kulturministeriet.
- Kulturministeriet 2003, *Liv i musikken - Kulturministeriets musikhandlingsplan 2004-2007*, Kulturministeriet.
- Kulturministeriet 2000, *Musiktilskud: En undersøgelse af forvaltningen af tilskud på musikområdet*, Statens Information.

- Kulturministeriet 2008, *Nye Toner - Kulturministeriets musikhandlingsplan 2008-2011*, Kulturministeriet
- Kvale, S. 1997, *Interview: En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*, 1.udg. 11.oplag, Hans Reitzels Forlag.
- Larsen, O.S., 2008 *Psykologiens veje*, 1.udg., Systime.
- Lave, J. & Wenger, E. 1991, *Situated learning: Legitimate peripheral participation*, Cambridge University Press.
- Lewin, K. 1936, *Principles of topological psychology*, McGraw-Hill.
- Lofland, J. m.fl., 2006, *Analyzing social settings: A Guide to Qualitative Observations and Analysis*, 4.ed., Thomson, Wadsworth.
- Lollike, L. m.fl. 2005, *Talenttanker*, Personalestyrelsen, Schultz Information.
- Luhmann, N. 1995, *Social systems*, Stanford University Press.
- Maaløe, E. 1996, *Casestudier af og om mennesker i organisationer: Forberedelse, feltarbejde, generering, tolkning og sammendrag ad data for eksplorativ integration, test og udvikling af teori*, 1.udg., Akademisk Forlag.
- McPherson, G.E. (ed) 2006, *The child as a musician: A handbook of musical development*, Oxford University Press.
- McPherson, G.E. & Williamson, A. 2006, *Giftedness and talent*, I bogen McPherson (red) "The child as a musician: A handbook of musical development", Oxford University Press.
- Musikskoleudvalget 2004, *Talentudvikling, talentpleje og styrkelse af den musikalske fødekæde*, Kulturministeriet.
- Nissen, P., Kyed, O & Baltzer, K. 2011, *Talent i skolen: identifikation, undervisning og udvikling*, 1.udg. Dafolo, Center for Grundskoleforskning, DPU, Aarhus Universitet.
- Olesen, J.S. 2011, *Når "elever" bliver "talenter" : hvad sker der når talentbegrebet bliver omdrejningspunktet for den måde vi vil skabe et uddannelsessystem i verdensklasse?*, Social Kritik, nr. 126, s. 66-79.
- Olsen, P.B. & Pedersen, K., 2003, *Problemorienteret projektarbejde: En værktøjsbog*. 3.udg. 4.opl., Roskilde Universitets forlag.
- O'Neill, S. 1994, *Factors influencing children's motivation and achievement during first year of instrumental music tuition*, Third International Conference on Music Perception and Cognition, University of Liege.
- Parncutt, R. 2006, *Prenatal development*, I bogen McPherson (red) "The child as a musician: A handbook of musical development", Oxford University Press.
- Paskevich, D.M., Eastbrooks, P.A., Brawley, L.R. & Carron, A.W. 2001, *Group cohesion in sport and exercise*. Fra bogen Singer, R.N., Hausenblas, H.A. & Janelle, C.M. (red), *Handbook of sport psychology*, 2. udg., s. 472-494, John Wiley & Sons.

- Pedersen, L.K. & Jensen, J.S. 2007, *KORVID: Korlivets aktuelle vilkår i Danmark*, 1.udg., 1.opl., Videnscenter for unge stemmer.
- Radmer, K.B. 2006, *Puberteten er en udfordring*, DGI-magasinet UDSPIL, nr. 4, s. 26-29
- Ramien, K. 2007, *Casestudiet i praksis*, 1.udg.1. oplag, Academica.
- Rasmussen, B. (red.) 1998, *Seminar – om dansk musiklivs situation: Tirsdag d. 26.august 1997*, P2musik.
- Robson, C. 2002, *Real world research: a resource for social scientists and practitioners – researchers*, 2nd ed., Blackwell Publishing.
- Rossing, N. 2010, *Jagten på vinderkulturens DNA – et casestudie i FC Midtjylland*, kandidatspeciale, Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Rossing, S., Brønnum, M.J., Dalsgaard, A., Rødhus, M., Vestergaard, T. og Hansen, M. 2010, *Talentudviklingsmiljø i dansk og svensk kvindefodbold*, 3.semester projekt, Idrætsuddannelsen AAU.
- Rønholt, E. 1998, *DMpF 100 år: Dansk Musikpædagogisk Forenings historie 1898-1998*, DMpF.
- Schein, E.1992, *Organizational culture and leadership*. (1.ed) Jossey-Bass inc. Publishers.
- Schindel, B.(red.) 2010, *Kunsten i os alle*, Kulturelle samråd i Danmark.
- Shenk, D. 2010, *The Genius in All of Us: Why everything you've been told about genetics, talent and intelligence is wrong*. Icon Books.
- Simonton, D.K. 1999, *Origins of genius: Darwinian perspectives on creativity*, Oxford University Press.
- Sloboda, J.A., 1996, *The Acquisition of Musical Performance Expertise: Deconstructing the "Talent" Account of Individual Differences in Musical Expressivity*, Fra bogen "The Road to Excellence: The acquisition of expert performance in the arts and sciences, sports, and games" af Ericsson, Lawrence Erlbaum Associates.
- Sloboda, J. A. & Howe, M .J. A. 1991, Biographical precursors of musical excellence: an interview study, *Psychology of Music*, 19, s. 3-21.
- Stambulova, N. 1994, *Development sports career investigations in Russia: A postperestroika analysis*. *Sport Psychologist*, 8, s. 221-237.
- Stambulova, N. 2009, *Talent development in sport: The perspective of career transitions*. I E.T. Tsung-Min Hung, R. Lidor & D. Hackfort (Eds), *Psychology of sport excellence* s. 63-74, WV: Fitness Information Technology.
- Statens Kunstråd 2011, *Kunst bryder grænser, kunst åbner rum, kunst skaber erkendelse – Statens Kunstråds resultater 2007-2011 – perspektivering og anbefalinger*, Kunststyrelsen.
- Statens Kunstråds Musikudvalg 2011, *Evaluering af Nye Toner – Kulturministeriets musikhandlingsplan 2008-2011*, Statens Kunstråd.

- Syed, M. 2010, *Bounce: Mozart, Federer, Picasso, Beckham, and the Science of success*. 1.ed., HarperCollins Publishers.
- Taskforcen til undersøgelse af den musikalske fødekæde indenfor klassisk musik 2002, *Undersøgelse af den musikalske fødekæde indenfor klassisk musik*, Kulturministeriet.
- Tanggaard, L. 2006, *A psychological field study of learning: Analysis of methodological aspects*, Nordic Psychology, 58, 196-214.
- Trehub, S. 2006, *The musical brain*, fra bogen McPherson (red) "The child as a musician: A handbook of musical development", Oxford University Press.
- Trost, J. & Jeremiassen, L. 2010, *Interview i praksis*, 1.udg. 1.opl, Hans Reitzels Forlag.
- Udvalget for MGK-undersøgelsen 2008, *Rapport om de Musikalske Grundkurser*, Kunstrådets Musikudvalg, Kunstrådet.
- Undervisningsministeriet 2011, *Talentudvikling: Evaluering og strategi: Talentrapport*. 1.udg., Arbejdsgruppen til talentudvikling i uddannelsessystemet, Uddannelsesstyrelsen.
- Vinther, O. 1997, *Musikkonservatorierne og musikskolerne. En relationsanalyse*, Det Jyske Musikkonservatorium.
- Williams A. M. & Reilly, T. 2000a, *Searching for the stars*, Journal of Sports Science, 18, 655-656.
- Williams A. M. & Reilly, T. 2000b, *Talent identification and development in soccer* Journal of Sports Science, 18, 657-667.
- Wylleman, P. & Lavallee, D. 2004, *A development perspective on transitions faced by athletes*. I M. Weiss Development sport and exercise psychology: A lifespan perspective s. 507-527, Morgantown: Fitness Information Technologies
- Yin, R.K. 2012, *Applications of case study research*, 3rd ed., Sage Inc.
- Yin, R.K. 2009, *Case study research: design and methods*, 4th ed., Sage Inc.
- Yin, R.K. 2011, *Qualitative Research from Start to Finish*, The Guildford Press.
- Øvlisen, M. 2011, *Talentspotteren*, onsdag d. 09/03/2011. 3.sektion. s. 38-39. Berlingske Nyhedsmagasin

15.2 Hjemmesider

http://www.aalborgkulturskole.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=48 (1/4 2012)

www.denstoredanske.dk 2011, Leksikon – Gyldendals åbne encyklopædi (fra d.8/9 2011 til 18/4 2012)

http://www.dmf.dk/aktuelt/nyhed/artikel/syv_mgk_centre_er_udpeget/ (d. 1/4 2012)

http://dvm.nu/periodical/dmt/dmt_2001-2002/dmt_2001-2002_02/musiklovens-historie-1934-2001/ (d. 14/3 2012)

<http://www.kunst.dk/tilskud-musik/hvem-har-faaet-tilskud/2010/musikskoler-2010/> (d.20/11 2011)

http://www.kunst.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Musik/Referater_fra_musikudvalg_2010_og_frem/re100111.pdf (d.1/4 2012)

<http://musikalskgrundkursus.dk/studerende> (d. 13/3 2012)

http://www.musikkenshus.dk/SiteCollectionDocuments/Pressemeddelelser/PM%202011/PM_MH U_22082011_forsinkelse_af_byggeriet.pdf (d.15/4 2012)

http://nordkraft.dk/Vis_organisationer.aspx?ID=10&oId=3&e=0&a=2 (d.4/4 2012)

<http://politiken.dk/kultur/ECE461192/musikudvalg-vi-kan-ikke-selv-prioritere-midler/> (d. 14/3 2012)

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=12004> (d. 13/3 2012)

<http://udd.uvm.dk/200508/udd200508-02.htm?menuid=4515> (d. 19/3 2012)

http://www.ug.dk/uddannelser/kunstneriskeuddannelser/musikuddannelser/musikuddannelser_ved_konservatorierne.aspx (d. 2/4 2012)

15.3 Bilag

Se specialerapportens vedlagte bilagsbog.

